





**EMART**  
ENCUADERNACIONES  
E.234845-GRANADA

























Festus Pompei.  
Noni Marcellini de proprietatibus uocabulorum.

191.

~~27 a 4 =~~  
~~J~~



... dicitur ...  
... dicitur ...  
... dicitur ...  
... dicitur ...

... dicitur ...  
... dicitur ...  
... dicitur ...  
... dicitur ...

272

8  
100



Del Colegio de la Compañía de Jesús de Granada.

B<sup>e</sup>

~~8 = 1. 7 = 5. 4 = 3~~

Caja  
1 B-3





1 hoj. en bl. + I - CXXV fol.

14 oct. 1912



Exceptiones a libris festi Pompei  
de proprietatibus uocabulorum.



**ARGITATIS**

munere sapientia  
potentiaq; pfulgido  
dno Regi Karolo  
Regu sublimissio  
Paulus Setuulius.

Cupiens aliqd vris bibliothecis ad-  
dere ga ex proprio peparu valeo.  
necessario ex alieno mutuauy. festus  
deniq; popeius Romais studijs af-  
fatim eruditus, ta sermonu abdito-  
ru, q etia quatuorū causaru origies  
aperiens, opus suu ad xx. usq; pro-  
lixa uolumina extendit. Ex qua  
ego prolixitate supflua queq; et  
minus necessaria pretyrediens et  
queda abstrusa perius stilo pprio  
uenicias ita ut erat posita relin-  
ques, hoc vre restidm legendu  
copendio obtuli. In cuius serie si-  
tame lectu re no dedignabimmi  
queda sm arte, queda sm etymo-  
logia posita no inconuenient muc-  
mris. Et pprie ciuitatis vestre  
Romulee, portaru, viaru, mon-  
tiu, locoru, trahiunq; uocabula de-  
serta repietis. Pitus pterea gr-  
tiliu, et cosuetudies uanas. ductio-  
nes quoq; poetis et historioyphis  
familiaces, quas i suis opusculis  
frequentius posuere. Quod exigui-  
tatis mee munusculu si sagax et  
subtilissimu vrm igemū no vsq;  
quaq; repulecit tenuitate meam  
vra comite ad potiora excitabit.

**A**ugustus. locus sanctus  
ab auyu gestu. quia ab  
auibus significatus e.  
sic ductus. siue ab auyu  
gustatu. quia aues paste id ratu  
ferecit.

**A**ugur ab auibus gerendoq; di-  
ctus. quia p eu auyu gestus ediat.  
siue ab auyu garritu. vnde et au-  
gurium.

**A**uspiciu. ab aue spicienda. na qd  
nos cu prepositioe dicitur aspicio.  
apud veteres sine ppositione spicio di-  
cebatur.

**A**dfectare. est pronu animu ad fa-  
ciendum habere.

**A**rmiliu. vas vinaru i sacris. di-  
ctum qd armo. i. humo deponitur.

**A**rmarij tributa a tribuendo.

**A**crarium. sane po. ro. in ede sa-  
turm habuit.

**A**pricu locu a sole apertu a greco  
vocabulo fecis appellat. qd ad fecis  
.i. sine horrore videlicet frigoris.  
vñ etia putat et affrica appllati.

**A**moena dca sūt loca q ad se aman-  
da alliaant. i. trahant.

**A**ffecta femina. vel i bona parte  
dicitur. velut honorata. vel i mala  
q ad excemū piculu adducta.

**A**quaguū qd aque aguū. idem aq-  
ductus appellatur.

**A**quelicu dicit. cu aqua pluuialis  
remedy quibusda eliat. ut quoda  
si recedit manali lapide i vrbē ducto.

**A**qua dicit a qua iuuamur. aqua  
et ignis interdici solent danatis.

**A**qua accipiunt nupte videlicet  
ga he due res humana vita maxie  
continet. Itaq; funus profecuti re-

Augurium.

Aspicio.  
Spicio.

Affrica.

Aqueductus.





deuntes igne suppediebant aqua  
asperfi. qd purgationis genus voca  
bant sufficionem.

**Axiiosi.** fatuosi dicebant quando  
plures vna qd ageret facerentq.

**Axit** autē dixisse antiquo pro ege  
rit manifestū est. vnde axes mltiere  
sive dy dicebat vna agentes.

**Alites** uolatu auspitia fatientes.  
Iste putabantur luteos imusulus.

**Aquila** vulturinus.

**Asamenta** dicebant carmina sala  
ria q a salys sacerdotibus copone  
bantur i vniuersos hoies coposita.  
na m do singtos vsus facti a noibz  
eoz dicebat vt Januly Junonij mi  
nerui appellabantur.

**Axis** que greci axona dicunt plu  
res ht significationes. na et pars  
celi septentrionalis et stipes teres  
circa que rota vertit et tabula secti

**Ador farris** genus. edor **tilis.**  
quonda appellatu ab edendo. vel  
qd adurat ut fiat tostū. vnde m  
sacrificio mala salsa effiat.

**Adoriam** laude dicebant siue glo  
riam et gloriosum eu putabat ee  
qui farris copia abundaret.

**Arma** proprie dicunt ab armis. i.  
humeris dependetia. vt scutum.  
gladiū. pugio. sica. vt ea quibus  
procul preliamur.

**Armita** dicebat virgo sacrificag  
cui lacrima toge i humerū erat  
reiecta. legibus etia lauentū fm  
e ne pomū ex alieno legat in ar  
mū idest qd humeri onus sit.

**Armentū** id genus pecoris ap  
pellatu qd est idoneū ad opus ar  
mōū. iuuenes tamen femine

armentas apud henuū positum.

**Albū** qd nos dicimus a greco qd  
e alphon appellatu e. Sabini tamen  
alpiū dixerūt. vnde credi pot nom  
alpiū a cadore musū uocatu.

**Albesia** scuta dicebant qbus alben  
ses q sunt maxsi genus vsi sūt. hec  
eadē de aimana uocabant qd  
essent amplissima vt decumam  
fluctus.

**Albiona** ager trans tiberi. a luco  
albionaz quo loco bos alba sacri  
cabatur.

**Albula** tiberis fluiuis dictus est  
ab albo aque colore. Tiberis autē  
a tiberino sliuo rege albanoz qd  
is m eo extinctus est.

**Ambo** ex gco dictū videt qd illi g.  
dicunt.

**Ambatus** apud henuū lingua gal  
lica seruus appellatur.

**Am** prepositio loquelaris significat  
circū. vnde supra seruus ambatus  
i. circū actus dicitur.

**Ambest** ita tercie psone verbū e.  
vt nullā habeat alia declinationē.

**Ambegu** bos et veruex appella  
bantur. cu ad corū vtrazq latera  
agm i sacrificia dicebant.

**Ambidens** siue bibens ouis appel  
latur. que superioribus et inferiori  
bus est dentibus.

**Abemito** significat demito. vel  
auferto. emere ei dicebat antiqui  
pro amperere.

**Ambaruales** hostie appellabant.  
q pro aruis a duobus scibus sacri  
ficabantur.

**Amburbiles** hostie q circū termi  
nos vrbis Rome dicebant.

Axies.

als tortu.

Decumam

Tyberis.

Emere



**Ambustus.** circū iustos dicitur.  
**Ambitus** proprie de circuitus edi-  
 fitiorū patens ī latitudine pedes  
 duos. et semissem ī longitudine. idem  
 qđ hediſicū. sed eodē vocabulo crīme  
 auaricie vel affectati honores ap-  
 pellantur.

**Adolescit** a greco *αδολεσκει*. i. adreſco  
 veit. vnde fuit adultus et adoleſ-

**Altare** eo qđ ī eo ignis *λεως*.  
 exreſcit. et exoletus qđ exreſſit ad-  
 oleſcendi modū. et ioleuit. i. creuit.

**Altaria** sunt ī qbus igne adoleatur.

**Aluita** vel **aluta** antiq dicebat p  
 aliter ex greco. i. alios traſſeretes.  
 hic ē illud ī legibus nume popily.  
 Si quis aluita faciat ipſos Joui ſacer  
 esto.

**Aſtu** apud poetas aſtucia ſigſicat.  
 cuius origo ex greco oppido aſti  
 deducit. In quo qđ conuerſati aſſidue  
 ſūt cauti atqđ acuti eē videbant.

**Aſtutus.** arte tutus.

**Algeo** ex greco dicit. i. doleo. ut  
 ſit frigus dolor qđam mēbroū fer-  
 gore coniectus.

**Aſt** ſignificat at. ſed. autem.

**Anus** dicta ē ab amorū multitu-  
 dine. quonia antiq nō gemiabant  
 conſonantes. vel qđ iam ſit ſine ſenſu  
 qđ grece dicit. *α*.

**Amuſim** regularit tractū a re-  
 gula ad quā aliqd exequat. que a  
 muſis dicit. Quidā amuſim eē di-  
 cunt nō tacite qđ mutire. p̄cedū  
 dicitur loqui.

**Adgreſtus** apud hennū adgreſtus  
 ſaci pro eo qđ ē aggreſſus ponit.  
 qđ verbu veit a greco *αδρεσσειν*.

**Agnos** ex greco annos deducit.

qđ verbu apud maiores nros cois  
 erat genis. ſicut et lupus. qđ veit  
 ex greco.

**Aegru** ex greco veit. que illi qđ  
 nos trinū illi dnt trinop.

**Alteru**. ſimius aut idem ſignifica-  
 re qđ apud grecos. *α*. qđam uo ex  
 vtroqđ eē compositum. alos & teros.

**Aliter** et pro nō bono ponit. ut  
 ī augurijs altera qno appellatur  
 auis qđ utiqz prospera nō est. ſic  
 aliter nōnuqz pro aduerſo dē et  
 malo.

**Allienſis** dies dicebat apd romaos  
 obſcenſſimi omis. ab allis fluuio  
 ſicilie. vbi romanus fuſus a gallis  
 exercitus est.

**Adlecti** dicebant apd romanos qđ  
 propt̄ mopia ex equeſtri ordīe  
 ī ſenatorū ſūt numerū aſſumpti. nā  
 patres dnt qđ ſūt patricij genis con-  
 ſcripti qui ī ſenatu ſunt ſcriptis  
 aduocati.

**Altercatio.** uirgano.

**Alternatio.** per vices ſucceſſio.

**Alma** ſancta ſiue pulchra. v̄t alens.  
 ab alendo ſcilicet.

**Altellus** romulus dicebat. qđ altus  
 itellure. v̄t qđ tellure ſua aleret.  
 ſiue qđ aleret telis. vel qđ a tano ſa-  
 binorū vege poſtulatū ſit ī collo-  
 quio pacis. et alternis viabus audi-  
 erit locutusqz fuerit. Sic eī dimi-  
 nutue ſit a macco ma-tellus. a  
 vaſſco vaſſellus. ita ab alterno al-  
 tellus.

**Altus** ab alendo dicitur. alias ab al-  
 titudine.

**Alterplur.** duplurem.

**Alteru.** alterutra.

at. Amnus ex greco uēit qđ illi emno  
 dicit. et qđ nos trinū illi dicunt  
 trinon.

etheron.

Patres.

Altellus. ab alterno.



**Alcedo** dicebatur ab antiquis pro  
alaone. ut pro gammede catamity.  
pro iulio melo.

**Alica** dicitur quod alit corpus.

**Aliciae** meretrices appellabantur  
in capania solite ante ipistrina ali-  
carioru versari questus gratia. sic  
q ante stabula sedebant dicebant  
prostribule.

**Almices** habitus almazū rerū.

**Allus** pollex scandes proximu  
digitū. qd velut isilueffet i aliu  
videatur. qd grece <sup>alestet</sup> dicitur.

**Alueolu** tabula alcotaria.

**Aluus** ventex femine. ab alendo  
dicta. e em genus femieim.

**Angor** est ai vel corporis curu-  
atus proprie a greco <sup>g.</sup> i. strā-  
gulatione dictus. Vnde et fauau  
dolor angina vocat.

**Antigerio** antiq pro valde dixit.

**Anacreon**. Terentius pro antea  
posuit.

**Ante** urbana predia. urbi piqua.

**Antaxiu** bellū. qd ante urbe git.

**Axare** nominare.

**Antipagmenta** valuarū ozname-  
ta. que anteis appingunt. i. affi-  
guntur.

**Antefixa** q ex opere sigulmo tectis  
affiguntur sub stillidio.

**Aureax** auriga.

**Aureas** dicebatur frenū quod ad  
aures equorū ligabat. Oreas quo  
ora coerebatur.

**Auritus** a magnis auribus dic-  
tus. ut sunt asinorū et leporum.  
als ab audiendi facultate.

**Aurū** dictū quia precipue custo-  
ditur. grece ei <sup>orin</sup> dicitur.

Vnde thesaurū yporates medi-  
cus de noie mietoris id dictum  
putat. que voritatu ait aurio qdam  
ad similitudine coloris aurore no-  
men traxisse existimat. nonnulli  
ga metes homi vertat. Aly a sa-  
binis translatu putat. qd illi au-  
rum dicebant.

**Auricalchū** ut oricalchū. qdam  
putat copositū ex ere et auro. siue  
qd colore heat aureū. Oricalchū  
sane de qa i motuosib lons iueit.  
mos etei grece <sup>oros</sup> dicitur.

**Acus** qua sarcinatrix vel orna-  
tex vnt palee. etia queda de feu-  
meto acus dicunt. Executus quoq  
istruccio qd ea pars militū vehe-  
mentissima e ad hoste vulneradu  
acumine telorū totū ex greco sec-  
mone trahitur. quonia saraze a-  
pud illos <sup>g.</sup> dicitur.

**Assidius** dicitur qui i ea re qua  
frequent agit qi consedisse videt.  
Aly assidiū locuplete. qi multoz  
assū dicitur. Aly eū qui supu ppo  
militabat. ab asse dato dictū existi-  
mant.

**Andruare** recurrere. a greco vbo  
vert. hinc et drua vocata e.

**Antro** are gras referre. truant  
monent. tua truan quoq vocant  
quo permonet coquetis exta.

**Aucupediū** dicebat. cui precipiū  
erat i cendo acume pedum.

**Adrumauit** rumore fert. siue  
romurmuratus e. qd verbū qdem  
a rumine. i. pte gutturis putant  
deduci.

**Aceris** securis erca. qua i sacri-  
fais utebantur sacerdotes.

Thesaurū.

Aurion.

Prostribule.

Angina.

achefaphe.

f. Andranim.

Drua.

Oreas.



**Amplustria**: nauis ornamenta. que quia erat amplius q̄ essent necessaria. vsu etiā amplustria dicebantur.

**Agonia** ē quo miserit scapus trutinē. i. i quo foramine trutinā se vertit. vnde agmatōres dicitur q̄ paruo luxu mouentur.

Agmatōres.

**Agonū** etiā putabat deū dia presidente rebus agendis.

**Agonū** dies appellabant q̄ rex hostiā molabat. hostiā ei annq̄ agoniā vocabat.

**Agonalia**: eius festiuitate. siue q̄ agones dicebant mōtes.

**Agonia**: sacrificia q̄ fiebant in monte zome mons grinalis aegoniū. et collina pōta aegonesis.

hinc

**Agonū**. i. ludū. ob hoc dictū. quia locus i quo ludi mōis fā sūt. siue vint sine angulo. cuius festa agonalia dicta sūt.

festa agonalia.

**Agra** uia in nauū dicta. q̄a i ea maxia queque res agi sōlet.

**Agonias** hostias. putat ab agendo dictas.

**Allogiderus** a galea nōriatus. est ei pileus capitis q̄ diale flammēs. i. sacerdotes Iouis vtebant. fiebat ei ex hostia alba Ioui rēsa. cui affigebatur apex vngula oleagima.

**Apluda**: genus est minutissime palee scumeti siue panici. de qua Meuius. nō hercle ē apluda hodie q̄ tu nequior sūt q̄ apluda sōrbitionis liquidissimū putet genus. qd̄ flatu deiciatur. et que si aplo datur sarridū proprie ē qd̄ naturale humore amisit. dicit aut p̄ contraria significationē quod

sarridū.

<sup>exleu.</sup> irrigari desierit. nā grece irrigare est.

**Aptus**: cū propa significationē intel ligatur. poni tm̄ solet pro adepto. sicut apisti vel adipisti.

**Ara**: proprie dicitur locus vacuus. quasi exaruerit. et nō possit quicquā generare.

**Angulus** a greco <sup>ancilon.</sup> g. dicitur. siue ab eo quod ē egus. i. prope qd̄ adducantur. que ex diuerso coacta. faciūt anguli formā.

**Adfines**: i agris vicini. siue consanguinitate coniuncti.

**Andare**: haurire a greco descendit. Liuius. flores andabant liberij ex charchesijs.

**Andaris**: mensa misterijs apta diuinis. vasa quoq̄ iununea vel vinea quibus sacerdotes vtunt. andaria appellantur.

**Ancunulente** femine menstruo tempore appellabant. vnde trahit inquinamentū.

**Antras**: conualles vel arborum interualla.

**Arferia**: aqua que inferis libabatur. dicta a ferendo. siue vas vini qd̄ sacris adhibebatur.

**Affatim** dictū a copia fatendi. siue abundanter. Liuius. Affatim edi. bibi. lusi. Terentius. affatim dixit. pro eo qd̄ ē ad lassitudinē.

**Amenta**: quibus vt micti possit vincunt iacula siue sileatū lora. ex greco qd̄ est <sup>amata.</sup> g. sic appellata. vt quia aptantes ea ad mentū trahūt missuri.

**Adtegrare** ē vinū i sacrificijs augetere. Integrare ei ē et adte

Vadintegrare.

Integrare.



grave minus factū est in statum  
redire.

**A**ditū et tētū ex greco descen-  
dit: quia illi vestem tētā tribonag  
appellant.

**A**testata dicebantur fulgura q̄  
iterato fiebant. videlicet significa-  
tionē priorū adtestantia.

**A**dtubernalis. habitator cōtinue  
taberne. q̄d genus domialy anti-  
quissimū romāis fuisse testimo-  
niū. sūt extere gentes que adhuc  
tabulatis habitant edificijs. unde  
et tecta castrensia. quibz pellibus  
cōtegant tabernacula in dicunt.

**A**tte appellant: qui propt̄ vicū  
reuerū aut pedū insistant et atti-  
gunt terram magis q̄ ambulent.  
q̄d cognome Quinno poete adhe-  
sit. **A**ttin pro reuēnaa sem  
cuiuslibet dicimus. quasi eū aui  
nomine appellemus.

**A**dagia: ad agendum apta.

**A**dasia: ouis vetula veteris prætus.

**A**brogare: infirmare.

**A**d: aut proprie personā signifi-  
cat. ut eo ad popeū. aut locum.  
ut abiit ad theatrū.

**A**puđ: mutua loca et psone con-  
iunctione demonstrat. ut q̄ndo  
dicimus apud amicū.

**A**t differētia rerū significat.  
ut q̄no dicimus Scipio est bella-  
tor. at. M. cato orator.

**A**ddicere est proprie idē dicere.  
et aprobare dicendo. atq̄ addicere  
damnare est.

**A**edis: domialū in edito positū  
simplex atq̄ vniū additus. siue  
ideo edis dicitur. q̄d in ea euum

<sup>acomon.</sup>  
degatur. q̄d grece <sup>g.</sup> vocat. Itaq̄  
edificare cū sit proprie edē fare.  
ponit in cataresticos in omni gene-  
constructionis.

**A**ediulus: edis saxe tutor. i. cura  
agens.

**A**editimus: edis intimus.

**A**edilis: micio dicitur ē magistratus.  
q̄a edū nō tm̄ saccarū. sed etiam  
priuatay cura gerebat. Postea  
hō nome etia ad magistratus trans-  
latū est. Dicitur ē et edilis q̄d fa-  
cilius ad eū plebis aditus erat.  
sed edilatus dicebat eadē dignitas.  
sic pontificatus magistratus.

**A**triu: proprie est genus edificij  
ante edem. continēs media arca.  
In quā collecta ex om̄i tecto pluuja  
descendit. Dicitur autē atriu. vel  
q̄a id genus edificij atque primū  
in eteuria sit institutū. ut quod  
a terra oriatur. q̄i atriu.

**A**uis patris matrisq̄ pat̄ dicitur  
a greco vocabulo. q̄d est apud eos  
<sup>papod</sup> mutatis quibusda levis. Alij uo-  
lunt q̄d ex ea voce appellet quod  
apud eosdem grecos <sup>ayos</sup> appellat.  
significatq̄ magnū. quonia vlti-  
magnus pater sit auus. Alij pu-  
tant aui dicitur esse. q̄a ad duos at-  
tineat. q̄i ad diuū. vel quia ad pa-  
trem sit additus.

**A**bauus: dicitur quia abest ab auo.

**A**ttauus: q̄a acta est auj. i. pater.  
ut pueri vsurpare solent.

**A**uuiulus: matris mee frat̄. tra-  
xit appellationē ab eo q̄d ē eque-  
ternus a me ut auus ē. sed non  
eiusdem iuris. Ideoq̄ vocabuli fa-  
cta diminutio ē. Siue auuiulus

Ad. respicit & Personā.  
Locum.

Apud. idem.

At. differētia rerū.

Edificate.

Edilis.

Edilatus.



appellat. quod aui locū teneat et proximitate tueatur sororis filiū.  
**A**mita patris mei soror. q̄a similitudine tertia a me sit (atq̄ auiā videri potest dicta ex eo quod ab antiquioribus auita sit vocata. Siue amita dicta ē quia a patre meo amata est. nā plus sorores a fratribus q̄ fr̄es diligunt solent. videlicet propt̄ dissimilitudinē p̄sonarū. que ideo minus habent dissensionis quo minus emulatiois.  
**A**uillas agnis cecetis pr̄atus.  
**A**gnus dicit̄ a g. qd̄ significat castum. quod sit hostia pura. et immolationi apta.  
**A**uere. nil aliud ē q̄ cupere argumento ē audū et audiatē. ex quibus p̄cipua cupiditas intelligitur. cum significet et gaudere.  
**A**dscripsi dicebantur. q̄ i colōias nōia dēdissent vt̄ cētū colōm.  
**A**dsistere est adiungere. vel adsumere.  
**A**dscriptiones. velut quidā scripti dicebantur. q̄ sup̄plendis legionibus adscribebat̄. hos et arrensos dicebat̄. qd̄ ad legionū censum eēt adscripti. quidā velatos. q̄a veniti merces sequebant̄ exercitū. nō nulli ferretarios. qd̄ fundis lapidibus p̄liaturi. ea modo ferret que i hostes iacerent. alij corarios. quod id genus hominū antequā acies cōtinent. i modū corantis tempestatis dimicarent.  
**A**uetariū dicebant antiqui. qd̄ sup̄ mensurā vt̄ pondus iustū aduabat̄. vt̄ cumulus vocat̄ i modio.  
**A**uctum vocabatur spaciū cū.

Auidum.  
Auiditate.

Uictum

Ferretarij.

Cumulus.

<sup>r̄ super</sup>  
qd̄ supra diffinitū modū victorie adungitur.  
**A**rgemmon. argenti percandidū.  
**A**rbiter dicitur iudex. qd̄ totius rei habeat arbitriū. facultatē ve.  
**A**nucinū. vtrius pendiculū ex qd̄ vniū defunditur.  
**A**rbosē. pro arbore antiq̄ dicebat̄. et robosē pro robore.  
**A**rbitriū. dicitur sententia q̄ ab arbitro statuitur.  
**A**rbitrariū. cum adhuc res ē apd̄ arbitrum.  
**A**micane vocabulum ab amore deducit̄. quibus interdū vitupadus sit amor. ab antiquis autē amere et amere p̄. e. lram̄ efferebantur.  
**A**dpromissor est. qui qd̄ suo nōie promisit idem pro alio promittit.  
**A**duersus. aut cōtrarius significat. aut idem quod erga.  
**A**rcere est continere. vnde et arcus i edifijs. quod se ipse continet. alij dicit̄ arcū dicit̄. ab ope arxigendo i altitudinē.  
**A**rcarma. vel arcuma genus plaustra ē modia. quo homo gestari possit.  
**A**rgeos vocabant stirpeas effigies. que per virgines vestales annis singulis iacebant̄ tyberi.  
**A**rcere prohibere ē. similiter ab arret prohibet. Porret quoq̄ dicit̄. ab antiquis quasi porro arret. et pro eo quod cōtinet ponit̄. vnde et coherere continere dicimus. trahitur autē hoc verbū a gr̄oz magistratu que illi <sup>trahit</sup> vocat̄. In cuius potestate ē. vel cogere vel prohibere.

Aduersus ← Cōtrarius.  
Erga.

Arcus.

Abaret.  
Porcet.

Coherere.



**A**rchari sermois significatio tra-  
hitur: siue ab arce q̄ tutissima est  
pars vrbis. siue a gene sacrificij  
qd̄ in arce fit ab auguribus. adeo  
remotū a noticia vulgari. vt ne li-  
teris q̄dem mandet. sed p̄ memoria  
successorū celebretur. siue ab archa.  
i qua q̄ clausa sunt tute manent.  
cuius ipius origo ab arce d̄o p̄det.

**A**rculum appellabat arculū que  
capiti imponebat. ad sustinenda co-  
modius vasa. que ad sacra publica  
capite portabant.

**A**rculus. pubabat esse deus qui  
tutelam gereret arcarū.

**A**rculata dicebantur arculi. qui  
ex farina in sacrificijs fiebant.

**A**rcula dicebatur auis. que in  
auspicijs aliquid vetabat fieri.

**A**sseres dicti. qd̄ assideat parietib⁹.

**A**ssazatū. apud antiquos dicebat  
genus quoddā potiois ex vino et  
sanguine temperatū. qd̄ latinī pristi  
sanguine assēs uocant.

**A**mbrites. regule q̄ transuexse as-  
seribus et ietulis iter ponitur.

**A**ntes extremi ordines vmeatū.  
vnde etiā nomē trahūt ante que  
sunt latera hostiorū.

**A**mbitus. proprie dicitur locus  
vicinorū edificiorū. ambitus duorū  
pedū et semipedis ad arcuendi fa-  
cultate relictus. et quo etiā honore  
ambitus dicitur corpus ē a circue-  
undo supplicandog.

**A**mbiao. ē ipa actio ambientis.

**A**nnus proprie d̄ a circūuando.  
qm̄ ex greca p̄positione sumptum.  
que est significans circū et nazē  
fluere.

**A**mbiguum ē. qd̄ in ambas agi p̄tes  
aū potest. huiusmodi apud grecos  
dicuntur amphibola.

**A**mbrones. fuerūt gens quedam  
gallica qui subita mundanone ma-  
ris cū amisissent sedes suas rapi-  
nis et p̄dationibus se suosq̄ alexe  
reperūt. eos etiā cymbros tetones  
maxius deleuit. ex quo tractū est.  
vt turpis vite ambrone dicentur  
qd̄ ei nos contra illi antion dicit.

**A**mnēsēs. appellabant vrbes site  
prope amne. ita vt a mari mari-  
time. vnde iter amnee et amtam-  
nee dicte sunt. qd̄ inter amnes sit  
posite. vel ante se habeat amnes.

**A**mpertinū. qui circa terminos  
proiūne manet. vnde amicitri am-  
burbū ambarnalia amplexus di-  
cta sunt.

**A**ngiportus. iter cōpendiarium  
i oppido. eo qd̄ sit angustus portus  
.i. additus importunus.

**A**ngerone d̄cē sacra a romanis  
instituta sunt. cū angina d̄cē genus  
aialū cōsumeret. cuius festa ange-  
ronalia dicta sunt.

**A**ctus modo significat i comedijs  
et tragedijs certa sp̄na caticorū.  
modo iter inter vicinos quatuor  
pedū latitudie. modo i geometria  
minore parte vigenti. i. centū u-  
ginti pedum. modo motū cōporis.  
vt histiorū et saltarū. q̄ et ex hō  
ipō actiuosi dicunt.

**A**uxiliatores dicitur i bello socij  
romanoꝝ exterarū nationū. dicti  
ex greco vocabulo <sup>auxilia</sup> qd̄ nos dicim⁹  
cessentū rerū auenone.

**A**usonia appellauit auson vlyx



et calypso filius ea prima parte  
italie. i qua sunt vrbes Beneuentu  
et tales. deinde paulati q italia  
q apemino finitur dicta e ausonia  
ab eodem dux a quo etia urbem  
roditam acuta fecunt.

**Alimento.** pro laumedute a ve  
teribus romaib. necdum assuetis  
greis literis dictu est sic modo  
pro nylo catamitus p gammede.

**Alphius.** pro alfo dicebatur.  
**Accensi** dicebantur q m lecto  
mortuoz militu subito subroga  
bantur. dicti ita qa ad censum a  
dinebantur.

**Acera.** ara que ante mortuu poi  
solebat i qua odores incendebat.  
saly dicit azula thuranaa vbi thyr  
reponebatur.

**Apex.** q est sacerdotu insigne di  
ctus e ab eo qd comprehendere anti  
qui vnculo aperere dicebat. vnde  
aptus is q conuenit aliu iucty e.

**Athamuni.** Athamuni e potuli fictilis genus  
q i sacrificijs utebant sacerdotes. ro.

**Atroxes** appellabant ex greco qa  
illi <sup>atrocinia</sup> appellabant q reuda sunt.  
sive atrox dz ab eo q nihil time  
at <sup>trese</sup> ei grece dz timere.

**Auguraculu** appellabat antiqui  
qd nos azrem dicimus. qd ibi au  
gures publice auspicarent.

**Arsuerse.** auerte igne significat.  
tuscoru ei lingua arseaduerse. ver  
se igne constat appellari. vñ asca  
mus inquit. inscribat aliqs in ho  
stio asauerse.

**Aborigines.** appellati sut qd erra  
tes conuenit in agru qui nuc sit  
po. ro. fuit ei gens antiqssima ita  
lie

**Aboles** dicebant pro ab illis. anti  
qui ei litam non geminabat.

**Auentinus** mons. mtra vrbe dcus  
e. quod ibi rex albanoru auentinus  
bello fuerit extinctus atq sepulty.

**Adorare.** apud antiquos significat  
agere. vñ et legati oratores dme  
qa madata populi agut.

**Armilustru.** festu erat apud ro  
manos quo res diuina armati fa  
nebant. ac du sacrificaret tubis ra  
nebant.

**Adeo.** duas habet significatioes. na  
cu prima acuta effertur idem signi  
ficat qd accedo. cu dicimus adeo pre  
tore. cu aute secunda. idem e q vsq  
eo. no secundu quide conem. qa ad  
ppositio accusatiuis accommodata e  
sed vetusta qde loquedi consuetudie.

**Argrea.** loca rome appellant. qd  
in his sepulti essent quida nobiles  
arguoz. vel illustres vici.

**Aspargus.** herba dicta qd i aspero  
vregulto nascitur.

**Assidele.** mense vocatur ad quas  
sedentes flamines sacra faciunt.

**Anceps.** significare videt id quod  
ex vtraq parte caput habeat. vt  
seruis bipenes. sed magis a capie  
do quod vtraq parte eque caput  
appellatu est.

**Anaus.** appellat qui adunau bra  
chiu habet. et exproxiigi no pot.

**Analle** dicte ab anco marno rege.  
quod is bello magnu feminazum  
numeru cepit. sive io sic apptat  
q antiq anculari dicebat p mmi  
strare. ex quo dy quoq et dee fe  
runt coli. qbus noia sunt anculi  
et ancule.

.Oratores.

Adeo.   
 .Accedo.   
 .Vsq eo.

.Anculi.   
 .Ancule.



Celare:

**A**nresa dicta sunt ab antiq̄s uasa.  
que celata appellamus. qđ creuade  
do talia fiūt. ipm̄ quoq̄ celare vbu  
ab eade causa est dictū. d. lita cu. i.  
permutata.

**A**eorsum appellauit antiq̄ m̄solam  
cyprium. quod in ea plurimū exis  
nastatur.

**A**enesi. dicti sunt comites enee.

**A**enateze. cornicine dicuntur. i.  
a cornu.

**A**enariam appellare locū vbi ene  
as classē troia veniens appulit.

**A**udana. ab aiude. i. cupide agedo  
est dicta

**A**ceratū. lutum cu paleis mixtū.

**A**classis. tunica ab humis nō usita.

**A**xilator. qui etiā como appellatur.

qui dicitur videt a voce greca q̄ e  
g. i. tolle quia sequit merces ex

quibus quid cadens lucelli pot tollē.

Lucellū diminutiū e a luco.

**A**rtius. bonis instructus artibus.

**A**rm caput. agm caput.

**A**rsineum. ornamentū capitis  
mulieris.

**A**rtus ex greco appellatur. quos il  
li g. dicit. siue artus dñ qđ mēbra  
a mēbris artentur.

**A**rquites. arcu preliantes. q̄ nūc  
dicuntur sagitarij.

**A**rbila aruina. i. pinguedo corporis.

**A**rtifices dicti. qđ sciām suam per  
artus exercent. siue qđ a parte opa  
inter se artent. qua ex causa et ar  
tes sunt appellate.

**A**ritenam siue arzenā. vas ab au  
riendo sic appellabantur.

**A**m segetes dicunt. quorū ager  
viam tangit.

**A**mites. portice aucupales.

**A**mpendices dicebant ab antiq̄s.  
qđ arāpenderet. quos nūc appen  
dices dicimus.

**A**blegmina. partes extoz q̄ dys  
imolabantur

**A**mbulacra. ambulaciones.

**A**mnia. genus piscis.

**A**meria. vrbs in umbra. ab ame  
ro sic dicta.

**A**dsipere et prestipere dicebant  
antiq̄ a sapiendo. sicut nos modo  
dicimus ab equo iniquū. a quēredo  
inquirere.

**A**dmissiue aues dicebant ab au  
guribus q̄ consulente iubēret.

**A**dulari. est cōpositū ex arrendo  
et alludendo.

**A**ddubanum. dubiū.

**A**dulter et adultera dñr. qđ ille  
ad alterā. et hec ad alterū se cōferūt.

**A**quilus. color e fuscus et subnig.  
a quo aquila dicta e. quōs eā ab acute  
videndo dicta volunt.

**A**quilus autē color ab aqua e nōia  
tus. nā cum antiqui duos oīs nāles  
noscent. i. albū et nigrū. interue  
nerit is quoq̄ qui neutri similis  
esset. vt in ab vtroq̄ proprietate  
trahit potissimū. ab aqua eū deno  
māzūt cuius inuentus e color.

**A**quilo. ventus a vehemetissimo  
volatu admstar aquile appellat.

**A**quirere. e acquirere.

**A**ndron. locus domicilij appellatus  
angustior longitudine. i quo vici  
plurimū morabant. vt ginerea  
mulieribus.

**A**pud et penes i hoc differunt  
qđ alterū psona cu loco significat.

ut infra i deone. obaccare:

Lucellū.

Appendix

Aquila

Ginerea

Apud. Penes



alterū personā et dnm ac potesta-  
tem. qđ trahitur ā penitus.

**Ansur.** vocabatur que nūc terra-  
cina dicitur. Vulsē gentis. sicut ait  
Emilius. Vulsūlus perdidit ansur.

**Aquaxioli** dicebantur mulierum  
impudicā sordidi affeclē.

**Aquipensē** genus piscis.

**Apelmem** antiqui dicebat p apol-  
linem.

**Aperta** idē apollo dicebat. qđ  
patente cortina responsa ab eo  
dentur.

**Abditūy.** abortiūy.

**Ape.** apud antiquos dicebat pro-  
hibe. compeſce.

**Apua.** genus minimū pisciuli.

**Abs.** prepositio ā greco deducitur.  
significat autē retractationē in  
partem posteriōre.

**Apollinazes ludos.** hoc ē in laude  
apollinis. quos populus laureatus  
spectabat fide data pro cuiusque  
copia.

**Apiculi** filiū quo flamines vela-  
tum aspiciunt gerunt.

**Abarti.** magistratus dicebant. qui  
coacti deponerent imperiū.

**Agere** modo significat ante se  
pellere. Vng. Et potū pastas age  
tytre. modo significat iugari.

ut dicimus agit tū eo facti. modo  
rep. endere. ut dicitur fctas ago.

modo verbis indicare. ut cum  
de causam ago. quā et si arrestis-  
set gestus et vultus quidā detor.

ut cum scemā agere dicitur.

**Ambitionē.** antiq dicebat morte.

**Abgregare.** .i. a grege ducere.

**Adgregare.** ad gregem ducere.

**Segregare.** ex pluribus gregibus  
partes seducere. Vn et egregius  
de ē grege letus. Quorū verborū  
frequēs vsus nō mirū si ex peco-  
ribus pendet. tū apud antiquos  
opes et primonia ex his precipue  
constiterūt. ut adhuc etiā pecunias  
et peculia dicimus.

**Acetare** dicebat. qđ nūc agitare.

**Antimnū.** quidā dnt existimat  
qđ tunc maxie augeant hominum  
opes coactis agrorū fructibus.

**Agendum.** significat modo age. ē  
enim adhortantis sermo.

**Aulus.** antiqui dicebant quas nūc  
dicimus olas. quia nulla litera gr-  
minabant. Itaqz aulicocia. exta q  
i olis coquebantur. .i. elixa.

**Auidus.** ā nō videndo propter  
nimia cupiditate. sicut amēs qui  
mente suam nō habet.

**Aurelia** familia. ex sabinis orū  
da ā sole dicta putat. quod ei pū.  
ā po. ro. datus sit locus i quo sa-  
ra facerent soli. qui ex hoc auseli  
dicebantur. ut valexy papisy.  
p eo qđ ē Valery et papery.

**Aemilia** gente. appellata dnt  
ā mamerco Pythagore ptn filio.  
cui propt vnicā humanitatem  
cognome fuisse aemilios. Aly qđ  
ab astamio descendat. qui duos  
habuit filios Iuliu et emilion.

**Aecumulas.** plautus dicitur fircallag.  
qbus religatas sarcinas viatores  
gerebant. quarū vsum qđ. C. ma-  
rius retulit mulunaria postea  
appellabant. Itaqz exūne labores  
onerosos significat. Sive ā greco  
sermone deducitur. nā arxigit

Segregare.  
Egregius.

Pecunia.  
Peculia.

Agitare.

Agendum.

Aulicocia.

Etumne.



latine tollere dicitur.

**Aemidum**: timidum.

**Aequidiale**: apud antiquos dictum est quod nunc dicitur equinoctiale. quia noctis diei potius quam dies nocti enumerari debet. greci quoque in hoc consentiunt.

**Aequidiale** dicitur.

**Aerustare** era vndique .i. pecunias colligere.

**Aequilam** ex toto dimidium significat. dictum a lauatione lane quae dicitur equi lanam redire cum dimidio dedit sordibus.

**Aegeum mare** appellatur quod crebra in eo sunt insulae. ut procul aspicientibus species caprarum videatur. Siue quod in eo aege amazonum regina perierit. Siue quod egeus pater thesei in eo se precipitavit.

**Aestimata poena**: ab antiquis ab ere dicta. qui eam estimauerunt ere ouem decussis, bouem centussis. hoc est dicere vel centum assibus.

**Alucinatio**: excreatio.

**Adigas**: dare cogas.

**Acies**: acus: acumen: et acuerere dicuntur ab acone. quae latine dicimus corem. **Auxillia**: ola paruula.

**Amputata** .i. arcuputata. dicitur ab eo quod antiqui putum pro puro dicebant. vnde deducuntur et pudor et pudicus.

**Appia via et aqua**: ab appio claudio est appellata.

**Arumnum** a nomine fluminis propinquum est dictum.

**Amimula**: verba paruorum operum sunt in apulia.

**Archa**: diminutivum facit arulam et arcellam. ut a porcho porculum

et porcellum. a mama manula et mamillam.

**Aletria**: bene alentia.

**Agasones**: equos agentes.

**Arctiby**: qui excubabant in arce.

**Armillas ex auro**: quas viri militares ab imperatoribus donati gerunt. dictas esse existimant. quod antiqui humero cum brachijs armos vocabant.

Unde arma ab his dependentia sunt vocata. mouerit.

**Abalienatus**: de quo quis a se zelus.

**Alienatus**: quod aliene mentis est factus.

**Aserere** est manu admonere. quomodo ea quae in terra dimittuntur serui dicunt. Non etiam serere appellantur quod foribus admote opponuntur desixere postibus. quemadmodum ea quae terrene miseruntur.

**Arum**: de agrum necdum satum.

**Arpita**: de aruis quae ventre glabrum habet.

**Ae syllaba** antiqui greca consuetudine per ay scribebatur. ut aulay musay.

**Auata**: sepe auita.

**Abercet**: prohibetur.

**Aduossem**: aduersarium hostem.

**Axe adglomerati**: vniuersi states .i. cohortibus aut legionibus.

**Aereu**: aenu. **Artenilia**: ampliora.

**Aeuolant**: auolant.

**Astasent** ut artescent: statuerunt.

**Abaxioqz**: circueutes cateruari.

**Apor**: apud. **Amosio**: animo.

**Antiqui**: etiam veteres per ora posuerunt.

**Aestimias**: estimationibus.

**Abuisse**: pro adisse dicebant.

**Abambulantes**: pro ascendentes.

**Aquilius**: pronomine ab aquilo colore .i. nigro est dictum.

.Mamula.  
.Mamilla.

.Arma.

.Sera.

.Purum.  
.Pudor.  
.Pudicus.

.Arcula.  
.Arcella.



**Antiquare**, ē uimiorē pristinū redūcere. **A** actinge p actingā posuere.  
**Appellitauisse**, pro appellasse.  
**Alteras**, ponebat pro eo qd ē aduerbiū aliās.  
**Argutū** rri. i. discimē vocari.  
**Aureas** dicebant frenos quibus equorū aures redigunt.  
**Audacias**, p trali numō Cato dixit.  
**Ausis**, audeas. **Audax**, dminutiuum facit audaculus.  
**Arucitat**, sepe aduocat.  
**Animalia**, lex dicebat ab antiquis ea qua fciunt fmiunt amij magistratus capiendi.  
**Aliorsum et illosum**, sic itorsu dixit Cato.  
**Abiectaria** negotia dicebant quā materia nūc dicimus uidelicet ab abiectibus coemendis.  
**Aletudo**, corporis pinguedo.  
**Aexibus** p traliē ab exe. i. exāme to Cato dixit.  
**Abdues**, abdidieris.  
**Aristoforū** vas i quo prandiu fertur. ut dicitur.  
**Alliat**, perducit aliquē m re. dictum ā verbo licit. i. deapit. hīc descendit illicere. i. ollectare idē frustante inducere.  
**Abnutare**, sepe abnuere.  
**Aliter**, dixit plautus pro eo qd est alij rei.  
**Adfabrum**, fabrefactū.  
**Alimodi**, pro aliis modi.  
**Aencolo**, qd exere sit dicimus.  
**Aenulū** vas ex ere parū.  
**Ad exitā** etate. ad vltimā etate.  
**Amurio**, ab amore denoriātū.  
**Angina** vinazīa habere dicunt.

Alias.  
 Audaculus.  
 Annaria.  
 Abiectaria

Illicere.

qui vmo suffocant.  
**Adulterina** signa dicitur aliis anulis facta.  
**Arabice olet**. i. ex odoribz arabias.  
**Ausculari** dicebat antiq p osculari. qd ē os cū ore conferre.  
**Adaxiut**. i. adegerit.  
**Argus**, oculus. **Argus**, nomē est hoīs q fuisse fingitur oculis plenus.  
**Amassō**, amauero.  
**Amiculu**, genus ē vestimetī ā arcūiectu dictū.  
**Auditau**, sepe auduy.  
**Adliuesat**, liuere mapit. hoc est liuidum fieri.  
**Actiassat**. i. actice loquit. Plautus. nō actiassat sed ei sicilissat. i. sicile loquitur.  
**Ateritas**. i. atricoloris.  
**Aegyptiuos**, ethiops.  
**Aduelitatio**, iactatio quedā vborz figurata ab hastis velitaribus. **Velites** appellant expediti milites q volantes.  
**Auctor**, cois erat generis apud antiquos.  
**Admitat**, sepe et leuiter oculo annuit. **Acuius** i taretula. aly admittat. aly admittat. aliu amat alium tenet.  
**Atriplexū**, herba quā nūc atriplex dicunt.  
**Adoptatiū**, ex adoptato filio natus.  
**Aleonem**, aleatorē. **Nenius** i tarenula. pessimocū pessime audax ganeo lustrō aleo.  
**Additiculū**, parū additū.  
**Atrabilis**. i. ab atro. i. ab animi vitio. dictum est ei atrū nigrū. i. ā candore remotum.

Velites.





**A**ncios. excruciatos.

**A**natatem. dicebant morbu aniuu  
.i. vetularu. sicut seniū morbum  
senium.

**A**ltaria. ab altitudine dca sūt. qd  
antiqui dijs superis. i. edificijs a  
tca exaltatis sacra facebat. dijs  
terrestribus. i. tca effosa dijs in  
fernalibus.

**A**ssa dicebant. cantus tibiariū.

**A**ues. ab aduentu earū dicunt.  
q̄ inde veiant vnde q̄s nō suspiciet.

**A**golu. pastoralem baculū. quo pe  
cudes aguntur.

**A**abortum. grauide mulieris dicit.  
qd nō sit tempestiue ortū.

**B**ona. i. substantia rerū.  
dicta sunt qd digna sint  
bonis.

**B**ombitacio. est sonus apū ab ipso  
sonitu ductus. vt mugitus boum.  
himitus equorū.

**B**oare. i. clamare. a greco descendit.

**B**oariū forū. rome dicebat. quod  
ibi boues venderentur.

**B**oais. genus piscis a boando. i.  
voce amictendo appellat. Barice  
elephantū dicit. sicut ouū dicitur  
balare. itaq̄ a sono ipso vocis.

**B**alena. belua marina. ipam dnt  
ēē pistricem et cetum.

**B**acchanalia. dicebant bachū festa.

**B**asilica a basileo. i. rege dicta.

**B**asilicum. regale.

**B**ouinatus. conuiciatus.

**B**ouas. serpens e aquatilis. aqua  
greca ydron uocat. aqua uti obtur  
gestunt. Crurū quoq̄ tumor me  
labore collectus boa appellatur.

**B**atus. genus herbe.

**B**atrionem. dicebat genus uasis  
longioris manubry. hoc alij trula  
appellant.

**B**acchar. uas uinariū simile ba  
trioni.

**B**aratriū. greci appellat loū pre  
pitē unde emergi nō possit. ab eo  
quod est baris.

**B**alene nomē a greco descendit.  
hac illi phalena sūt antiqua cosue  
tudine. q̄a p̄rthoti burchi p̄xon  
bucū dicebant.

**B**urrū. dicebant antiqui qd nunc  
dicimus ruffum. vñ rustibula ap  
pellabat bucū que rostrū habet  
ruffum. q̄no rubent cibo ac potione  
ex prandio burrus appellatur.

**B**asilistus. appellatur genus sp̄etis  
vel quod i capite albū habeat istar  
diadematis. vel q̄ reliqua sp̄entū  
genā vñ eius fugiant.

**B**arbaricū. appellatur clamor exer  
citus. videlicet qd eo genē barbari  
vtuntur.

**B**reue a greco descendit qd e brachi. Bru  
ciam dicebantur. qui officina suua  
magratibus prestabant. eo hi p̄mū  
se hanibali tradiderat. et tū eo per  
seuerauerūt vsq̄ dū recederet de  
italia.

**B**ruma. a breuitate dierū dicta.

**B**rucū. antiqui graben dicebant.

**B**rachiū nos. greci dicunt. qd de  
ducitur a. g. i. breui. eo q̄ ab hu  
meris manus breuioces sunt. q̄ a  
coxis plante.

**B**rasica. a pressecando est dicta.

**B**ruciane parme. dicebant scōta  
quibus bruciam sunt vsi.

**B**ubinare. est mestruosū mulierū

.mugitus.

.himitus.

.Barice:

.Balare:



sanguine inquinari. Lucilius hec inquit. ibubinat ac contra te ibulbitat. Imbulbitari e pueri stercore inquinari. dictu ex fimo quod gra appellat. g. balbiton.

Buccu. pecus. de bobus dicimus. Bustu proprie dicitur locus in quo e mortuus combustus et sepultus. dicitur bustu quia beneustum. ubi vero combustus quis tunc modo. alibi vero e sepultus. is locus ab vrendo vstrina vocatus. sed modo busta sepulchra appellamus.

Buteo. genus avis que ex eo se alit quod accipitri eripuit. vastritatis quod esse tam his locis que itrauerit. ut bubo a quo etiam appellat buteo.

Buccina. qua nos appellamus gra. a similitudine soni dicitur.

Buluia. greca magna fama dicitur assueti magnis et amplis rebus proponere. bu. ad magnitudinem. s. bovis. hic e quod grandes pueros bupedas appellant. et maris canisium busiron.

Bubeon. e genus quoddam vini.

Bucephalus. vocatus equus alexandri propter quandam bubali capitis similitudinem.

Bena. lingua gallica genus vehiculi appellat. unde uocantur benonones in eadem berna sedentes.

Besseni. appellatum e quod bis triens sit. quous dura compositio fiat bessis ex triente. bessis noue sunt unae. trientes tres.

Bellu. a belluis dicitur. quod beluarum sit perniciosa dissensio.

Baru. urbem italie appellarunt. conditores eius expulsi ex insula

barra. quod non longe abest a brundisio. Brundisium quodam poete breuitatis causa brenam dixerunt.

Bene fictari. uel bene fictari. dicebantur milites qui vacabant munis beneficio. e contrario munifices dicebantur quod non vacabant. sed munus rei publice facebant.

Benignus. proprie dicitur is qui bonis et dignis largitur. est autem compositum ex bono et gignendo.

Bellona. dicitur dea belloz. ante cuius templum erat columella que vocabatur bellica. super qua hastam iacebant cum bellum indicebat.

Bidental. dicebatur quoddam templum quod in eo bidetibus hostijs sacrificaretur.

Bidentes. autem dicitur quod duos dentes longiores ceteris habeant.

Bis festa porta dicitur cuius a reuere sete bisariam.

Bundunt. cum iam incipit esse maior sex mensium.

Bigne. gemine dicitur. quia bis una die nate sunt.

Bigna animalia ex diuerso genere nata. ut leopardus ex leone et pathera. Cycus ex apro et scopha domestica. muli ex equo et asina.

Billos. apud astos appellatur semen humanum humi profusum.

Blactexare e stulte et precipide loqui. quod a greco origine dicitur. sed et camellos quoniam uocem edunt blactexare dicimus.

Baratrones et blatas ballas luti ex itineribus. aut quod de calaamentorum solis exadit appellatur.

Bilbit factum e a similitudine soni qui fit in vase. Neuius. bilbit am-

Imbulbitari.

Vstrina.

Bubo.

Bupedas.

Bessis. Triens.

Munifices.

Biseta porca.

Leopardus. Cycus. muli.



phora inquit.

**B**ibliotheca et apud grecos et apud nos tam librorum per se magnus numerus quam locus ipse in quo libri sunt appellantur.

**B**litum genus oleis ab oris stupore appellatum. esse ex greco putatur quod est. **B**lax dicitur stupidus.

**B**ardus stultus a tarditate ingenij appellatur. Cecilius. mimis audacem mimisque bardum barbarum. trahitur autem a greco quod est illi.

**B**ardus gallice cantor qui vtroque fortium laudes canit a grece bardorum. de quibus Lucanus. plura securi fudistis carmina bardum.

**B**elluus bestie similis.

**B**eneuentum colonia cum deduceretur appellari coeptum est melioris omnis causa namque ea urbe ante incolentes Maeton appellatur.

**B**ulgas galli sacculos scorticos appellant.

**B**obem bidentem a dentium numero dicitur appellari.

**B**ellixepam saltatione quando cum armis saltabat quod a romulo institutum est ne simile patrent quod fecerat ipse cum a ludis sabimorum virgines rapuit.

**B**ilingues brutaces Ennius dixit quod bruti uolse et grece loqui soliti sunt. sunt autem italie populi vicinij lucanis.

**B**itienses dicuntur qui peregrinatur assidue.

**B**aulos dicebant antiqui quos nunc operarios unde adhuc baulari dicitur.

**B**landicella blanda uerba per dimi-

nucionem sunt dicta.

**B**ellarum et bellaria res bellis aptas dicebant. ius dixit.

**B**ellitudine sic magnitudine uerbi **B**oie genus vinculoz tam ligneis quam ferreis dicuntur.

**B**otulus genus fazaminis propter connexionem ab olis sic appellatur.

**B**lemnos stultos esse Plautus indicat qui ait stulti stolidi fatui fugi bardi blemni burtones.

**B**inomius qui geminum habet nomen ut. M. popilius. T. hostilius.

**B**arbari dicebantur antiquis omnes gentes exceptis grecis. Vnde Plautus. Memini poeta latinum barbarum dixisse.

fortasse et ob hoc noster apostulus grecis ac barbaris se debitorem fatetur.

**B**ellule apud Plautum diminutiuum aduerbium est a bene quod facit belle et bellula. **B**uramicum genus uasis.

**B**utubata Menius pro nugatoris posuit hoc est nullius dignitas.

**B**ulla aurea in signe erat puerorum preteyatorum que dependebat eis a pectore ut significaret eam etate alterius regenda consilio. Dicta est autem bulla a greco <sup>bulm</sup> quod consilium dicitur.

Item uel quia ea parte corporis bulla contingat. i. pectus in quo male consilium manet.

**B**oricus ager dicebat qui fuit boiorum gallozum is autem est in gallia atra alpes que togata dicitur in quibus sunt mediolanenses.

**B**urranica potio appellatur lacte mixtum sapa a ruffo colore quem eburruum uocant.

**C**orona cum uideatur a choro dicitur caret tamen aspiracione.

Baulari.



fi.  
Sive corone dicuntur quod honoret  
eos quibus imponitur.

Conturmix appellatur a sono vocis.

Corrua liberi patris simulatio  
adiunguntur que inuentore vni dnt.  
eo quod hoies nimio vino truces  
fiunt.

Corgo apud antiquos p adubio  
qd est profecto ponebatur.

Corbite dicuntur naues onerarie.  
qd i malo <sup>arbor</sup> sumo pro signo cor-  
bes solebant suspendi.

Colurna hastilia ex cornu arboris  
facta.

Cotones appellantur portus i ma-  
ri interiore arte et manufacti.

Collantra

Collantra oppidum fuit prope ro-  
ma eo qd opes aliarum ciuitatum col-  
late fuerit a qua porta rome con-  
latina dicta est.

Collucare dicebantur cu prophete  
silue rami decideret officientes  
luminis.

Collactiu sacrificium dicitur qd ex col-  
latione offertur.

Collophon dixerunt cu aliquid si-  
militudinem significaretur.

Concinzare e apte componere.

Concinere ei est conuere.

Coaciu dicitur a populi consensu.  
sive conciliu dicitur a concalendo  
als conaendo i a uocando.

Conaliabulu locus ubi conciliu  
conuocatur.

Conao significat conuentu non  
tamen alium qd eu qui a magistra-  
tu vel a sacerdote publico p pre-  
conem conuocatur.

Contubernales dicuntur a tabernis  
q fiebant ex tabulis. vni et taber-

nacula sunt dicta licet ex tetrois  
et pellibus fiant.

Contuberniu dicitur contubernium  
habitatio.

Conclauia dicuntur loca que vna  
clauis clauduntur.

Contemplari dicitur a templo i loco q  
ab omni parte aspici. vel ex quo ois  
pars spectari pot. que antiq templum  
noiabant.

Comitiales dies appellabantur cu in  
contione conueniebant. qui locus a  
conuendo i similitudine dicitur.

Calatores dicebantur seruus a <sup>calim</sup> qd  
est uocare. qd semp uocari possent  
ob necessitate seruitutis.

Condulus anulus.

Condaliu similitudine anuli genus.

Contestari e cum uterq reus dicitur  
testes estote quod sit p negatione  
vel affirmatione parciu.

Conclea ager in quo fructices  
existunt i modu caudaru equinarum  
trans tyberim.

Conditu e qd in cori est dicitur.

Coctum a cogendo dicitur qd conuendo  
coeretur ut ad utilitate descendendi  
perducatur.

Cocula uasa enea copromibus ap-  
ta. alij acula dicitur ligna minuta  
qbus facile decoquantur obsidia.

Chouu locu quo themobuzis cum  
iugo colligat. a coibendo dicitur.

Chouu poete celu dixerunt a chaos  
ex quo putabat celu ee firmatu.

Comedias constat appellari ex eo  
qd in diis iuuenes cantare soliti  
essent crebro conuenientes.

Cirimia auis nocturna.

Clouare dicuntur lapides ex flumine



rotundi ad coclearū similitudinē.  
**Coccectū**. genus edulij ex melle  
et papauere factum.  
**Comfugella**. antiq̄ confugū dice-  
bant. **Compredes**. eiusdem rei  
sponsors. populo.  
**Compasuius**. ager relictus ad pa-  
scendum comite vicinis.  
**Compestere**. ē velut eode pascuo  
contineze.  
**Computalia**. festa q̄ in computis  
peragebant.  
**Congruere**. dictū ē a gruibus q̄  
nō se segregant cū volant. siue nū  
pascuntur.  
**Cognomines** dicūt. qui eiusdem  
sunt nominis.  
**Cercones**. leues et inepti a cra-  
tibus dicti q̄ Siciali aduersus Athe-  
nienses cratibus vsi sunt. quas  
greci appellant.  
**Conitū**. genus libaminis qd̄ fa-  
rina conspersa facebant.  
**Comptu**. affranius pro ornatu  
et cultu posuit.  
**Conflages**. loca dicūt. i que vn-  
diq̄ confligunt venti.  
**Copona**. taberna a copijs dicta.  
**Compilare**. ē cogē et i vnu cōdere.  
**Compernes**. noiant hoies gemi-  
bus plus iusto cōiunctis.  
**Comfedusti**. foedere comūcti.  
**Commessatio**. a uicis quos greci  
comos appellāt dicūt. in his ei ha-  
bitabat priusq̄ oppida cōderent.  
In quibus locis alij alios cōiunctus  
causa mūtabant.  
**Commuteze**. proprie ē siml mitte.  
nūc eo utimur. et pro facere. aut  
pro relinq̄re. aut pro inapere.

**Condere**. proprie ē vnu et eudem  
locum dare ad custodia faciliorem.  
qd̄ verbū nūc significat cōscribere.  
nūc facere. nūc cōponē et istruere.  
**Consulas**. antiqui ponebat non  
tm̄ pro cōsiliū petas et p̄otexis.  
sed etiā pro iudices et statuas.  
**Consi**. appellabant ab antiquis  
nata rugosi corporis hoies ad simi-  
litudinem vermiū inigno editorū.  
qui consi appellantur.  
**Consiliū**. vel a cōsiliendo dicūt.  
uel qd̄ i vna sententiā pluzum  
mentes cōsiliant et comūctat.  
sed a silencio credibilis dictum  
putatur quo maxie inuenitur.  
**Conscripti**. dicebant qui ex eque-  
stri ordine patribus ascribebantur  
vt numerus senatorū explezet.  
**Consponsos**. antiq̄ dicebant fide  
mutua conligatos.  
**Consualia**. iudi dicebant quos  
i honore consi facebat. que deū  
consily putabant.  
**Conuentus**. q̄tuor modis itelli-  
gitur. Vno cū quelibet homine  
ab alio cōuentū ee dicimq̄. Alto  
cū significat multitudo ex cōplu-  
ribus genibus hoim contracta i  
vnu locū. Terzio cū a magistratibz  
iudicij causa poplus congregatur.  
Quarto. cū aliquē i locū frequētia  
hoim supplicatiōis aut gratulatiōis  
causa colligit.  
**Conuiciū**. a vici i quibus pri-  
mū habitatu ē uidet̄ dictū. vel  
mutata lra quasi cōuociū.  
**Contuoli**. oculi sunt i angustū  
coacti cōuentibus palpebris.  
**Consternatio**. que ē cōcitatio qd̄a



subita ex aliquo metu a sternuta-  
meto: deducta e quod eo toto con-  
cutim corpore.

Considerare: a contemplatione sy-  
dexu videtur appellari.

Conuallis: e planities ex oi pte  
cōprehensa meibus collibus ue.

Vallis e planities duobus latibus  
iclusa. Vallis diminutiui Valli-  
cula facit.

Cōuota: ysdem votis obligati.

Cibum: appellat ex greco qd illi  
peram i qua abū recondunt qd  
illi .g. appellant.

Ciceum: mēbrana tenuis pellis  
maloz punicorum.

Cispos: i vrbe est quiliane re-  
gionis de nomie cuiqda homis  
dictus.

Citimus: extremus. Vls ei facit  
ultra ultimus. cis circa citimus.

Cicindela: genus muscarū quod  
noctē lucet v3 a candela. vnde et  
candelebra putant appellari.

Citrosa vestis appellata e a citri  
similitudine.

Ciuicam coronā: cuius salutis sue  
causa seruatus i prelio dabat: que  
erat ilignea frondem habes per-  
ennem.

Circunea: dicitur auis que volas  
circūitum facit.

Circites: arcuuli ex exe facti.

Cilliu: est folliculus quo oculus  
tegitur. vnde fit superciliū.

Cimexi: dicunt hoies q frigori-  
bus occupatas terras icolunt.  
quales fuerūt Baias et cumas.  
i ea regione i qua couallis satis  
eminenti iugo arcudata e. que

neq matutis neq vespertio tpoze  
sole contegr.

Cimbri: lingua gallica latrones  
dicuntur.

Cingulos: appellabant homies qui  
in yb locis vbi cingi solent satis  
sunt tenues.

Cillibe: mense rotunde.

Chilo: dicitur cognometo a magnitu-  
dine labrorum.

Cisterna: dicta pro cis i est infra  
terram

Canulus: proprie appellatur puer  
ingenuus.

Capuam i campania qdam a capro  
appellata fuerūt. que a pede intro-  
sus curuato noiatur antiq mri falco-  
nem vocat: aly a planicie regionis.

Cilo: sine aspiratione cui frons  
eminentior ac dextra sinistraq  
velut recisa videtur.

Camene: muse a carminibus sut  
dicte. vel qd canūt antiquoru lau-  
des. vel qd sint caste metis psides.

Camera vel camuri boues a cur-  
uaone ex greco dicitur.

Cappas: marinos equos greca a  
flexione posteriorū parū dicitur.

Citampo: genus e lusus. alias  
captampto.

Catissam: apud Lucliu. vaffeu  
significat.

Cerimoniarū causam: aly ab op-  
pido dicta existimat: aly a carita-  
te dictū putant vt iudicant.

Celibem: dictū existimat. qd celo  
digna vitam agant.

Catamitu: pro ganimede dixerūt.  
qui fuit Iouis concubinus.

Ceculus: conditor prenefte. vnde

Vallis.  
Vallacula.

Superciliū.



putant Cealios ortos, quorum erat  
nobilissima familia apud Romanos.  
Alij appellantes eos dicunt a Cecade  
Troiano Enee comite.

**Celius** mos dictus e a cele quoda  
ex eturia qui Romulo auxilium  
aduersus Sabinos prebuit. eo qd i  
eo domicilium habuit.

**Cecum Vallu** dicitur in quo pauci  
pali terre affixi herbis ut frondibus.

**Catiliones** appellant antiq gulo  
**Catilatio** graue obprobrium soss.  
hoibus generosis obijnebat si qui  
provincias populi Romani expolia-  
rent.

**Cestiaculus** appellatur arculus que  
supponit capiti qui aliquid e latius  
i capite.

**Cespes** est terra in modu lateris  
cesa herba siue frutex recisus et  
truncatus.

**Catulina** carne estituisse hoc e  
comedisse Plautus i Saturatione  
refert. **Catay** claudus.

**Ceculeare** est cecos imitari.

**Cesariati** comati.

**Catulaxia** porta Rome dicta est  
qa non longe ab ea ad placandu  
canicule stidus frugibus inimicu  
ruffe canes imolabant ut fruges  
flauescentes ad maturitate perdu-  
cerentur.

**Cedes** putant ex greco dici qd  
apud illos. g. significat iterficere.

**Cemima** urbs que fuit vicina Ro-  
me a cenite conditore appellata.

**Catulus** genus quidam vinculi  
qui interdum canis appellatur.

**Cestus** vocantur et hi qbus pug-  
les dimicant et genus quoddam or-  
natu.

**Cedicine** taberne in via appia  
a dni nomine sunt vocate.

**Cauillatio** iocosa calumniatio.

**Catuisos** ex quo aqua petronia  
i tyberim fluit. dictus qd i agro  
cuiusdam fuit cati.

**Catula** sexuus militis. Plautus.  
Video catula militare. De aute a  
greco qd fustibus clauisq lignis  
ad tutela dnorum armoru soliti sint.

**Canalicole** forenses hoies paupe-  
res dicti qd circa canale fori consti-  
terent.

**Canas** dicunt greca nos canista et  
per diminutione canistella.

**Canice** surfures. De farre a cibo  
canum vocate.

**Caneci** dicebantur ab antiquis q  
nunc per diminutione cancelli ex  
quo genere sunt calces q per dimi-  
nutione appellantur calculi.

**Canetas** capitis ornamenta.

**Cantas** pro cantatas ponebat.

**Canudicarie** naues ex tabulis gros-  
sioribus facte.

**Candelabru** dictu qd in eo cande-  
le figantur.

**Canterius** hoc distat ab equo  
qd maualis a verree. capus a gallo.  
Veruey ab ariete. Est et canteris  
equus cui testiculi aputantur.

**Cauillu** cauillano. i. irrisio.

**Caudecue** astelle ex iuncto ad si-  
militudine equine caude facte.

**Caule** a cauo dicitur. antiquitus  
et ante vsus tectoru oues i antris  
ducebantur.

**Caiuu** a chao dicitur et eius ianitate.

**Calones** calcei ex ligno facti.

**Calcendix** genus conche.

Calces.



**Calpat:** genus vasis fictilis.  
**Calces:** ampulle plumbee.  
**Calceos:** armillas dicebat, quibus triumphantes utebantur, et quibus ob virtutes milites donabant.  
**Calix:** quod deo calidum bibit.  
**Calpurnij:** a calpo nume regis filio sunt oriundi.  
**Callim:** antiqui dicebat pro clam, ut mis pro nobis, sam pro suam, im pro eum.  
**Calptra:** genus vestimenti quo capita operiebantur.  
**Cathalathos:** grece nos dicimus quasillos.  
**Caduatores:** legati pacem petentes. Cato. caduatores inquit nemo homo nocet.  
**Carmanes:** probra obijnetes, a carina dicti que est infima pars navis, sic illi sortis infime.  
**Cathmea texra:** que res coijat ut fiat oricalchum.  
**Casa:** a cauacione dicta.  
**Cassum:** antiquum.  
**Casnar:** senex ostentum lingua.  
**Cassidulum:** reticulum a cassibus per diminutionem dictum.  
**Casus:** a coeundo dictus.  
**Cassillam:** antiqui pro casside ponebant.  
**Calicata:** edificia calce polita.  
**Cassabundus:** cebro cadens.  
**Cassaria:** que custodit cassam.  
**Cassia via:** a cassio strata.  
**Caput:** ex greco dictum quod illi mterdum dicunt, g. rupa.  
**Capratim:** rugosum cornuum caprinorum similitudine dicitur.  
**Capis:** populi genus dictum a capiendo.

**Capse:** a greco appellatur hasilli.  
**Capital facinus:** quod capitis pena luitur.  
**Caprone:** equorum iube in fronte densisse, dicitur quia a capite prone.  
**Capidulum:** genus vestimenti quo caput tegatur.  
**Capre:** dicitur quod omne viregulum capiant, siue a ceptu ceurum, vni et cepras eas prisci dixerunt.  
**Cupes et cupedia:** antiqui lauciores cibos nominabant, inde et matellai fori cupedines appellabant.  
**Cupadia:** autem a cupiditate sunt dicta, vel sicut Varro dicit quod ibi fuerat cupidinis equitis domus, qui fuerat ob latrocinium damnatus.  
**Caprunculum:** vas fictile.  
**Curatores:** dicuntur qui pupillis loco tutorum dantur, siue illi qui rei fidei iurata agris uel diuisis prepositi sunt.  
**Curia:** locus est ubi publicas curas gerebant.  
**Culabra:** curia dicebat ubi tantum ratio sanctorum gerebatur.  
**Curie:** etiam nominantur in quibus vniuersarumque partis, pro re, quod geritur, quales sunt, in qua romulus populum distribuit numero triginta, quibus postea addite sunt quinque. Ita in sua quisque curia sacra publica faceret, feriasque obseruaret, huiusmodi curijs singulis nomina curiarum virginum imposita esse dicunt, quas virgines quondam romani de sabinis ceperunt.  
**Curriculo:** pro cursu ponebant. Plautus, licet inquit vos abire curriculo.



als. Curcialtus.

Quicetes.

**C**urriculus. diminutiuum ē a cū.  
**C**urtila cusin appellatur a curtio  
qui eo loco i profundissimū se ob  
salutē po. ro. hyatū proiecit.

**C**urionū es. dicebat qd dabatur  
curioni ad sacerdotiū curionatus.

**C**uris. est sabine hasta. vñ romu-  
lus quirinus quia eā ferebat dñs  
est. et romanos a quirino quicetes  
dicūt. qdam eī putant a curibus

q̄ fuit vrbis opulētissā sabinorū.  
**C**uritam. iunonē appellant quā  
eandē ferre hasta putabat.

**C**urialis. eiusdē curie. vt tribules  
et municipes.

**C**urrules. equi quadrigales.

**C**uriata comitia. a cūis appellata.

**C**enturionus. antea qui nūc cen-  
turio et curionus <sup>et dicitur comitiis</sup> appellat. dicebat.

**C**urules magistratus. appellati  
sunt quia curibus debebant.

**C**uriati fama a curio dicta ē q̄  
eo loco domū habuit.

**C**ura. dicta ē quasi <sup>corēda</sup> cerda. vel q̄  
cor urat.

† **C**um imperio ē. dicebat apud an-  
tiquos cui nōratim dabatur a. po.  
ro. imperiū.

† **C**um potestate ē. dicebat de eo q̄  
a populo alicui negotio p̄ferebat.

**C**uniculū. i. foramē sub trā oc-  
cultū. aut ab aīali qd est simile  
lepori appellat. qui subter fossa ter-  
ra latere est solitus. aut cuneorū  
similitudinē quia omnē materiam  
intrent scandentes.

Et. climes.

**C**lunaculū culteū sanguinarū  
dictū. vel quia ad cliues dependet.

Vt quia cliues hostiarū dūdit.

**C**umecū. vas nuptiale a simili-

tudine cumeaxū que fiūt palmēe  
aduersum populare sic appellate  
fiebatur autē opertū i quo exant  
nubentis vtensilia qd et cumulū  
dicebant.

**C**ulatra. qd tormēto inculcatur  
sic appellata.

**C**ulacula. fusticulus quidā ligneus  
in saccis dicebatur.

**C**umalter. significat cū altero di-  
ctum ab antiquis breuitatis causa.  
vt si des pro si audes. silicet p̄ saes.  
h̄ sis pro si uis.

**C**oliola. cortices nūc viridū di-  
cta a similitudine culeorū quibus  
vinū siue oleū continetur.

**C**ussilire. pro ignauo dictum ab  
antiquis.

**C**um populo agere. hoc est poplm  
ad conalū aut ad comitiū aduocare.

**C**uncti significat quidem omnes.  
sed cōiuncti et congregati. at uero  
omēs si etiā sint diuersis lonis.

**C**umere ē stercus facere. vnde et  
inquinare.

**C**onturniū vas. i quo i sacrificijs  
vinum fundebat.

**C**uligna. vas pecorū. Cato. culigna  
inquit inforno greco pot̄ vt bene  
oleat.

**C**uctiones. dicti vident a cūctanōe  
qd in emendis vendendiq̄ mabus  
tarde perueiant ad iusti p̄cti finē.  
Itaq̄ apud antiquos prima syllā  
per. v. scribebatur.

**C**ustodelam. dicebant antiq̄ quā  
nunc dicimus custodia.

**C**imbam greca. g.

**C**utis. grecam habet originē hāc  
enim illi.



**C**utile lacus appellat qd in eo e  
 insula cotilia noiat a grecis.  
**C**enophosum antiqui dicebant  
 tenebrososum. greca ei g appellat  
 obscurum.  
**C**imbui genus poculi a similitu-  
 dine nauis de appellatu a greco.  
**C**alasis tunice genus qd greca  
 dicit. g. aly dicunt nodum esse  
 tunice muliebris quo comexa ar-  
 ca reuicem tunica sumitur.  
**C**ipariste dicunt ignes pdigiosi  
 a similitudine apressoru.  
**C**ibelle mater qd dicit mag-  
 nam ita appellata qd ageret hoies  
 i furore qd greca g dicunt.  
**C**ibelle iio eadem dicta a colo qui  
 est in frugia.  
**C**ythera i. Venus ab vrbe cythera  
 i qua prius deuerta ee dicit comcha-  
 cum i mari esset concepta.  
**C**illenius mercurius dictus quod  
 omne rem simo siue maibus cofi-  
 nat quibus partibus corporis qui-  
 taret. g. vocatur. Ideoq quadratu  
 eu fingunt. Aly uolunt sic apptlatu  
 qd in calena via sit nutritus. Aly  
 qd in monte archadie cyleneo. Aly  
 qd a calene nympa sit educatus.  
**C**ipria uenus qd ei primu in ci-  
 pria insula templu sit constitutu.  
 vel qa patietibus presideat qd gre-  
 ce g parere sit.  
**C**aladiu genus edifiay ab vrbe  
 caladica dictum.  
**C**inthius appollo a cynto deli  
 monte appellatus.  
**C**oragiu instrumentu scenaru.  
**C**haos appellat estodus cofusam  
 quanda ab micio vnitatem hiantem

patentem i profundu. ex eo  
 greca et nos hiare dicimus. vnde  
 ianus detracta aspiratioe noiatur.  
 eo qd fuerit omium primus cui p-  
 mo supplicabant veluti parati. et  
 a quo reru omiu factu putabant  
 initium.

**C**enica mensure genus. .d. choenica.

**C**ibui dictu eo quod eius mediu  
 patet i omes partes eque. qd geny  
 agenois a geometris g. vnde et  
 tesselle quadrata cibos hic et abos  
 genus piscis quia piscantes id ge-  
 nus piscu velut alea ludut.

**C**uascinas acus quibus caput  
muliebris scalpunt.

**C**reperu dubiu vnde increpitare  
 dicimus qa male dicta fece incerta  
 et dubia sunt.

**C**repiulu ornamentu capitis.  
 id ei in capitis motu crepitu faat.

**C**rocotillu valde exile. Plautus.  
extortis talis cu crocotillis reusculis.

**C**rusculu diminutiuu a cruce.

**C**rines a discreatione dicti quam  
greci g appellant. na ude eos vocat.

**C**rocato coruoru uocis apptlatio.

**C**ruciu qd cruciat vnde Luc. vi-  
num isuaue cruciu dixit.

**C**rocotinu genus operis pistoy.

**C**rustarie taberne a uasis pota-  
rys crusturis dicte.

**C**ractentes graales. Emuius. sic-  
cincti gladijs media regione cracte-  
tes.

**C**reui modo significat hereditate.  
 modo maior etate vel casu sum mo-  
 do indicaui modo diuysi. que omnia  
 a duobus verbis cresco et cerno  
 trahunt que illi g dicunt cernere

. Ianus .

. Cibos .

. Increpitare .

. Cresco .  
 . Cerno . } Creui .



al. Cretete.

perficere.

**C**ratere uocabulum trahitur a cra-  
tere quod est vas vini.

**C**ratiaulum a greco g. deducit.

**C**enturiaria in agris significat du-  
centa iugera. i. re militari centum  
homines.

**C**enturiatus ager i. ducena iu-  
gera diffinitus. quia romulus ce-  
tenis ciuibus ducena iugera tribuit.

**C**entenarie cene dicebantur in  
quas lege licinia non plus centis  
preter tre nata bis ipendebat. i.  
centum assibus qui erat breues nu-  
mi ex pce.

**C**ena apud antiquos dicebat quod  
nunc est prandium. uesperna quam  
nunc cenam appellamus.

**C**ensionem facere dicebat censor  
cum multa equiti rogabat.

**C**enacula dicuntur ad que stalis as-  
cenditur.

**C**entum uitalia iudicia a centum  
viris sunt dicta. Nam cum esset ro-  
me xxxv. tribus que et curie sunt  
dicte. termini ex singulis tribubus sunt  
electi ad iudicandum. quod centum viri  
appellati sunt. et licet quinquaginta plus  
quam centum fuerint. tamen quo facilius  
notarentur centum viri sunt dicti.

**C**entaurion a chitoe centauro in-  
uentum.

**C**ensere nunc significat putare.  
nunc suadere. nunc decernere.

**C**ensio hastacia dicebat cum milite  
noie ob delictum militare idicebat  
quod hastas daret.

**C**artolopis genus simie que ultima  
parte caude villosam habet.

**C**eruus quod cerata. i. cornua ge-

rat dictus.

**C**ereos saturnalibus muneri da-  
bant humiliores potentioribus.  
quia candelis pauperes locupletes  
cereis utebantur.

**C**elsus ex greco. Certus. furiosus.

**C**elestes antiqui dixerunt quos nunc  
equites dicimus. a celeste iterfecto-  
re remi. qui primitus electi fuerunt  
ex singulis curijs. ideoque omnes tre-  
centi fuerunt.

intra a Romulo  
his ppositus fuit  
qui.

**C**erinalis locus i. urbe sic dictus.

**C**olumne dicte quod culmina sustineat.

**C**erimus calamenti genus.

**C**epadines saxa prominentia.

**C**loace a colluendo dicte.

**C**limasimias a clumbus tentis di-  
ctas existimant.

**C**rustumina tribus a rustorum urbe  
crustumena dicta est.

**C**ludatum dulce et suaue dicebat.

**C**oclia familia a clonio enee comi-  
te appellata.

**C**lume folliculi ordei.

**C**lutum greca g. dicitur unde accepta  
prepositione fit inclutus. In ei sepe  
agendi causa adducimus. ut iuocauit.

Inclutus

**C**lipeum antiqui ob rotunditatem  
et cornu bouis appellauerunt. in quo  
foedus sabini cum romani fuerat  
descriptum.

**C**lasses clippeatas antiqui dicebant  
quos nunc exercitus appellamus.

**C**lodie fosse a clodio sabini dux  
dicte.

albanus

**C**laudere et clauis ex greco descen-  
dit. cuius rei tutela penes ponti-  
ficiam esse dicebant qui clauis tenere  
manu fingebatur. et deus puta-  
batur esse portarum.

Centumviri.

Censere  
Putare.  
Suadere.  
Decernere.



**C**laui consuetudo erat mulieribus donare, ob significandam pactus facilitatem.

**C**lausula: quā greci & uocāt a breui condusione appellata.

**C**lauata: dicitur aut vestimenta clauis intexta: aut calcamenta clauis confixa.

**C**lauus annualis appellatur: qui figebatur in portis sacrorum eduum per annos singulos. ut per eos singulus numerus colligeretur annorum.

**C**lassis provincia: dicitur instructus.

**C**ingere: cingere a greco & dicitur manifestum est.

**C**ercopa: greci appellant luxuriam undique cupientem: quā quē nos luxuriam quoque vocamus.

**C**lassis testes dicebantur: qui signa dis testamentis adhibebantur.

**C**omentaculi: genus virgule quā in sacrificiis utebantur.

**C**eruaria ouis dicitur: que pro ceruo immolabatur.

**C**repor: .i. lupercos dicebantur: a receptu pellicularum quē faciunt verberantes. Mos enim erat romanis in luperculis nudos discurrere: et pelliculis obuas quibusque feminas ferire.

**C**incia: locus romae ubi cinerum monumentum fuit.

**C**apital: linteam quoddam quo in sacrificiis utebatur.

**C**astrensi corona donabatur: qui primus hostium castra pugnando intrasset. cui insigne erat ex auro vallum.

**C**olluuaris porcus dicitur: quod abo permixto et colluuiē hieme nutritur.

**C**ognitor: qui litem alterius sustinet

at. Cognitor.

procurator autē absentis nomine auctor fit.

**C**laudiana tomiteua appellatur: quā et pulcher instituit ut ludis post scenam collectus lapidum ita fieret ut vixi tomiteuius similitudine imitaretur. Nam antea leues admodum et parui somitus fiebant cum clauis et lapides in labrum eneum coniret.

**C**esones: appellantur ex utero exerti.

**C**esare: quod est cognomen iuliorum a cesare dicitur est. quia salicet cum cesare natus est.

**C**apsit: prehenderit.

**C**apreoli: vicium.

**C**ināneri: intorti: quia ad locum capiendum tendunt appellati.

**C**apilacium vel capillare arborem dicebantur: in qua capillum tonsuram suspendebant.

**C**ontestari litem: dicuntur duo aut plures aduersarij qui ordinato iudicio utraque pars dicere solet testes estote.

**C**amaxes: hostie dicebantur quod caue .i. pars hostie caudatenus dicitur. et ponebatur in sacrificio pro collegio pontificum a tertio anno.

**C**onfoeta sus dicebatur: que cum omni foetu adhibebatur ad sacrificium.

**C**onclaxiate dicebantur: quia cum eadem clauis erant.

**C**ollessus: a coletto artifice a quo formatus est dicitur. fuit enim apud rhodum insula statua solis alta pedes centum et quinquaginta.

**C**odeta appellatur ager trastiberi quod in eo virgulta nascuntur ad caudam equarum similitudine.

**C**ensim agrum a censendo prope ap-

Claudius



pellatur. qui et emi et uerere iure  
aui possunt.

**C**omedu: sua bona consumetem  
antiqui dixerunt.

**C**omedo comedois: qui ut sup' bona  
sua consumit.

**C**ensores: dicti qd' rem sua quisq'  
estimare solitus sit quati illi cen-  
suerunt.

**C**onsilueret. heniuss pro continere  
uel continere posuit.

**C**laritudine: claritatem.

**C**asus: dicimus no modo ea q' for-  
tuitu hoibus accidit. sed etia voca-  
buloru formas. quia i alia atq' alia  
cadant effigiem.

**C**aterrissim: tropu nos abusione  
dicimus. cu aliis abutim' perinde  
ac si proprijs cu ppria deficiunt.

**C**oquu et pistore apud antiquos  
eundem fuisse accepimus. Neuius.  
coquus iquit edit neptinu. venere  
cerece. significat aute per cerece  
pane p neptinu pisces. per venem  
olea.

**C**amensem auresce. Titinius pro  
pistore dixit.

**C**olatinu ventre: magnu et tur-  
gidu dixit plautus. quia i eu oia  
edulia congerunt.

**C**onuexum est. ex omi parte de-  
clinatu. qualis e natura celi. qd' ex  
omi parte ad tram versus declina-  
tum est.

**C**alicatus: calce politis.

**C**onferunt. vna fecerunt.

**C**rebrifuro: apud hemiu significat  
vallu crebris furis. i. palis munitu.

**C**yprie boni merenda. hemius  
sota dico uersu cu dixit significat

id qd' solet fieri in insula cypro in  
qua boues humad stercore pasunt.  
idem cu dicit prop' stagna vbi la-  
nigeru genus pisibus pasit. esse  
palude demonstrat i qua nascunt'  
pistes similes ranuculis. quos oues  
consectate edunt.

**C**onsporsor: coniuator.

**C**auturnus: nomen lon.

**C**entenas pondo: dicebat antiq'  
referentes ad libra.

**C**epiam: futuru tpus ab eo qd' e  
cepi. Cato. coepia sedinosa verba  
loqui. inuicimur quoq' apud anti-  
quos i finituy modi coepere.

**C**oncione: antiqui masculis gene  
posuere.

**C**ognitu facilia: eade ratioe dicit'  
qua dictu facilia. et perspectu et  
factu facilia.

**C**ontigione esse dicendu no con-  
tagium.

**C**utele dicunt: no tm ee quibus  
sarane colligate mulis portantur.  
sed etia locus rome prop' similitu-  
dine. et in uia flaminia loca que  
da deuexa sub mde et ad clua. e  
etia tormenti genus eode nomie  
appellatum.

**C**loacale: flume dixit Cato cloa-  
caru omi colluue.

**C**omplures ac pluribus significat  
sepe. Cato. contumelias mihi dixisti  
complures.

**C**iteria: appellant' effigies quedam  
arguta et loquax ridiculi gracia  
que i pompa vehi solita sit. Cato  
i mar. Cealiu. qd' ego dixeram am-  
plius tibi que ego deniq' credo i  
pompa uertitatum. Ite ludis pro



atheria atq; cōspectatoribus sermo-  
anatorū.

**C**urionē agnū. plautus pro ma-  
cro dixit. q̄i cura marcuisset.

**C**oniector. interpretēs somniorū.

**C**ompreste. cōpescē dixerūt antiq̄.

**C**omperste. Terentius pro compe-  
scūt posuit.

**C**reduas. credas. Plautus. sp̄s  
nec amat nec tu creduas.

**C**orūus. apud antiquos masculinū  
genē dicebatur. Plautus. iā tibi  
tuus metus cōassus corūus reditq;  
est. parimodo diuerso genē dicebat  
hec ludus. hec metus. hec anus. hec  
fons.

**C**olus. quoq; masculine dixerunt.  
ē t̄i genus tormētū ē corio.

**C**umina. factalia genus. Plautus.  
dy bene notant tene cumina e-  
merunt triginta mine.

**C**orynthienses ex eo dia reperūt.  
ex quo coloni corinthū sūt deducti.  
q̄d ante corinthū sūt dī. quā con-  
suetudinē seruamus etiā tū rema-  
nenses et hispanenses et sicilienses  
negociatores dicimus. quī t̄i alienis  
ciuitatibus negotiant.

**C**amione dicebant. quā modo di-  
cimus cauione.

**C**onsuentionē. Plautus pro cōsuetu-  
dine.

**C**orculū. a corde dicebat antiqui so-  
lertem et acutū. Plautus i cassina.  
ego sum liber. meū corculū mellitu-  
lum uexiculis.

**C**assina fabula. plautus iscripsit  
ab ancille nomē.

**C**onuola occulta. alō conuola.

**C**ogitatu. adūbrialiter p cogitare.

**C**lienta. pro cliente Plautus dixit.

**C**omedite. figuratū a comedo. Plau-  
tus. euge heus astitisti et dulce et  
comedice.

**C**apulum et manubrū gladij uo-  
cantur. et id q̄d mortui effecunt  
utruq; a cendo dictū. sane a capulo  
fit capularis.

**C**elassis. celarius.

**C**ustodiano. est op̄ ad custodiendū  
quid sumpta.

**C**itior compatiuū a cito. plautus.  
nullā ego rem citiore apud homines  
esse q̄ famia reor.

**C**lunes masculine. plautus. quasi  
lupus ab azmis valeo clunes m̄sta-  
cto fero. **C**oquitare. pro coqui.

**C**ocitare. i. frequenter coquere plau-  
tus posuit.

**C**anitudine. pro canicie. plautus.  
stultus est aduersum etate et capitis  
canitudinem.

**C**oncuspari. conquirere. Plautus.  
cōcuspare tua consilia i pectore.

**C**elucant. celsis proximi sunt oai-  
lorum acie obtusa. Plautus. nū nā  
mihī oculi reculant.

**C**udere a dictum.

**C**oncipila iusti dictū a uenio. pro  
cōcipiusti et imolasti.

**C**laua teli genus. qua hercules ute-  
batur.

**C**alones militū serui. dicti q̄a cla-  
uas ligneas gerebant. quas grece. g.  
uocat. Is quoq; qui huiusmodi telo  
utitur clauator appellatur.

**C**onsiptum. apud hemmū p cōseptū  
inuenitur.

**C**uriona. sacra q̄ i curijs fiebant.

**C**orpulentis. heniū pro magnis



dixit. nos corpulentū diamus. cōpo-  
ris abesi hominē.

**C**onsiliatrix dicitur que viris cōsiliat  
vxores et vxoribus viros.

**C**onuenite condicio dicitur cū p̄mus  
simo de nuptijs et de earū cōdicioe  
habebatur.

als. Consentime: **C**onceptiue ferialia dicebantur  
festa que in certis diebus obsuabat  
quot annis. vt semētine cōputaline.

**C**elibari hasta caput nubentis co-  
mebatur que ī corpore gladiatoris  
stetisset abiecti occisq; ut que ad  
modū illa cōiuncta fuerit cū corpore  
gladiatoris sic ipa cū vxo sit. vel  
quia matrone iunioris curitis ī tu-  
tela sunt q̄ ita appellat̄ a ferenda  
hasta. que lingua sabinoꝝ curis dicitur.  
vt quia fortes viros gemituras omi-  
netur. vel qd̄ nuptiali iure impio  
vri subiat̄ nubes q̄a hasta sūma  
azmoꝝ et vpij ē. quā ob causam  
vri fortes ea donant. et captiui  
sub eadem veniūt quas greci ḡ  
vocant.

q̄d vir in lecto soluebat.

**C**ingulo noua nupta p̄tingebat̄  
factum ex lana ouis. vt sicut illa ī  
domus sublata cōiuncta m̄t̄ se sit sic  
vir sius sc̄u cinctus iunctusq; esset.  
hūc herculaneo nodo iuctū vir sol-  
uit om̄is gracia. vt sic ip̄e felix sit  
ī suscipiendis liberis. vt fuit hercu-  
lanus q̄ septuaginta liberos reliquit.

als om̄is.

**C**amelis virginibus supplicare nu-  
pte solite erant.

**C**inxie iunonis nomē sanctū ha-  
bebatur ī nuptijs qd̄ inīcū cōiugij  
soluno erat cinguli. quo noua nupta  
erat cincta.

**C**imera vocabant antiqui vas qd̄

dam qd̄ opertū ī nuptijs faciebant.  
ī quo erant nubentis vtensilia. qd̄  
et camillū dicebat. eo qd̄ sacrorum  
ministrū ḡ appellabat. quia apud  
nos comis et comede dicitur capilli  
cū aliqua cura compositi.

**C**orolla diminitiuū ē a corona.

**C**orolla noua nupta de floribus  
vrbenis herbisq; a se lectis sub ami-  
culo ferebat.

als. Corollam.

**C**upressi mortuorū domibus po-  
nebantur. ideo q̄a huius genis ar-  
bor excisa nō nascit̄. sicut ex mortuo  
nihil ē iam sperandū quā ob̄re ī  
tutela dytis p̄us ēē putabatur.

**C**uriales flamines curiarū sacer-  
dotes.

**C**yparisse appellantur acies queda  
igneae que nocte apparere solent  
ad similitudinē cupressi.

**C**onquirere deputare.

**C**arnificis loco habebat̄ is qui  
vulnerasset vt moreret.

**C**apita deorū appellabatur fasci-  
culi facti ex vrbenis.

**C**onsaptū clauū p̄confixum.

**C**ormistarū diuarū locus erat  
transstyberī.

**C**ornicibus dicatus qd̄ ī iunioris  
tutelam esse putabantur.

**C**elestia auguria vocant cū ful-  
minat tonat.

**C**aduca auspicia dicitur cū aliquid  
ī templo excidat veluti virge ē  
manu.

**C**luya auspina dicebant q̄ aliquid  
fieri prohibebat. om̄ia ei difficilia  
cluya vocabant. vnde et cluy loca  
ardua.

**C**uriales mensē ī quibus timola-



labatur uinom. q. curis e. applata.

Contrariu es. graue es.

Centu uitalia iudicia que centu viti videbant.

Circulinu. ius predictoru.

Cimba cubam sabini uocat eam qua militares lectica. vnde deriuatu ee videtur cubiculu.

Cubiculu.

Conducere. e. dicendo denunciare.

Cometacula. virge quas vrgines portant pergentes ad sacrificium vt a se homines amoueat.

Casta mola. genus sacrificij quod vestales vrgines faciebant.

Culigna. vas vinariu a greco dicta quam illi g. dicunt.

Cincta flagmenita veste tuelata.

Captus. locus de ad sacrificandu legitime constitutus.

Cuprilia. appellatur ager q. uulgo ad capre paludes dia solet.

Canifera mulier. que fert canam. i. qualu quod e. iste genus.

Contingu. feustum carnis cum septem costis demptu.

Censio

Conanditu. coauditu sicut coangustum. Concessio. extimatio. vñ censores.

Censores.

Concorda frumeta. que sero mature sunt. vt foenu condu.

Consensia sacra. que ex consensu multoz sunt statuta.

Culma. vocatur locus i quo epule i funere comburuntur.

Calpari. vnu nouu qd ex dolo dimittit sacrificij ca anteq gustet.

Joui ei prius sua vina bibant q. appellabant festa vinalia.

Cicatricare. cicatrice inducere.

Compestere lupu est. lupum suis

finibus cohibere.

Comugento. conuocato.

Capitariu es. quod capi pot.

Conquiere. coherere.

Capitalis locus. vbi si quid violatum e capite violatoris expiat.

Clocare inquinare. vnde etia cloace dicte.

Cloace.

Conregione. e. regione.

Conditio. in diem certu eius rei que agitur denuncatio.

Cubans auspicatur. qui in lecto querit auguriu.

Cogitacio dicta. velut coagutacio. i. longa euysde rei agitacio. In ea mora consilij explicandi.

Concio. conuictus. dicta q. i. quorano.

Clam a claubus dictu. qd. his q. celare volumus claudimus.

Cella. quod ea celentur que ee volumus occulta.

Ciere nominare est.

**O**Uco. cu pro puto ponimus ex greco deducatur. qd. illi g. dicunt.

Duplionem. antiqui dicebat quod nos duplum. vñt aut a greco.

Duicensus. dicebatur cum altero. i. cum filio census.

Dius. duas habet significaciones. nam et pro dis ponebatur. et pro dederis.

Duellu. bellu videlicet qd. duabus partibus de victoria cotendentibus. dimicatur. inde et Perduellio qui pertinaciter retinet bellu.

Perduellio.

Duonum. bouum.

Duplabis. duplicabis.

Duodeuiginti dicendi consuetudine a grecis traxisse videtur. qui sic enunciant.



**D**umosa! frondosa.  
**D**ubiat! dubitat.  
**D**ubemus! apud antiquos dicebat  
 qui nunc dominus.  
**D**usmo. i loco. apud luiviu significat  
 locu dumosum. antiqui interferebat  
 .s. litera et dicebant cosimite! et cas-  
 mene pro camene.  
**D**ume! antiqui qui dumedica appel-  
 labant que nos dumeta.  
**D**omus. a greco venit.  
**D**rachones dicuntur a g. qd est ui-  
 dere. clarissima ei dicuntur habere  
 oculoꝝ aciem! qua ex ca incubates  
 eos thesauris custodie ca fincerunt  
 antiqui. Ideoꝝ esculapio attribuitur  
 quod vigilantissimi genis putat-  
 tur. que res medicine maxie est  
 necessaria.  
**D**icamos erat romais i omnibus  
 sacrificijs precibusq. po. ro. qritibus  
 qd est azenibus. que ciuitas sa-  
 bimos potentissima fuit.  
**D**aluuum suspinu aut ee aurelius  
 elius stultus. ostoru lingua significat  
 Insanu. santra vo dia putat ipm  
 que greca g. ut propt eius fatu-  
 tatem quis misereri debeat.  
**D**apes apud antiquos dicebatur  
 res diuina! que fiebat aut hybena  
 semeti aut verina. qd uocabulu ex  
 greco deduat apud quos id genus  
 epulatu de. Itaq et dapaticae se  
 acceptos dicebant significantes  
 magnifice! et dapacium negonum  
 amplu et magnificu.  
**D**edalam! a varietate reru artifi-  
 coruq. dicta ee apud Lucceriu  
 tram. apud henniu minecia. apd  
 virgiliu arcem. facile e itelligere

.c. Daps.

ai greca significant variare.  
**D**anuu. sacrificiu quod fiebat in  
 operto i honore dee bone. dictum  
 a contrarietate qd minime ee cla-  
 mosum .i. publicu.  
**D**ea quoq ipa et sacerdotes  
 eius appellabant.  
**D**arcona pro lacrimas. Luuius sepe  
 posuit. mimru qd greca appellant  
 .g. Item dauca que laucia diamg  
 et dantur legatis hospitiꝝ gracia. Dauca.  
**D**anunt. dant. **D**asi. dare.  
**D**amiste. foeneratores.  
**D**inades. sunt auu genis. quas  
 egypti interceptadu cum coronis de-  
 uincere soliti sunt. que velicando  
 morsicandoq. et caurriendo assidue  
 no patiuntur dormire potantes.  
**D**aunia. apulia appellat a dauimo  
 illirice gentis claro viro. qui eam  
 propter domestica seditione exce-  
 dens patria occupauit.  
**D**orsum de. quod pars ea coporis  
 deuexa sit deorsum.  
**D**onu. ex greco est qd illi guocat.  
**D**onaticae corone dicte. qd his vi-  
 ctoreꝝ in ludis donabant. que po-  
 stea magnificene ca institute sut  
 sup modu apertatu capitis. quali  
 amplitudine fuit cu lazes ornat.  
**D**otem. maifestu est ex greco ee.  
 nam g de apud eos dare.  
**D**oliola. locus i vrbe sic vocatus.  
 qa uiadetibus gallis senonibus  
 vrbe instituerunt in eode loco sacra  
 doliolis ne despue auq licebat.  
**D**oli vocabulu nunc tm in malis  
 utimur. apud antiquos et i bonis  
 rebus utebantur. vnde adhuc di-  
 cimus sine dolo malo, mimru qa



solebat dici et bonus.  
**D**ireus. Dei ira natus.  
**D**erogare. proprie e cu quid ex lege veteri quominus fiat sancti- atur lege noua. derogare ergo de trahere est.  
**D**irectu. dicebant per antifrastm volentes significare malu die.  
**D**irigere. inuertur apud plautu pro disfidere.  
**D**ireuunt. depurgant.  
**D**ireutu. grece militem dicebant antiqui. cu stipendiu ignomine causa no erat datu. quod es dire- ebatur. no in militis sacculu.  
**D**elegata. dicebant dijs conserra- ta. que nuc dedicata. vnde adhuc manet deligatus qd lusu dicatus.  
**D**edicare. aute proprie e divedo deferre.  
**D**epunere. cedere. Lucius. pal- misqz missellu depunit me. i. ver- becauit. qd ipm ex greco e.  
**D**edita. intelligitur valde data.  
**D**eperire. significat valde pree.  
**D**erhis. grece appellat pelles nauticas. quas nos vocamus se- gestia.  
**D**enu. quod significat post apd Luyū demus legitur. Aly demu pro dutaxat posuerut.  
**D**emicales. ferie colebant. cu ho- minis mortu ca flumlia purga- batur. greca ei g mortuu dicunt.  
**D**emmutus. capite appellatur. qui ciuitate mutatus e. et ex alia familia i alia adoptatus. et qui liber alteri macpiao datus e. et q in hostiu potestate veit. et cui aqua et igni interdictu e.

Demu ← Post. Dutaxat.

**D**iuudicula. antiq dicebat que nuc sunt castella. ex quibus azuo coi aqua quisqz i suu fundu duat.  
**D**esui. dicebant antiqui. vt dea- mare. deperire. significantes oem fructu perapere.  
**D**iuudiam. discordia.  
**D**iuersus. dicebant deorsum ver- sus.  
**D**emiceps. qd deinde coepit. vt princeps qui primu coepit.  
**D**eus. dictus e quod ei nihil de- sit. vel quia oia comoda hoibus dat. vel a greco g qd significat metum. eo qd hoibus metus sit. (Sed magis constat id vocabulum ex greco ee dictu aspiratione depta. q mos antiquis frequis erat.  
**D**iuu. antiqui ex greco appllabat. vt a deo ortum et diurnu sub ce- lo lumen. vnde adhuc sub duo fieri dicimus. quod no sit sub tecto. et interdii cui cotrazu e noctu.  
**D**euitare. valde vitare.  
**D**e magis. pro minus antiq dicebat.  
**D**enaxie. cerimonie dicebantur et trenazie. quibus sacra aditu- rus de ce cotinuis rebus vt tri- ginta. certis quibusda rebus ca- zendu erat  
**D**erepitus. e desperatus. cetera vt cepepulu extremu diei tepus. siue derepitus. quia propt sener- tutem nec mouere se. nec vllum. facere potest cepepu.  
**D**ecimanus. appellat limes qui fit ab ortu solis ad occasum. alt. ex transuerso curres appellatur. cardo.  
**D**ecumana. oua dne. et decumai

Interdii.

Interdii.  
 Interdii.  
 Interdii.  
 Interdii.





Decima.

fluctus/ quia sunt magna. nam et  
ouū decimū maius nascit/ et flu-  
ctus maximus deā fieri dicit.

**D**eprohensa/ de genus militaris  
aduersiois/ castigatio maior/ ig-  
nominia minor.

**D**ecima queq; dijs suis veteres  
offerebant.

**D**ecuriones/ appellant qui dehis  
equitibus presunt.

**D**epolitū/ perfectū/ quia oēs perfe-  
ctiones antiq; politiones appellabat.

**D**egimere/ degustare.

**D**ecures/ decuriones.

**D**epubem/ portū lactante/ qui  
prohibitus sit pubes fieri.

**D**ecotes/ toge detrite.

**D**etina/ diana quā eē lunā pu-  
tabant/ dictus q̄ fulgore suo no-  
ctu omnia ostendit.

**D**elactare/ est stulte loqui. nā  
<sup>ualog</sup> stultos appellant greci.

**D**icarchia uocabant/ que nunc  
puteoli/ qd̄ ea ciuitas quondam  
iustissime religebat.

**D**emone/ apud antiquos sunt ut  
apud nos pagi.

**D**ice/ pro die antiqui posuere.

**D**ecemina/ de que decerpunt  
purgandi causa.

**D**isextiones/ diuisiones patrimo-  
niorū inter consortes.

**D**ispensatores dicti/ q̄ expensās  
expendebant. nō adnumerabat.  
hinc deducit̄ expensa/ siue dispe-  
sata/ vel cōpensata. Itē cōpendiū/  
dispendiū/ assipondiū/ dipondiū.

**D**espestere/ est proprie pecus a  
passione deducere. ut compestere  
vna pascere, et i vno loco cōtinē.

**D**espretus/ valde pretus.

**D**esinare/ desine.

**D**isulcus/ porcus de tū in ceruice  
setas diuidit.

**D**isertus/ a disserendo dictus.

**D**ignorāt/ digna imponūt. ut fie-  
ri solet in pecoribus.

**D**isertū/ pro diserte dixere.

**D**isatum et pertisum/ qd̄ nunc  
distesum et pertesum.

**D**elubrū/ dicebant fuscū delirātū  
.i. decoratū/ quē venerat̄ p̄ deo.

**D**elicia/ ē tignū qd̄ a culmine ad  
tegulas angulares infirmas versus  
fastigiatū collocatur. vñ tectū deli-

**D**egere/ **L**aatū et tegule deliciares.  
antiqui posuerūt pro expectare.

**D**etene/ porce macilente.

**D**elibare/ aquā sulco deriuare.

**D**elicare/ ponebat̄ pro dedicare.

**D**eliquū solis/ a deliquēdo dictū/  
quod deliquat in cursu suo.

**D**elinquū/ apud Plautū signifi-  
cat minus.

**D**etudes eē detonsos/ diminutos.

**D**elinquere ē pretermittē. hinc  
deliquia et delicta.

**D**elanicare est discedere et quasi  
lanā trahere. vnde lanocinia ut

lacinia. et lanius qui pecus disce-  
dit alio discerpit.

**D**elapidata/ lapide strata.

**D**extans/ de quia axi dext̄ sextas  
quē admodū duodeuiginti.

**D**eluit̄ soluit̄ a greco.

**D**ilectus militū/ et is q̄ significat̄  
amatus et a legendo dicti sūt.

**D**eliberare a libella/ quia quid per-  
penditur dictum.

**D**etrectare/ male tractare est. de-

• Cōpendiū.

• Dispendiū.

• Assipondiū.

• Dipondiū.

• Compestere.

• Delicta.

• Lanocinia.

• Lanius.



stimū et sinistimū antiq̄ dixunt.  
D extra auspitia: prospera dextrarū tibiāxū genus est: que dextra tenentur.

Diobolaxe: meretrices dicuntur que duobus obolis dūcutur.

Dies: dictus est qd̄ diuini sit opis. siue a diene eius ut putabāt rectore qui grece ota appellat̄. seu qd̄ cerni diurnus dehiscat i candore.

Dibatra: genus soleaxū grecarū.

Deuorata: perorata.

Deactio: peractio.

Diamus: locus diane sacratus.

Diffareatio: genus sacrificij qd̄ inter virū et mulierē fiebat: dissolucio dicta diffareatio: quia fiebat farreo libo adhibito.

Dūi: quod sub celo ē extra tectū a ioue dicebatur: et dialis flamē et dius herou: aliq̄s a ioue genus ducens.

Defensam: detrita atq̄ detosam.

Deinde: compositum ex prepositioe et locis significatioe. ut exinde proinde subinde q̄ itē tps̄ significat.

Diox: genus piscis frequens in ponto.

Deinape: antiqui dicebāt p̄xime queq̄ captū ut p̄iape: primum captū diomedis campi dauūy in apulia appellantur: qui ei i diuisione regni quā cū dauno fecit cesserunt.

Desiderare et considerare a sderibus dicta certū est.

Decores: decuriones.

Defomicatū: a fomicibus succisū.

Diomedea: insula in qua diomedes est sepultus excedēs italia.

Depontami: sene appellabant q̄a sexagenarij de ponte deijciebant.

Depeculatus: a pecore dicit̄. qui ei populū fraudat peculatus pena tenetur.

Deultarūt: valde occultarūt. alē occuparunt.

Decalicatū: calce litum.

Dūū fulgōrē appellabāt diuynum quod putabāt iouis. ut nocturnū sumaniy.

Dicasit: dixit.

**E**lucum significat languidū ac semisomnū. Vel ut alij uolunt allucinatorē et negarum amatorē. siue alon. i. externo uino languentē: qd̄ greci uocat.

Emere: quod nūc est mercari: antiqui accipiebāt pro sumere.

Eluces: sula aquary. per q̄s aqua collecta educatur elixis.

Ennam: et iam ne

Elaudare: postq̄ nominare.

Eleebre: argentarie mētrices. ab eliaendo argento dicte.

Electabo: eliciam.

Enunq̄: ecquando.

Emusitata: ad musim facta.

Endoiciū: instū. Eri: tum.

Empadia: paganorū dea.

Einem: in eundem.

Elumbum: auulsō lumbo.

Elinguem: sine lingua.

Elacatena: genus salsamēti. quod appellatur vulgo mōlandria.

Enubro: mhibenti.

Elisa: a liquōre dicta.

Endoplorato: qd̄ est cū questione inclamare. Implorare namq̄ est cū fletu rogare: qd̄ ē p̄ie uapulatis.

Pena peculatus.



plusq̄

Implorare.

Dissolucio.

q̄bus cofoueri erat solitum.



**E**ndoproanctū. significat cū ex ca-  
stris exitū est. prociucto q̄i precin-  
ctos atq̄ expeditos. nā apud anti-  
quos toti succincti pugnasse dicūt.  
**E**mpliciū milite. mercennariū.  
**E**manapati. duobus modis intelli-  
guntur. aut ij q̄ ex p̄is iure exie-  
runt. aut ij qui aliorū fiūt dñi  
quorū utrūq̄ sit mānacione.  
**E**um. antiqui dicebant p̄ eorum.  
**E**n. pro eū ab eo quod ē is.  
**E**gexie mimphe sacrificabat pre-  
gnantes. qd̄ eam putabat facile cō-  
ceptū aujū egerere.  
**E**stare mense quadrante vocant̄  
i quibus hoies epulant̄. Anclabus  
ea ē que i sacrificando dijs adcla-  
ratur. qd̄ ē aurit̄ ministratq̄.  
**E**sat. erit. **E**apse. ea ipa.  
**E**uelatū. euentilatū. vnde velabra  
quibus frumeta ventilant̄.  
**E**gens. velut exgens aū veges qui-  
dem sit reliqua.  
**E**iuratio significat id qd̄ desidere-  
tur nō posse prestari. Plautus. e-  
iurauit militia.  
**E**uexiator tor vocat̄. qui iure acce-  
pta hereditate iusta face defūto  
debet. q̄i nō fecit. seu quod i ea re  
turbauerit quasi suo capite luat.  
id nomē dictū ā verendo. nā Exu-  
eue sūt purgationes quedā domq̄  
ex qua mortuus ad sepultūā feren-  
dus ē que sit p̄ euexianorē. Ceste  
genē scopatū adhibito ad extra iū-  
rendo dictatum.  
**E**gretus et adgretus ex greco sūt  
dicta ā surgendo et proficiscendo.  
quasi noctis vrgūm.  
**E**cerecere susurrandū est. ac si dica-

tur per cerecere. vt ecastor. edepol.  
Aly ecerecere. pro ente positū ampuūt.  
**E**amus. ex greco.  
**E**uropā. tertia orbis parte ab eu-  
ropa agenoris filia certū ē appella-  
ri. Sed aly de amore Iouis i tau-  
rum versi narrāt. Aly eā ā predo-  
nibus raptam et nauē que iouis  
tutelam effigiem tauri habuerit.  
i eam regionem eē delatā quādā  
ob pulcritudinē regionis p̄ simili-  
tudine raptē filie occupatā tēam  
ab agenore et pheniabus ferūt.  
**E**polones dicebant antiq̄ quos  
nunc epulones dicimus. datū at̄  
est his nomē quod epulas i dīdēdi  
Ioui ceterisq̄ dijs potestate herent.  
**E**boitū talentū nūmo grece septē  
milū et quingentorū. distoforum  
est nro quatuor milū denarioz.  
**E**xtracū ab extraneo sic distigui-  
tur. Extracū qui extra focū sacra-  
mentū iusq̄ sit. Extraneus ex altā  
terra quasi extraneus.  
**E**xtra. dicta quod ea dijs proficēn-  
tur q̄ maxie extat eminentq̄.  
**E**xtrimū extrēmū significat. ita vt  
intimo sit contrarium.  
**E**xterraneus. ex alia terra.  
**E**xterraneus quoq̄ dē. et q̄ ante  
tempus natus. vel potius electus  
ē dictus.  
**E**xterraneus. quod cū mater ex-  
terrata alio eient.  
**E**xternus. ex alia tēā.  
**E**xperectus. ā corrigendo se vocatus.  
qd̄ fere facimus recētes ā somno.  
**E**xprata. antiqui dicebant quasi ex-  
pria habita.  
**E**xuidere. pro uidere. et incudis

. Velabra.

. Exuue.

. Ecastor  
. Edepol.

. Cistoforum.

. Extraneus  
. Extraneus

. Incudis



ipa a cedendo dicta sunt.

Eudineon: lineu filiu qd media extremo i cisterio relinquit p qd duros emittit.

Explozare antiquos pro exclamare vsos. Sed postea prospicere et certu cognosce cepit significare. Itaqz speculator ab exploratore hoc distat.

Speculator.  
Explorator.

qd speculator hostilia silencio perspicit: explorator pna clamore cognoscat.

Expapillato: brachio exerto. qd cum sit papilla nudatur.

Exberes exinteratas siue ex bue que exbibent quasi epote.

Exdorsua: dorsum confrige aly exime.

Exsic purgamentu. vnde adhuc manet sufficio. Exscendere: egredi.

Experitos: imperitos.

Explecunt: expellent.

Exdute: exiue.

Precipuu.

Exapiuu: qd exapiat. vt pncipuu quod ante capiatur.

Exaet: exruet.

Expatere: in lonu patente se dare. siue in spaciū se confere.

Exdecimata: electa.

Expectorat: ex pectore eijat.

Experectus: qui per se vigilare cepit.

Expergitus: ab alio exnatus. que solemus dicere expergefactu.

Exadione vrbis: a cedendo dictu manifestum est.

Effata: elocuta.

Exporgere: porro agere.

Exoletus: qui adolestere .i. cessere desijt.

Exanclarare: .i. exaurire.

Examen: est equamentu et iudicij inuestigatio.

Examinatio: apui congregatio. vel locustarum.

Examussim: regulariter. ex amussis ex regula fabricu. velut aly uolunt ferramentu quo i poliendo vtuntur.

Exagogen: enuentione.

Exgrege: egregie. lerte.

Exodum: exiciam.

Exoriri: surgere.

Exiue: ab exuendo dicte.

Exercitus: est militu copia. de et homo multis negocijs exercitatu. sed superius quare ordinis: hoc se rudi.

Exomides: sunt vestitus. humeris exertis.

Exiles: et ilia a tenuitate maru. quas greci in cartis ita appellant videntur ee dicta.

Exilica: causa que aduersus exule agitur.

Exiciu: antiqui ponebat pro exitu. nuc exiciu pessimu exitu dicimus.

Exerarent: sarcarent.

Exercione: exercati dicebant antiqui. exercitacione exercitati. item.

Exeritacione exercatissimu. sicut ab exercitatu exercitacione et exercitissimu.

Exfusi: exfusi. vt mersat p msat.

Effari et effata a fando: quod ipm ex greco est.

Exquicia: ludi quos Romulus Marti instituit per equoru cursu: qui i capo maris exercebant.

Exquirine: iusurandu p qrinu.

Equestre: es qd equiti dabatur.



**E**quitare antiqui dicebat equum  
p. mētere.

**E**quus: marci imolabat, qd p eius  
effigiem troiani capti sunt. vel qd  
eo genere aialis mars delectari pu-  
taretur.

**E**quo vehi flamini diali nō lice-  
bat, ne si longius digrederet sacra  
negligerentur.

**E**xinsabulat: exibat, insulas enī  
sacerdotū filamenta vocabant.

**E**xistimare dictū ab exestimatioe.

**E**xrogare: est ex lege uetere aliqd  
eximere, per nouā legem.

**E**ximiu: inde dia coeptum aut:  
quod i sacrificijs optimū pecus ex  
grege eximebat. vel qd primū erat  
natum.

**E**xemplū: est quod sequamur <sup>aut</sup>  
vitemus.

**E**xemplar: ex quo simile faciamq.  
illud aīo extimatur: istud oculis  
conspicitur.

**E**xhaustant: effecunt.

**E**xin: metci causa pro exinde.

**E**xesto: extra esto. sicut tū litor  
i quibusdā sacris clamitabat. hostis  
iunctus mulier virgo exesto. s. m-  
teresse prohibebatur.

**E**pulares: qui m quibusdā ludis  
nocte epulantur.

**E**pistilū: trabes que super colum-  
nas ponitur.

**E**peus: nomē cuiusdā fabri, qui  
equū troianū fecit.

**E**pirorum: genus amuli. coto-  
tintum tenue et perlundū.

**E**pulam: antiqui etiā singularita-  
tem posuere.

**E**pilimma: genus vilissimi vn-

guenti. **E**ritum: citū que sit inter  
confortes. ut sit m libris legum ro-  
manorū legitur.

**E**retum: a coercendo dictū. vnde  
et Excisunde et excisi. citum autē  
vocatū est a cendo.

**E**deram: flāmī diali neqz tūgere  
neqz nōiare fas erat, pro eo qd edem  
vinat ad quodcūqz se applicat. sed  
ne anulū quide gereze ei licebat  
solidum. aut aliquē m se nodum.

**E**dreate: qui presunt regijs epu-  
lis dicti.

**E**ronū et exualia a greco sūt dīa  
quod illi exiū exuiliam appellat.

**E**rgo: correptū significat idem qd  
apud grecos. & productū idē qd &  
hoc est grā. cum. s. grā intelligitur  
pro causa: sed illud superius etiā  
sine exemplis notū est. hoc i feriqz  
sc. <sup>formatur</sup> tū diamus de aliquo statua  
donatus est honoris virtutisqz.  
ergo. i. honoris virtutisqz causa.

**E**ritudo: seruitudo.

**E**rugere: semel factū significat  
quod eruptare sepius. illud em per-  
fecte forme est. hoc frequitate.

**E**rebum: vregiliq interdū obscuri-  
tatem quandam eē describit apud  
inferos. tū ait. imas erebi descen-  
dit ad vmbra. Interdū flumen  
eiusde lon. dū dicit. et magnos erebi  
tranauimus amnes. Vaxo iūo erebo  
natū noctē ait. vnde ē illud. erebo  
reeram suis oribus noctē iuoco.

**E**ffasilatum exetum: qd saliret oī  
brachio exerto sint.

**E**ffilati. i. extra vestimentū filo rō-  
textum.



**F**ornacula sacra erant cum farina in fornaculis torrebant.  
**F**ormie oppidum appellatur ex greco velut *g* quod cum id crebre stationes tutas erant. Unde proficiebantur nauigatum.  
**F**orma significat modo facie cuiusque rei modo calida. Ut cum exata que datur deforma appellantur. Cato aut de quodam edificio estate frigido hieme formido. Item forma appellat pulsimilana ex melle.  
**F**ordicidus boues que forde. i. grauide imolabantur. dicitur a foetu.  
**F**oedus appellatum ab eo quod in paciscendo foede hostia necaretur. Virgilius. et res iungebat foedera portae. Vel quia in foedere interponatur fides.  
**F**ocapes dicuntur quod his <sup>forma</sup> forae. i. calida rapiuntur.  
**F**orbeam antiquum de genus tibi appellabat. quia greci *g* vocat.  
**F**uruium nigrum vel atrum. hinc dicitur furuius. furie. fumus. —  
**F**uligo. fulgur. **F**odare. fodere.  
**F**ortis. frugi et bonus siue validus.  
**F**orum sex modis intelligitur. primo negociationis locus. ut forum flaminium. forum iulium ab eorum nominibus qui ea fora custodienda curarent, quod etiam locus priuatis et iudicis et in agris fieri solet. Alio in quo iudicia fieri, cum populo agi, rationes haberi solent. Tertio cum his qui prouincie praesunt forum agere dicitur. cum ciuitates vocat. et de conuentionibus eorum cognoscit. Quarto cum id forum antiquum appellant quod nunc vestibulum sepulchri dicitur solent.

Quinto locus in nauis. sed tunc masculini generis est, et plurale. Sexto forum significat et recensia spectacula. et fores, et foras, et forcaule. i. hostiola dicuntur.

**F**unsa. a fundendo dicitur.  
**F**omites sunt assules ex arboribus dum ceduntur excussae. dicitur quod in eo opere occupati abis potius confouentur. At opilius adustas iam nubes vocari existimat fomites. Alii uocari putant scintillas que ex ferro candenti malleis excruciantur. dicitur autem ita quia igne sunt conforte. Parimodo assule, que sunt securibus excussae.

**F**ontinalia fontium sacra. unde et Rome fontinalis porta.

**F**olium a greco uenit quod illi dicitur <sup>philon.</sup> sed ideo per unum. i. quia antiqui non geminabant consonantes.

**F**ocus. fometa. focillationes. focule. **F**a fouendo. i. calefaciendo dicitur sunt. **F**olliculare appellatur pars remi que folliculo est lecta, a quo uita follicularis.

**F**erentary. auxiliatores in bello a ferendo auxilia dicitur. Vel quia fundis et lapidibus pugnabant. quae tela ferunt non tenentur ita appilati.

**F**erretum. genus libi, dicitur quod crebrius ad sacra ferebatur, nec sine strue. altero genere libi. que qui afferebat strufertary dicitur.

**F**exalia. diis manibus sacra festa a ferendis epulis. Vel a ferendis pecudibus appellata.

**F**ebruarius. mensis est dicitur quod tunc idem extremum mensem ante populus februareretur. i. lustraretur.

fores. foras.  
forcaule.

Assule.

focus.  
fometa.  
focillationes.  
focule.

Strufertary.



ac purgaret. Vel a Junone febru-  
ata, quam ferualem romani februata  
uocant, quia ipsi eo mense sacra fiebat,  
eiusque ferie erant. Lupercalia, quo  
id est mulieres februabant a luper-  
cis, amiculo Junonis .i. pelle caprina,  
quia ob eam is quoque dies februarius  
appellatur, quocumque denique purgamenti  
causa in quibuscumque sacrificiis adhi-  
bentur, februaria appellantur, id uero quod  
purgatur de februatu.

**F**estennam uersus qui canebantur  
in nuptiis ex uerbo festennine dicti. Ut  
ideo dicti quia fastinum putabatur arere.

**F**eria, a feriendis pecudibus ap-  
pellata.

**F**oenebria, a foetu dicta quod creditur  
nummi alios pariant. ut apud grecos  
eadem res de foenu quod pratorum  
ab hac causa appellatum est, quando  
id ipsum manens quot annis nouum  
parit. unde etiam et festiua appella-  
ta est.

**F**ordicata patera, dicta quod ad felias  
herbe spem sit celata.

**F**essue dicebantur, qui depellere  
fastinum uidebantur.

**F**erias, antiqui festas uocabant,  
et alie erant sine die festo. ut satur-  
nalia quibus aduigebantur epulano-  
nes ex prouentu foetus pecorum  
frugumque.

**F**erire, dictum quod ferientes fe-  
runtur.

**F**ellitones, mali et nullius usus  
a feale dicti.

**F**orus, ager incultus.

**F**actio — facti et factiosus in iano  
honesti uocabula erant. unde ad-  
huc factiones ystrionum, et quadri-

gariorum dicuntur, modo autem nomine  
factionis sedino et arma uocantur.

**F**ama, a fando dicta sit, familia  
autem antea in liberis hominibus dicebatur,  
quorum dux et princeps generis uoca-  
batur pater et mater familie. unde  
familie uocabulum populorum, Valeri-  
orum, Corneliorum, et familiares ex ea-  
dem familia, postea hoc nomine fami-  
liam appellari coeperunt permutata  
.i. cum u. littera.

**F**acessere, significat interdum facere  
ut est illud uigily. en. iiii. et iussa  
facessunt. Interdum uero pro habeat  
ponit Pacunius, facessite omnes hic  
.i. abite.

**F**acul, antiqui dicebant ex facultate  
pro facile. unde facultas et diffi-  
cultas uide dicta, sed postea facultas  
morum facta est, facultas rerum.

**F**amulenum dicebat, quod nunc fimum.

**F**amiliosam terram palustrem uocabatur.

**F**amuli origo ab ostis dependet a-  
pud quos sexuus famas nominabantur.  
unde et familia uocata.

**F**agutal, sacellum Iouis in qua fuit  
fagus arbor, quae Ioui sacra habebatur.

**F**amy, qui nunc fami dicitur, dicti  
quod princeps gentis eius ex ea natus  
sit, cum qua hercules in fouea ro-  
buit. Alii putant eum primum osten-  
disse quemadmodum uesit et lupi foue-  
is caperentur.

**F**aces, antiqui dicebant ut fides.

**F**amino, dicto. c. famino.

**F**acem in nuptiis in honore cereris  
preferbant, aqua etiam aspergebat  
noua nupta, siue ut casta puraque ad  
uicium ueniret, siue ut igne atque aqua  
cum uero comunicaret.

familia

familia

facultas  
difficultas

.c. felicata  
.f. fesulce.

factiosus.



As. laurus.

flamen.

**f**abam. nec tangere nec nominare diali famini licebat. qd ea putatur pertinere ad mortuos. na et lemuralibus iactur Larius et parentibus adhibetur sacrificijs, et in flore eius luctus hie apparere videt.

**f**lam dialis dictus. qd filio assidue veletur indeq appellatur qsi filiam. dialis aute appellat a dio. a quo vita dari putabatur hoibz.

**f**amella. diminutiui a fama.

**f**astoru libri. appellabant in qbus toaus anni fit descriptio.

**f**asti em dies. sunt festi.

**f**anu. a fauno dictu. siue a fando. quod du pontifex maximus dedit certa verba fatur.

**f**astigiu. edificij sumu.

**f**anij. a fauendo.

**f**anisse locum sic appellabant in quo erat aqua inclusa circa templa. Snt aute qui putant fanissas esse i capitolio, cellis asterisqz similes vbi reponi erant solita ea que in templo vetustate facta erat iutilia.

**f**aniam et quintiam appellabat Luperti a famio et quintilio repositis suis.

**f**auenaa. bona enuacione significat. na precones clamantes populum sacrificijs fauere iubebant.

**f**auere est ei bona dari. ac veteres poete prosilere vsi sunt fauere.

**f**alcones. dicuntur quoz digiti pollices intus sunt curuati ad similitudine falas.

**f**arreu. genus libi ex farre factum.

**f**alarica. genus teli missile q vtuntur ex falsis. i. ex loas extru-

ctis dimitantes.

**f**atantur. multa fantur.

**f**ale. dicte ab altitudine a falanda quod apud etruscos significat celu.

**f**erfenu. genus viregulti.

**f**astinu et fas a fando noiant.

**f**ortores. nome dutores. quida velut infarciment noia salutatoz in aurem candidati.

**f**urnalia. sacra fixine qua dea dicebant.

**f**urcalles siue furalla. quibus homines suspendebant.

**f**undus. dicitur ager qd planus sit ad similitudine fundi vasoru.

**f**undus. quoz populus ee dicit rei qua elienat. hoc e auctor.

**f**utare. arguere e. vnde et confutare. sed cato pro sepius fuisse ponitur.

**f**utiles. dicunt qui silere taceda nequeunt, sed ea effundut. Sic vasa futilia a fuendo vocata.

**f**lagatores. dicebatur genus hominum qd mercede flagris dicebantur. <sup>at. cedebat.</sup>

**f**lustra. dicunt cum i mari fluctus no mouentur. qua greca *g.* vocant.

**f**lator. tubicen.

**f**lemina. dicunt cu ex labore vix sanguis defluit circa talu.

**f**lamenius. circus et via.

**f**flaminia a flaminio cosule dicta sunt. qui ab hanibale interfectus est ad locu transimenu.

**f**laminea. edes. domus flaminis dialis.

**f**lamineary infectores. flamei coloris violary dicunt.

Confutare.



**F**limētana: porta Rome appellata  
quod tiberis partē eius fluxisse affir-  
mant.

**F**lammeo amicitur nubens omnis  
boni causa: quod eo assidue utebantur  
flaminica. i. flaminis uxor, cui non  
licebat facere diuortium.

**F**idusta: a fide denotata ea que  
maximē fidei erant.

**F**ides: genus cithare quod tantum inter  
se corde eius quantum inter homines fides  
concordat. cuius diminutiuum fidi-  
cula est. **F**ixulas: fibulas.

**F**iscellus: casei mollis appetitor. ut  
cati leones catulorum liquoros.

**F**iber: genus vespe quadrupes. Plau-  
tius. Sic me subes quotidie quasi fiber.

**F**alrem. quo nomine ore fluminis ap-  
pellatur. Unde et fibras uerborum  
et simbras uerborum dicimus.

**F**ratria: uxor fratris.

**F**ruuola: sunt proprie uasa fictilia  
quassa. Unde dicta uerba fruuiola que  
minus sunt fide submixta.

**F**rater: a greco dictus est. uel quod  
sit fere alter.

**F**rontem: antiqui masculino genere  
dixerunt.

**F**remitum: dictum utrum fermentum.

**F**ratilli: uili sordidi inuapetis.

**F**recebunt: displicebunt.

**F**orago: filum quo testes diu-  
num opus distinguunt a forando  
dictum.

**F**rutinal: templum uenis feuti.

**F**ringilla: auis dicta quod frigore  
tantet et uigret. Unde et frigiture.

**F**ratate: puerorum matrem dicunt  
cum primum timentur quod uelut fra-  
tres pares oriuntur. quod et in feui-

mento facere spira dicitur.

**F**rigere: et fructum a greco uenit.

**F**regelle: locus in urbe in qua ciui-  
tates hospites habitauerunt.

**F**estrum: antiqui dicebant quia nos  
fenestram. **F**irmum: dictum.

**F**rausius: exit fraude commiserit.

**F**aleri: oppidum a fale dictum.

**F**rasare: uigiliam trahere.

**F**loriferum: dictum quod eo die spire fe-  
runt ad sacrum.

**F**rugamenta: a frugibus appellata.

**F**rendere: est frangere. Unde et fa-  
ba fresa. Unde et dentibus dicimus  
frendere.

**F**ornicales: forcipes dicte quod forma  
capunt. i. frequencia.

**F**arrago: appellatur id quod ex pluribus  
satis pabuli causa datur sumetis.

**F**eciales: a feriendo dicti. apud hos  
enim belli parsque facende ius est.

**F**eretrius Jupiter: dictus a feren-  
do quod patrem ferre putarent. ex  
quouis templo sumebatur septem per  
quod iuraret et lapide silicem quo fo-  
dus ferrent.

**F**emur femoris: et semen feminis.

**F**enero feneras: et feneror fene-  
raris dici potest.

**F**rux frugis dixerunt antiqui: feu-  
ctum et feuctam.

**F**eroat: apud Catonem feroat agit.

**F**inere: item pro figere.

**F**ruuiscor et fruuiuitum dixit Cato.  
nos quoque dicimus ifruuitum. certum  
est antiquos dixisse fruuiuitum.

**F**elices arbores dixit Cato: que feu-  
ctum ferunt. infelices que non ferunt.

**F**alsius et falsior: cum rationabiliter dici  
possunt non tamen in consuetudine.

Fidicula.

Faba fresa.



**f**urū g<sup>is</sup> pluralis a fure.  
**f**ucalis: falsa dicta aut q̄ fucata.  
**f**urie: statue appellabant q̄d rez-  
 to statutoq; die obsequaretur.  
**f**luomia: Junone mulieres cole-  
 bant q̄d ea sanguinis fluore in  
 conceptu retinere dicebant.  
**f**lamineo vestimeto flāmica ute-  
 batur. i. dialis vxor et Iouis sac-  
 dos: au telū fulmine idem erat  
 colore.  
**f**ulmunitū: id q̄d est fulmie ictū,  
 qui locus statū fieri religiosus q̄d  
 eū sibi deus dīmitasse videret.  
**f**lauatua: dē arbor fulmiata ictu.  
**f**ulmen: dictū a fulgore flame.  
**f**ulgere: prisā pro ferire dicebat  
 unde fulgus dictū est. **f**unebres ti-  
 bie dicunt: cū quibus ī fine canit  
 quas flauinū audire putabantur  
 illicitum.  
**f**laminiūs camillus, puer dice-  
 bat ingenuus, patrimēs et matres.  
 qui flāmimī diali ad sacrificia pre-  
 mīstcabat. antiqui ei ministros  
 camillos dicebant. Aly dicūt oēs  
 pueros ab antiquis camillos appel-  
 latos. sic habetur ī antiquo carmīe  
 cū pater filio de agricultā p̄cipit,  
 hiberno puluere verno luto grā-  
 dia farra camille metes.  
**f**olaminia: dicebat sacerdotula  
 que flāmimī diali sacrorū causa  
 presto est.  
**f**requentariū: frequentem.  
**f**ornacalia: ferie institute sūt  
 farris torrendi grā q̄d ad forna-  
 cem q̄m pristinis erat sacrificium  
 fieri solebat.  
**f**urūū bouē. i. mīgrū imolabat.

funebres.  
tobie:

**f**requentarij: leuis armature hoies  
 pugnatores.  
**f**austulū: porcellū: foetura porcorū.  
**f**amiliaris romanus: priuatus  
 romanus.  
**f**ana: q̄d fauendo consecrant.  
**f**astis diebus, iocunda facti licebat/  
 nefastis q̄ nō licebat facti.  
**f**oenus: appellatur hialis t̄ce foe-  
 tus. ob quā causam et nūmotū  
 foetus foenus ē vocatū. et de ea  
 re leges foenebres.  
**G**eracae: crates minimee. athe-  
 nienses cū Siracusas obside-  
 rent et crebro quieras poscerent.  
 iridentes sicuti geras clamitabat.  
 Vn factū est vt gerre pro nugis  
 et cōtemptu dicant.  
**G**enas: hēnus palpebras putat  
 cū dicit hoc versu. Pandite subpi-  
 genas et corde relinq̄te somnū.  
 Aly eas partes putant genas dia  
 q̄ sunt sub oculis. Pacuuius genas  
 putat eē qua barba primū oritur  
 hō vsu. Nunc primū opacat floze  
 lanugo genas.  
**G**entilis: dē ex eodē genere ortus,  
 et is qui simili nomīe appellatur  
 vt ait hēnius. Gentiles mihi sunt  
 qui meo nomīe appellant.  
**G**enialis lectus: qui nuptijs ster-  
 nitur ī honore genij. Vn ap̄llat.  
**G**enelia: appellat que ex multis  
 familijs confiatur. **D**icta.  
**G**erusia curia: ab etatis vocabulo  
**G**enimī dentes: quod a genis de-  
 pendent.  
**G**estus: quo iudicatur q̄d geritur/  
 preter participiū quod a gerendo  
 deducitur.

Nefastis.

als. gens dia.



Germani.

**G**enium appellabat deum qui omnem obtineret gerendarum rerum omnium. Augustinus. genus inquit est deorum filius et parens hominum. ex quo homines gignuntur et propter genus mens nominatur quia me genuit. Alii genus esse putant unquamvis locum deum.

**G**ermen est quod ex arborum surculis nascitur. Unde et germani quasi eadem stirpe nati vel geniti.

**G**ermurfa. sub minimo digito pedis <sup>subgulo</sup> gubernulum. quod gemere faciat cum quid gerat.

**G**ingre. austerum est proprium bonis. Unde genus quoddam tibiarum exiguarum gigrineae. **G**eteriator. tibicen.

**G**ezeria. ob multis obsidibus dicta.

**G**emales. deos dixerunt. ut aquam. terram. ignem. aerem. ea enim sunt semina rerum. que grecorum aliqui duodecim quoque signa. lunam et solem inter hos deos computabant.

**G**emiales. autem dicti a gerendo quia plurimum posse putabant quos postea gerulos appellaverunt.

**G**enarus. significat id quod scius et peritus.

**G**enefosum. obscurum videlicet ex greco quod est *g*.

**G**alli qui vocantur matris magne comites. dicti sunt a flumine cui nomen est gallo. quia qui ex eo biberunt in hoc furore inaperunt ut se priuenter utilitatis parte. Alii putant sibi eos ideo genitalia indicare quia violauerunt nomen patris matris ut ne possint ipsi fieri parentes.

**G**enarigauit. significat apud linguam narrauit.

**G**enia cecilia. appellata est ut zonia

uit que antea tanquam uocata erat. uxor tarquini prisci regis romanorum. qui tante probitatis fuit ut id nomen omni boni causa frequenter nubentes. quia summa assueverat laudificam fuisse.

**G**alla. bibere ac rugas conducere ueneri. cum ait Lucretius. premonet parcimonia esse utendum neque gulae indulgendum uentremque coartandum.

**G**aulus. genus nauigij parui rotundi.

**G**albeum. ornamentum genus.

**G**estit. qui subita felicitate exhilaratus nimio corporis motu preter consuetudinem exultat.

**G**neus. et corporis isigne et prenomine agnando dicta esse et ea ipsa ex greco apparet.

**G**aneum. antiqui locum abditum ac uelut sub terra dixerunt. Terentius. ubi illum queram credo iam abditum in ganeum.

**G**alexia. a galeati similitudine dicta. **G**notum. cognitu.

**G**rauastrillus. senior. Plautus. qui est grauastrillus qui aduenit. ut puto grauastrillus a grauitate dicitur.

**G**ramme. oculorum sunt uicia quas aluglamas uocant.

**G**roma. appellatur genus machine cuiusdam quam regiones arce cuiusque cognosci possunt. quod genus greca. *g*.

**G**rumus. terre collatio minorum tumulo.

**G**rachuris. urbs hyberne regionis dicta a greco sempronio. que antea <sup>illyris</sup> illireis appellabatur.

**G**reca sarca. festa ceteris ex greca translata que ob inuentionem proserpine matrone colebant. que sarca dum



non essent/matrone fecerunt propt  
cladem canensem et frequentiam  
lugentium institutum/ne amplius cen-  
tum diebus lugerent.

Congruere:

**Gruer:** dicuntur grues. ut sues genu-  
nre. unde tractum e congruere  
hoc e conuertere/ quia id genus volu-  
cum maxie soliuagu est.

**Graduus:** mars appellatu agra-  
diendo in bella vltro atcoq. siue  
a uibracione haste/ qd greci dicunt. g.  
Velut alij dicunt/ quia gramie sit  
ortus qd interpretantur qn coro-  
na graminea/ in re militari maxie  
est honoracionis.

**Grassari:** antiqui ponebat pro  
adulari. Grassari aute dicunt lato-  
nes uias obsidentes. gradi siquide  
ambure e. unde tractum e grassa-  
ri videlicet ab impetu gradiendi.

**Gallatores:** appellabant panto-  
my. qui ut saltacione imitaret  
egripanas adiectis partibus fur-  
culis habentibus atq iubis super-  
stantes ob stimulanone reuui eius  
genis gradiebantur. utiqz propt  
difficultate consistendi. Plautus  
vnteret is cursu ceryas et grallia-  
tionē gradu.

Pregnans:

**Gravida:** e que ia grauatur con-  
ceptu. pregnans vlt occupata i  
penetrando. qd <sup>concepit</sup> foetepyt/ iacens pro-  
pmpqua partu quod ia incutatus  
sit foetus eius.

**Graculi:** a sono oris vorati. siue  
a gerendo dicti. qd iacta segetum  
semina plurimu gerat. Vel qd ex  
oluetis cubitu se recipietes duas  
pedibus baccas, tertia ore ferant.

**Reges:** ex greco dicti quos illi

solent appellare. g.

**Graue:** es. dictu a pondere quia  
demissem singuli pondo libras effi-  
ciebant denariu. ab hoc ipo numo  
dictu. sed bello punico. po. ro. pres-  
sus ex alieno ex singulis assibus  
librarijs sonos fecit qui tantuli  
valerent. Item numi quadrigati  
et bigati a figura relatiue dicti.

**Glos:** vni soror a greco.

**Glutre et glocitare:** gallinarum  
propriu est cu ouis maubiture fut.

**Glutis:** subactis, leubus, teneris.

**Gluma:** ordei tuniula dictu qd  
globatur id granu. unde et perus  
glubi dicitur/ cuius pellis detrahit.

**Gliscere:** resstere e. glisce mense.

**Gliscentes:** i. rescentes p instruo-  
nem epularu salicet.

**Gluciatu:** siuue et iocundu. greco  
ei. g. dulcem dicunt.

**Gloria:** a greca uoce dicta hac illi  
g. vocant.

**Gucturnu:** uas est ex quo aqua  
in manus datur/ ab eo quod propt  
oris angustias guctatim fluat.

**Genus:** dictu putat a terre greco  
uocabulo qua. g. dicit.

**Ganicio:** canu querula murmu-  
racio. Gessum: graue iactu.

**Gurgustiu:** meum genus habita-  
tionis augustum a gargulione dictu.

**Gruenta:** funis rassis.

**Grando:** gutte aque contracte so-  
lito granditores.

**H** Erbam do. cu ait Plautus.  
significat victum me fateor.  
quod antique et pastoralis vite iu-  
diciu. Nam qui parato cursu  
aut vribus <sup>con</sup> tendebant, cu supati



erant ex eo solo in quo certamen  
erat decerta herba aduersario tra-  
debant.

**Heluo** dictus e imoderate bona  
sua consumens ab eluendo cui aspira-  
tio additur ut auuiditas magis exp-  
batur. fit ei vox incitator.

**Helina** <sup>helina</sup> genus ornamenti eludy  
dictu a colore bouu qui est inter  
ruffum et albu appellatq helinis.

**Here**. i. aduerbiu teporis. heri di-  
ctum a greco.

t' hecta

**Hecra** res minimi precij q<sup>u</sup> icta. i.  
hiatus hois atq hospitacio. Nly  
pustillam dixerunt ee que i coque-  
do pane solet assurgere. a qua acci-  
perem nullius precij cum dicimus  
anoche te facio.

**Herex** apud antiquos pro domo  
ponebatur.

**Heredu** prediu paruulu.

**Hecate** diana eade putabatur  
luna et proserpina.

**Helus** et **helusa** antiqui dicebat  
quod nuc holus et holera.

**Herem** maxteam antiqui accepta  
hereditate colebant que a nomine  
appellabat heredu. et ee vna ex  
martis coitibus putabat.

**Heus** aduerbiu vorandi a greco  
g. uenit.

**Hemona** humana. et hemonen  
homine.

**Haxinga** dicebatur hostia cuius  
adherencia inspiciebatur extra.

**Hebes** retunsi acuminis.

**Helucius** ab hiatu et hospitacione dcy.

**Hemma** ex greco quod e dimidia  
pars sextarij.

**Heliconides** muse a mote helicone

**Hedera** dicta pro hereat. siue qd  
edita petat. uel quia id cui adhe-  
rit edat que in tutela liberi pris  
putabat esse quia ut ille iuueis  
semper ita et her viret. vel qa  
ita omnia sicut ille metes hominu  
ligat. **Herbilisander** herba pastus  
qui grauior e q frumeto altus.

**Hercules** astrologus dictus qd eo  
die se flamis quo futura erat solis  
obscuratio.

**Hermiti** dicti a saxis que macher-  
na dicunt.

**Histriones** dicti quod primu ex  
histris venerunt.

**Hircus** iupiter intra coseptum  
domus cuiusq colebat. que etia  
deu penetralem appellant.

**Hippagines** naues quibus equi  
vehuntur quas greca g.

**Hirapili** duoz pilorum hoies.

**Hirquitali** pueri primu ad vici-  
litatem accedentes a libidine hie-  
corum dicti.

**Hira** que diminutiue dicit illa  
quam greca g. dicit.

**Hipacare** est celeriter aiām ducere  
ab equi halitu qui est supra modu  
acutus.

**Hilum** putant esse quod grano  
fabe adheret. ex quo nihil et mhilu.

**Hirrite** garrice quod genus vons  
est canis rabiose.

**Hilarides** lasciuji et delicati car-  
minis cantator.

**Hippius** .i. equester neptunus  
dictus est. vel quod pagasus ex eo  
et pegaside natus sit. vel euleus  
ut putant loco eius suppositus sa-  
turno fuerit que pro neptuno de-

scilicet.

Nihil.



uoraret. vel tridentis ictu tra e-  
quū exnerit cui ob hoc i illituo  
quater nos equos iacebant nono  
quoq; ano in mare.

Hippocōū. vinū ex insula eod̄ di-  
ctum ab agro generoso cui nomen  
est hippo.

Haste. subiacbant ea q̄ publice  
venundabat quia signū preapūū  
est hasta. nā et Carthaginienses  
cū vellent romam hastam mise-  
runt/et romani fortes viros sepe  
hasta donarūt.

Habitudo. habitus corporū.

Halafanta. significat oīa mētiem-  
tem. hala ei grec̄. i. fallente ap-  
pellant.

Habitior. p̄mguior.

Hostilib laboribus imolabant  
q̄ ab his hostes arcei putabant.

Hallux. pollex pedis standens.

super proxima. d̄ctus a saliendo.

Hāmon cognōiatur. q̄a in arena  
putatur inuentus. que grece hoc  
noīe appellat. cui cornua affigūt  
arietis a genere pecoris inter q̄  
muentus est.

Horreū. antiqui farreū dicebant  
a farre.

Hostis. apud antiquos peregrinus  
dicebatur. et qui nūc hostis per-  
duellio.

Hostia. dicta ab eo quod ē hostire  
ferire.

Hordiariū es. q̄d pro ordeo equi  
romano dabatur.

Histimentū. benefici pensatio.

Hortus. apud antiquos omnis  
villa. q̄d ibi qui arma capere pos-  
sent orrentur.

Hortum et fructum pro bono di-  
cebant.

Hosti. rapax. hostiū captor.

Hamo. trahones. alij piscatores.  
alij qui trahūt cadauera.

Horda. pregnans. vñ dies quo  
grauide hostie imolabat ordiana  
dicebantur.

Honorarios ludos. quos et libe-  
raria dicebant.

Hodidos. latro atq; obsessor.  
viarum. Homeliū. pilei genus.

Hiperione. alij patrem solis. alij  
ipm solem q̄d erat super terras  
ita appellatū putant.

Humamū. sacrificiū dicebatur q̄d  
mortui causa fiebat.

Hiperborei. supra aquilonis flatū  
habitantes. dicti q̄d humane vite  
modū excedant viuendo ultra cen-  
tesimū annū. i. seculi humani.

Heluela. holera minuta.

Hamula. parua delubra q̄i fauula.  
I. M. ponebant pro eū. aut is.

I. aneus. ianitor. t. Janues.

I. iussa. iura. Iubere. ponebatur  
pro dicere. q̄d ualet interdū pro de-  
cernere. vt populus iussit.

I. unū. mensem dictū putat. a Ju-  
none. idem ipi dicebant Junoniū  
et iunoniam. tus.

I. ulius. q̄d eo mense d̄ctus Julius na-

I. urgatio. iuris actio.

I. usti. dies dicebantur triginta  
cū exercitus eet imperatus et ve-  
xillum i aere positum.

I. uges. auspiciū ē cōiunctū iu-  
mentū stercus fecit.

I. ubar. stella quā greci appellant.  
hoc ē lunifer. quod splendor eius



diffundit in modum iube leonis.

Jugula stella orientis. quod amplior sit ceteris. quoniam nix iuglandis.

Jugum. sub quo victi transiebant. hoc modo fiebat fixis duabus hastis super eas ligabat tertia sub his victos disertos transire cogebant.

Jugere. milium dicunt cum uocem emittunt.

Juges. eiusdem iugi pares. unde et coniuges et seuges.

Jubilare. est rustica uoce iclamare.

Juuentutis sacra. pro iuuetutibus sunt instituta.

Jurare flammis diali fas non erat.

Juuenalia. fingebant diane simulacra. quia ea etas fortis est ad tollendam uiam. Diana enim uiam putabat dea.

Jugarius. vicus de Rome. quia ibi fuerat ara Junonis Iuge quam putabat matrimonia iungere.

Jlia. dicta ab ina que pars est carthe tenuissima.

Jlucet sine dubio.

Jamiculum. dictum quod per eum Romanus populus primitus transierit in agrum etruscum.

Jdulis. ouis dicebatur que omnibus edibus ioui mactabatur.

Jannual. libi genus quod Jano tempore modo delibatur.

Jambi uocantur. qui singuli ex proserenio loquebantur. trambis. quod terni.

Jgitur. nunc quidem pro complexione significatione ualet que est ergo. sed apud antiquos ponebant pro in. et postea. et tum.

Jgeus. genus farininis.

Jequitalis. puer qui primo uiriliter suam experitur.

Jouiste. compositum a Ioue et iuste.

Jgnitabulum. ignis receptaculum.

Jonia. uicia uasorum fictilium.

Jpsippe. ipsi neque alij.

Jat. percussit.

Jaspere. farinola iacere pullis.

Unde dissipare obsipare. ut cum rustici dicunt. obsipa pullis estam.

Jnelam. uasis genus in sacris ibi dicitur cum locus essemel demonstrat. ibidem cum sepius.

Jpsilues. blatee in uirilem muliebremque speciem expresse.

Jtonda. minerua a loco sic appellata.

Jrapes. genus rastroz fraxorum. quod plures habent dentes ad extirpandas herbas in agris.

Jrpini. appellati nomine iupi que repum dicunt Samites. eum enim ducem sequuti agros occupauerunt.

Jgnis ueste si quando interstructus esset uirgines uerberibus afficiebantur a pontifice. quibus mos erat tabulam felcis se materie tam diu uerberare. quousque conceptum ignem cubro eneo uirgo in eodem ferret.

Jgne. ex domo flaminea effertur non licebat. nisi diuine rei gratia.

Jcadion. nomen seussimi perhate.

Jracundia. dicta quod iram intendat.

Jtalica. dicta quod magnos vitulos hoc est boues habeat. Vituli enim ab italibus sunt dicti.

Jtalica. ab italo rege. eadem ab actelido appellata.

Jndoles. incrementum industria.

Jndigetes. dii quorum nomina uulga-

Dissipare.  
Obsipare.



et non licet.

**I**ndeptare. consequi.

**I**ndustriū. antiqui dicebat Indostriū. q̄i quicquid egerit intro stueret et studeret domi.

**I**ndiciū. finis ad qd̄ per precorem euocabantur.

**I**ndepisa. assequi ad episa.

**I**ndiges indigetis facit. hoc noīe eneas ab estamio appellatus est. cū pugnans cū mezenao nusq̄ apparuisset i cuius nomīe etiā templū construxit.

**I**nquilinus. qui eunde colit forū velut eiusdem loci cultor.

**I**nalle fosse. que in vijs fiunt ad deducenda aqua. siue derivaciones de riuo cōi farte.

**I**natega. machinula i qua constituebatur i cōuiuio vini amphora. de qua subinde defferrentur vina.

**M**esapia. apulia. a mesapio rege appellata.

**M**actus. magis auctus. Noīe. macte puer.

**M**acellum. dictū a macello quoda qui exercebat i vrbe. latroanij. quo damnato. Censores emilius & fuluius statuerūt vt i domo eius obsonia venderentur.

**M**acilentī. macie tenuati.

**M**uricidum. ignauū stultū. pl. muricide homo ignaue iners.

**M**aliū. patricie familie hōiem. neminē vocari licuit post eū malūm qui gallos ē capitolio depulit. qd̄ is regnū occupari conatus est.

**M**arculus. diminutiū a marco.

**M**anea. dys maibus dixerūt antiqui. nā mana bona dē. vnde et mater matuta et poma matura dnt.

**M**atronas. appellabāt eas fore q̄ bus scholas habendi ius fuerat.

**M**ater familias. nō ante dicebatur q̄ vtri eius pater familie dictus esset. nec possunt hoc noīe plures i vna familia preter vna appellari. Sed nec vidua hoc noīe nec q̄ sine filijs ē vocari potest.

**M**atula. vas vrine.

**M**atralia. matris matute festa.

**M**atia. cognōiantur hōies malax magnazū atq̄ ozibus late patētib.

**M**atrimēs ac patrimēs dicūtur quibus matres et patres adhuc viuunt.

**M**atello. diminutiū a matula.

**M**agmentū. magis augmentū.

**M**adusa. ebrius a greco. vel q̄ madidus satis vmo.

**M**agisterari. moderari. Vn magistri non solū doctores sed etiā paganorū societatiū vitorū collegiorū equitū dicunt. quia omēs hi magis ceteris possunt. vnde et magistratus qui per impia potēiores sunt q̄ priuati. que vox duabus significacoibus notat. nā vt ipam personā demonstrat. vt cū dicimus magistratus iussit. aut honorem vt cum dē Tito magistratus datus est.

**M**aximus pontifex dicitur quod maximus rerū que ad sacra et religiones pertinet iudex sit. Vnde dicitur cōtumane priuatorum magistratuum.

magistri.

magistratus.



**M**agis a greco venit.  
**M**aximā hostiā ouili pecoris  
appellabant, nō ob amplitudinem  
corporis, sed aīo placidiorē.  
**M**agnū sorecū appellāt, vir vxo-  
ris sue auum.  
**M**agnā soream vire vxoris sue  
auuam.  
**M**aximi annales appellabantur/  
nō magnitudine, sed quod eos Pon-  
tifer maximus consecrasset.  
**M**aximus curio, cuius auctori-  
tate curie omēs curiones reguntur.  
**M**anēre dicitur ex integro sed nō  
solido nimis per minimas partes  
exumpit, qđ ex greco trahitur qui  
illi nō satis solidum g. dicit.  
**M**analem fontē dicit pro eo quod  
aqua semper manet.  
**M**analem lapidē putabat eē ho-  
stium per quod aīe inferorū ad  
supos maneret, qđ dicitur manes.  
**M**anale vocabat lapidē etiā petra  
quandā que erat extra portam  
capetia, iuxta eadem martis, quam  
cū propt̄ nimia siccitate ī urbem  
pertraheret insequēbat̄ pluuia  
stati, inde qđ aqua manaret, ma-  
nalem lapidē dixerē.  
**M**anias dicebant facta quedam  
ex farina ī hōm figuris, quia  
turpes fiant, quas aly mamolas  
dicunt.  
**M**ama autē quas nutrices mī-  
tantur pueris paruulis eē latuag  
i. manes, quos deos deasq̄ puta-  
bant quos ab inferis ad superos  
emanare credebant. Sūt qđ mama  
latuazū matre auuam ve pūtet.  
**M**anceps dicitur, qđ manu capiatur.

**M**anduges, effigies ī pompa an-  
tiquorū. Inter cetās ridiculas for-  
midulosasq̄ ire solebat magnis  
malis, ac late de his censet, et m-  
gentē dentibus somitū facies, de  
qua Plautus ait. Qđ si ad ludos  
me promaduca loce quap̄t clare  
reepido dentibus.  
**M**ancinati, fati<sup>facra</sup> appellabant, qđ  
manianus habuit īsigne domū  
qđ publicata ē eo interfecto.  
**M**amertus, prenomen ē osam,  
eo qđ hi matre mamentē dicit.  
**M**unicipes qui municipio liberti  
natus ē. Item qđ ex alio genere  
hominū munus factus est. Item  
qui ex municipio se liberauit a  
municipio. Item municipes erāt  
qui ex alijs ciuitatibus romā ve-  
nissent, quibus nō licebat magistra-  
tum capere, sed tm munere pte.  
vt fuerūt Cumani, Aterram, Atel-  
lam, qui ciues romāi erāt, et ī le-  
gione merebat, et dignitates nō  
capiebant.  
**M**amuri, vetuli nome frequent  
romāi ī cantibus frequentabat, har-  
de tā Numā Pompilio regnate ē  
celo cecidisse fertur anale. i. scitū  
breue, qđ ideo sic ē appellatū quia  
ex utroq̄ latere erat recisum, vt  
sumum īsimūq̄ eius latus medio  
pateret, vnaq̄ edita vox omium  
potentissima fore ciuitate qđm  
id ī ea mansisset. Itaq̄ facta sūt  
eiusdem generis plura quibus id  
miseretur ne internosa celeste pos-  
set probatū opus ē maxie ventu-  
ry qui premij loco peayt vt suū  
nome inter carmina saly cantaret.



**M**amertis mamertis facit. idē lin-  
 gua osca Mars maris. Vñ etiam  
 Mamertini i Sicilia dicti q̄ messa-  
 ne habitant.  
**M**arcialis campus i Celio mote  
 dicitur quia in eo equicia solebat  
 fieri et si qno aque tiberis campū  
 marciū occupassent.  
**M**amiliorum familia a manu-  
 lia Teiagoli filia qua Tusculi filia  
 proceauerat e appellata.  
**M**amilia Turreis. intra suborce  
 regione a mamilio nome accepit.  
**M**amphur. appallat loco circum  
 uolutum mediocis longitudinis  
 lignū rotundū qd aragne fabri in  
 operibus tornandis.  
**M**ansuetū. ad manū verze suctū.  
 alij mansuetū dicūt neq ex mise-  
 ricordia mestū neq ex crudelitate  
 seiū sed modestia teperatū.  
**M**antare. sepe manere.  
**M**anticularia. dñe qui maticulas  
 attractant ut firentur. Vñ poete  
 pro dolose quid agendo hoc verbo  
 vtuntur. Pacuuius. ad maticulan-  
 dum astu aggreditur.  
**M**anticularia. dicunt ea q̄ frequen-  
 ter i vsu habentur et quasi manu  
 tractant. frequēs ei ad manus ter-  
 gendas usus fuit matellorū. Vñ  
 hec trahitur similitudo.  
**M**antisa. additamentū dē lingua  
 tusca. quod adduat sed detereus  
 et qd sine vllō vsu. Lualius. mā-  
 tisa obsoniū vīcat.  
**M**aleoli. vocant nō solū parū  
 mali. sed et hi qui ad incendiū  
 faciendū aptantur. videliret ad si-  
 militudmē puoz dicti.

<sup>molestias.</sup> **M**olesticus dicebant pelles <sup>ouillis.</sup>  
 quibus galeas extergebant.  
**M**alta. dicit a grecis p̄x cum  
 cera mixta.  
**M**enson. persona comica ab in-  
 uentore.  
**M**ernana. hedifina a moenio col-  
 lega crassi sunt appellata. his enī  
 primus ultra colupnas extendit  
 tignos quo amplient supiora.  
**M**esiū. lingua osca mensis maij.  
 osca enī regione capanie q̄ e ostor  
 vocati sunt.  
**M**aestas. a magnitudine dicta.  
**M**aior magistratus. cosul dr.  
**M**as. diminutū facit masculus.  
**M**atextera. matris soror. quasi  
 mater altera.  
**M**atextera. patris et matris m̄m  
 magna mater est. <sup>teuus.</sup>  
**M**aior patruus. auū et auie pa-  
**M**aior auūculus. auū et auie  
 auūculus.  
**M**aior auūta. auū et auie auūta.  
**M**aior socer. vxoris mee pauus.  
**M**eandru. genus picture. dictū  
 e a similitudine flexus amū qui  
 appellat meander.  
**M**etia. tribus a quoda castro sic  
 appellatur.  
**M**ansucium. edacem a mandedo  
 salicet. **M**ox paulo post.  
**M**orbosum hōiem. morbo aliquo  
 affectum.  
**M**ortuus. ab emerita vita dictus.  
**M**oracias nures. Titinius dicit  
 esse ait. Vñ diminutiū fit mora-  
 cillum.  
**M**onimentū. est quod et mortui  
 causa edificatū est. et quicquid ob

Os primus fecit enuans.

C. Monumentū.





memoria alicuius factu est. ut sana  
porticus scripta et carmina. sed mo-  
nimentu quavis mortui ca sic factu  
no tu significat ibi sepultu.

**M**onitores. dicitur et qui in sena  
mouet. histriones et libri comen-  
tarij.

**M**onile et mulieru ornatus dicitur  
et equoru prependes a collo.

**M**onar. sciculi stultu appellant.

**M**omen. moneto. Lucretius. mo-  
mine si paruo pnt impulsa mouj.

**M**odo. cum per correpta. o. dicitur  
significat et tempus. ut modo veri  
et ponit pro tantu ut tace modo. qd  
si producta posterior syllaba enun-  
ciatur. datiuus et ablatiuus e casus  
ab eo quod e modus.

**M**onstru. dictu velut monestru  
quod monet aliquid futuru. Prodi-  
guu uelut prodiciu quod predicat.  
ostentu quod ondit portentu quod  
portendat.

**M**uluru. timor ventris qui et  
virginibus solet inadere. Astanius  
Virgini inquit ta crescit vterus q  
gravidat mulieri.

**M**uluru vocatur transit sine do-  
loribus. **M**uluru etia dicitur  
lignu quoddam quadratu vbi imolat.

**M**ola etia vocatur sax tostu et  
sale sparsum quod eo mollito ho-  
stie asperguntur.

**M**oles pro magnitudine fere poi-  
solet. Sed moliri et molitiones a  
mouendo rectu est dia.

**M**unus significat cu dicitur quis  
munere fungi. Item donu quod  
offin causa datur. **M** dicta.

**M**umiana hedifina a mumio

**M**undus appellatur celu terra  
mare et aer. **M**undus etia dicitur  
ornatus muliebris quia no alius  
q quod moueri potest. **M**undus  
quoq appellatus lautus et purus.

**M**udicio. mortificatio ciboz.

**M**uneralis lex vocata e qua an-  
tius canit. ne cu liceret munus  
accipere. Plautus. no munerali  
lege nec lenonia roga.

**M**unera significare certu e offi-  
ciosum. Vn e contrazio Inmuis  
qui nullo fingit offiao.

**M**ute dicuntur litere qd posite in  
vltis partibus oronis obmutescere  
rogat loquentes. vel qd parue exi-  
gueq sunt vons. ut cu muti orato-  
rem aut tragedu dicimus.

**M**ulta oste putat poena dia.

**M**ueli cultelli regu albanoz et  
post patricioz a mulando. i. suen-  
do dicti.

**M**ultifaria dixerunt antiq quod i  
multis locis dari poterat.

**M**ulaber Vulcanus a molliendo  
s. ferro dictus. Mulcere e mollire  
sive lenire e. Pacuuius. Qz me ob-  
tutu terces mulces laudibus.

**M**axima multa dixerunt teium  
miliu et viginti assiu. qa no licebat  
qndam pluribus triginta bubus et  
duabus ouibus queng mulctari.  
extimabat et bos centu assibus et  
ouis decussibus.

**M**anie turpes deformeq psone.

**M**utire loqui. Henniis. palam  
mutire plebeio piaculu est.

**M**oenia et muri et offina. Plau-  
prohibentq moenia alia Vn ego  
fungar mea.

Prodigiū.  
Ostentū  
Portentū.

C. M. M. M.  
Inmuis

Mulcer



fe.  
2207  
**M**urrina genus potiois q̄ greco  
dicit̄ noīe. hanc mulieres vorabat  
muriolā quoddā mīcatū vīnū.  
quidā id dicit̄ putat̄ ex vīe genē  
muri.

**M**urgione dixerūt ā moza et  
defione deasione.

**M**urmiliomica scuta dicebant  
cū quibus de muro pugnabatur.  
erat siquidē ad hoc ipm̄ apta.

**M**urtena corona Paprius vsq̄  
est qd̄ sardos in campis murteis  
superavit.

**M**ussare murmurare. Hemiū  
ī oculto mussabat. vulgo vō pro  
tacere. vt̄ idem Ennius. nō licet  
mussare bonos.

**M**utia prata transtiberi dicta  
ā Mutio cū a populo data fuerūt  
pro eo qd̄ Porcenna exuscroy regē  
sua cōstantia ab vrbe dimouit.

**M**ugronia porta rome dicta ā  
mugio quoddā q̄ ei tuende p̄fiūt.

**M**uginari ē nugari et quasi tar-  
de conari.

**M**ustricula ē machinula ex te-  
gulis ī qua calceus nouus suitur.  
Afferimus. mustricula ī dentes  
impingā tibi.

**M**ioptero genus nauigij ex duo-  
bus dissimilibus formatū. nā et  
nidon et paron per se sunt.

**M**inucia porta appellata ē quod  
ēet proxia sacello minucij.

**M**arcias Kalendas matrone cele-  
brabant qd̄ eo die Junois lucine e-  
des coli coepta sit.

**M**auorte poete dicit̄ martem.

**M**agnū agnū annū dicit̄ mathe-  
matica qui septem sidera extrancia

expletis proprijs cursibus sibi met  
concordant.

**M**edius fidius cōpositū videt̄. et  
significare Jouis filius. i. hercules  
quod Joui grece g. et nos Joui ac  
fidū pro filio quod sepe antea pro  
.i. litera. d. vtebat̄. Quidā extimat̄  
iūsiurandū eē per diuū fidē. qdā  
per diurni teporis. i. diei fidem.

**M**ortem obisse ea cōsuetudine  
dicit̄ quia dixerūt antiqui ob ro-  
mam legiones ductas. et ob troia  
duxit exercitū. pro. ad. Similiter  
vadimonij obisse dicimus. i. ad va-  
dimonij isse. et obuia. i. ad via.

**M**anes Aurelius ait significare  
bonos. vnde dii manes pro bonis  
dicere. ac suppliciter eos veniantibz  
p̄ter metū mortis. vt̄ Immanes q̄  
pro valde nō bonis dicimus.

**M**userdas prima syllaba p̄ducta  
stercus murij dicit̄.

**M**appalia case punice appellantur.  
ī quibus quia nihil est secreti solet  
id vocabulū solute viuētibus obya.

**M**etalli dicit̄ in re militari q̄  
mercenary. Actius ī analibus. Ca-  
lones famulqz metalliqz cauleqz.  
ā quo genē hoīm Cælie familie  
cognomen putat̄ dicit̄.

**M**uli celebrant̄ ludis ī arco ma-  
xio consularibus. quā id genus  
quadrupedū primū putatur coep-  
tum arctu vehiculoz aduigi.

**M**ays idibus mercatorz dies fe-  
stus erat. quod eo die mercury e-  
des esset̄ dedicata.

**M**inuscule quinquatrys appella-  
bantur idus Junias qd̄ is dies fe-  
stus erat tiberij qui Minervam

Immanes.



colebant. quinquagesimus qui dies fe-  
stus erat minerue marcio mense.

**M**uli mariani dia solent a. c. ma-  
rio instituti cuius milites i furca i-  
terposita tabella nardosius onera  
sua portare assueverat.

**M**ulus vehiculo lunc habetur. q  
tam ea sterilis sit q mulus. vel  
qd ut mulus no suo gene sed equus  
creatur. sic ea solis no suo fulgore  
lucet.

**M**urcie dee sacellu erat sub mon-  
te auentino qui antea murecus  
vocabatur.

**M**embru abstendi mortuo dice-  
batur cu digitus eius decidebatur  
ad qd seruatu iuxta fuerent reli-  
quo corpore combusto.

**M**onedos appellatus e puse fi-  
lius qui vnu os habuit. et pirus  
epitrotacu rex.

**M**inotauri effigies iter signa  
militaria e. quod no minus occulta  
ee debent cosilia duu q fuit do-  
micaliu eius laboritus. Minotau-  
rus putatur ee genitus. cu Pas-  
phe menois regis uxor de concu-  
buisse cu tauro. sed affirmat aly  
tauru fuisse nome adulteri.

**M**anius prenome ductu e ab eo  
qd manes quis matutinus sit.  
vt Lucius qui lucet.

**M**anlie gentis patriae decreto  
nemo ex ea Marcus appellatur.  
qd Marcus manlius qui capitolu  
a gallis defenderat cu regnu af-  
fectasset damnatus e necatusq.

**M**aiores flamines appellantur  
patruy gens minores plebei.

**M**illus collare canu venatoroz.

factu ex corio confixuq claus fer-  
reis eminentibus aduersus ipetum  
lupoz. Sapius emilianus ad poplm.  
nobis inquit reiq publice presidio  
eritis quasi milleus canu.

**M**agnificissima dicebat antiq pro  
magnificentissima. re ei vera magni-  
ficentia dia no potest.

**M**anceps dicit quicqd a populo  
emitur conduat. vel quia manu  
sublata significat se auctore emp-  
tionis esse qui et praes dicitur  
quia ta debet prestare populo qd  
promisit q is qui pro eo pres fac-  
tus est.

**M**asilino gene parente appellat  
antiqui et matrem.

**M**atronis auru redditu cu legit  
hoc significare videt. quia matrone  
cotulerut auru ad capitolu a gal-  
lis senonibus liberandu quibus po-  
stea e redditu a po. romano.

**M**agistrare regere et tepare e.

**M**unicas pro comunicas dicebat.

**M**ultifacere de sicut magnifacere  
et parui facere. Cato. neq fidem  
neq iusurandu neq pudicia mlti  
facit. quod merito ab vsu recessit  
qa quatitas numo no estimatur  
nec desiderat multitudme.

**M**agistraria dicit i orbis rebus  
qui magis ceteris possunt.

**M**aleductores dicit ab antiquis  
qui nunc maledia.

**M**ihipte. Cato pro m ipi posuit.

**M**ansues pro mansuetus.

**M**eritanere. ide Cato p meruere.

**M**agnificus. idem Cato pro magni-  
ficentius dixit et no frustra. nam  
positiuus eius magnifice est.

c. iusta pro exequijs.

Magnificus.

c. Magnificus.



**M**unificior a munifico idetidem. Cato dixit. et ai munificior dicitur quis munificens no sit i usu.

**M**ediorculus idem q supra posuit ai ait. ridicula magis tractu medioculum exercitu obuia duat.

**M**utuntim sacellum rome fuit mulieres velate togis pretestatis solebant sacrificare.

**M**atrone a magistratibus no sumouebant ne pulsari contractariq viderent neue grauide cotarret. sed nec vrei eaz sedentes cu vxoribus i vehiculo descendere cogebat.

**M**inuebatur populo luctus edis dedicatione cu a censoribus lustru condebat. ai votu publice suscepitu soluebat. priuatis aute cu liberi nascerent. cu honos i familia veniret. cu pater aut liberi aut vir aut frater ab hoste captus ad domu redret. cu puella desposaretur. cu propiore quis cognatione q is qui cognati iungeret natus esse. cu i castris ceteris costitisset.

**M**axime dignationis e flamen dialis inter quinden flamies et que cetia discrimia maiestatis sue habeat mimimj habeatur pomonales qd pomona leuissimo fuctu agnoz presidet .i. pomis.

**M**ondum gentiles ter m anno patere putabant diebus is postea die vlcanaia. et ante die tercium nonas octubris. et ante die sexty idus nouebris. i feriore eius pte consecrata dys manibus arbitra tes clausum oi tepore preter hos dies qui supra scripti. quos dies etia religiosos iudicauerunt ea de

lucetur.

causa qd his diebus ea q occulta et abdita religionis deoz manu eent. i luce adduceret. nihil eo die i re publica geri voluerunt. Itaqz p hos dies no cu hoste manus cōsezebat. no aliud quicq i re. pu. nisi qd vltima necessitas exegisset administra batur.

**M**os est institutu patrum p tines maxie ad religiones ceremoniasq deoz antiquoz.

**M**unicipalia sacra vocatur que ante urbem codita colebant.

**M**anes dy. ab auguribus vocabatur. qd eos p omia mane cecebat. eosq deos superos atq inferos dicebat.

**M**onstra dnt nature modu egrediencia. vt serpens cu pedibus. auis cu quatuor alis. ho cu duobus capitibus. iecur cu distabat i cognido.

**M**uta exa appellabat ex quibus nil diuinationis ai aduertebat.

**M**ense in edibus sacris haru vice obtinebant.

**M**animitti seruius dicebat cum dno eius aut caput de eiusde serui aut aliud mebru tenes. dicebat huc hominem liberu esse volo. et emittebat eu e manu.

**M**osillos vel moscolos. Cato pro paruis moribus posuit.

**M**entecaptus dicitur cu mens ex hominis potestate abyt. et idem demens qd de sua mete decesserit. et amens qd a mete abieuit.

**M**anare solem dicebant antiqui cu solis orientis radij splendore iacere cepissent. a quo et dictum putabat mane. Alij dictu mane putabat ab eo qd manu bonu dicebat.

.C. araru

.Demens.  
.Amens.

.Mane.



**M**urrata potione vsi sunt antiq.  
sed postea assueuerunt dys suis li-  
bare. ideoq; duoden tabulis cautu  
e ne mortuo videret.

**M**uger: mucosus.

**M**urres dicebatur sal i pila ton-  
sum et i ollam fictilem coiectum  
et i furno percoctum, qd dhinc in  
aqua missa vestales virgines vte-  
bantur i sacrificio.

**M**ortue percidis corio calceos fi-  
eri flammibus nephas habebat.  
qno sua morte extincta oia fine-  
sta extimabant.

**M**e pro mihi dicebat antiqui.

**M**aleuoh mercurij signu. i. sta-  
tua appellabat. ideo qd i nullius  
taberna spectabat.

**M**aliu quo manus lauat.

**M**alime quibus manus: pelime  
quibus pedes.

**M**aior consul dr. vel is penes  
que fastes sunt. vel is qui prior  
factus est pretor ant maior ur-  
banus minores ceteri.

**M**edici dicit Verrius putat a  
mente eius que fefellerit fortuna.  
Vel qd precatus queq; vt vite sue  
medeatur nbo.

**M**unicipiu id genus homiu dr  
qui cu Romam veissent neq; ciues  
romani eent, participes tn fuerunt  
omiu reru ad munu fungendu  
vna cu romais ciuibus, preterq; de  
suffragio aut magistratu capiedo.  
Sicut fuerunt fundani. formani.  
cumani. aceruani. Lauinij. tuscu-  
lani. qui post aliquot anos ciues  
romani effecti sunt. Aliomodo  
cu id genus homi diffinit. quoru

ciuitas vniuersa i ciuitate romana  
veit. vt arctiny ceretes anagnini.  
**T**ercio id genus homi diffinitur.  
qui ad ciuitate romana ita vene-  
runt vti municipia eent sua ci-  
uisq; ciuitatis et colonie prestim  
scenenses. pisani. urbinates. no-  
lani. bobutineses. placentini. nepes-  
ni. sutrim. Lucenses.

**N**enia est carme qd in fu-  
nere laudandi gra canta-  
tur ad tibia. sunt qui eo  
verbo fine significari putat. Qda  
putat neniam ideo dici qd vna sim-  
lior querimonia fletu sit. Quidam  
aut nenie nome dictu ab extremi  
testim vocabulo. greci ei g. extre-  
mu dicunt. siue quod cordacu vltia  
dr. extrema ei carmanois vocem  
neniam appellant.

**N**enie dee sacellu extra porta  
viminali fuerat deditatu.

**N**anari corona solet donari q  
prius i hostiu nauie armatus con-  
silyt.

**N**escendes arietes dixerunt qui  
dentibus scendere no possunt. Alij  
dicunt infantes ee no du scendentes  
.i. frangentes. Luuius. Que ego  
nescendem. Alij lactea imulgens  
opem. Snt qui nescendes testiculos  
dici putat. quos Lauinij appllabat  
nebrudmes. penestim nesciones.  
greci.

**N**ecum. non eum. **N**as.

**N**emora significant siluas amoe

**N**em vt nisi et vel nempe.

**N**eminiis geituuus casus. Cato vsq;  
e cu dixit. Sunt multi quos non  
miseret neminiis.

mendicis.



fe.  
Nemo. nec homo.  
Necadatus proprie de qui sine  
vulnere interfectus e. ut veneno.  
Necessarium. in quo non sit cessan-  
dum.  
Necessarii dicuntur cognati aut affi-  
nes. i quos necessaria officia confe-  
runtur.  
Nec legens. non legens neque elec-  
tum hominis quod debeat facere.  
Nec coniunctio disiunctiva e. ut  
nec legit nec scribit. pro non ponit.  
aliquo turpilus nec recte dici in  
iam dudum audio.  
Necunquam nequam quoniam.  
Nequalia. detrimenta.  
Nequiunt. pro nequeunt.  
Nequitum et nequitus. pro non  
posse dixerunt.  
Nequicquam. frustra.  
Nectere. ligare.  
Nectar grece significat deorum  
portionem.  
Nequam aurum est auris quod ius ve-  
hementius ambit hoc usu Lucili  
significare videtur. nequam esse aurum  
quod aures ledat pondere iaurum  
aut auris iadit. vel etiam cupiditate  
pecunie. voluit significare.  
Nerium appellamus etiam ferreum  
vinculum quo pedes vel et ceruices  
impediuntur.  
Negrinate. negate.  
Nebulo dicitur est qui non plures  
e quam nebula aut qui non facile perspicere  
possit qualis sit nequam nugator.  
Negibundum. pro negante dixerunt.  
Neutiquam. pro nullo modo.  
Nepotes. luxuriose vite homines  
appellati. qui non magis his rei sue

xxvii.  
familiaris cura est. quam his quibus  
pater auusque viuunt. Horatius in  
carridiscibus ut preda nepos.  
Nepos compositum ab eo quod natus post  
sit patri quam filius.  
Nefasti dies. non. terra notatur.  
Nepta affectorum lingua sidus quod  
cancer appellatur. vel ut quidam vo-  
lunt Scorpius. Plautus. Dabo me  
ad parietem imitabor nepam.  
Nepus non purus.  
Nautea herba grauis nigra quam  
coreari volunt a naue dictum no-  
men quod nauseam facit per mutatio-  
nem. t. m. s.  
Natio genus hominum qui non ali-  
unde venerunt sed ibi nati sunt. In  
pecoribus quoque bonus proventus  
foeture bona natio dicitur.  
Naunocum familia troianis de  
oriunda.  
Natinatio dicebatur negotiatio. et  
natinatores ex eo sediciofi.  
Nacce appellantur fullones quod  
nana non sint. i. nullius pretii omnia  
fere opera ex lana nette dicitur a  
greas.  
Nanaus pro nugis pronuntiat. alias  
pro dee. aut nucis nucleo. alij omnem  
verum putant ita voluit appellari.  
Quidam ex greco quod sit nere leue  
horem significari volentes. quidam  
voluit sic appellari mebranulam  
quam in nucis et iuglandis e medio.  
Natura genus piscis minuti.  
Nancitor natus erit.  
Nare a naue dictum quod aqua fe-  
ratur natans ut nauis.  
Natare est sepius. ut dicitare  
et factitare.



**N**auus celer. ac strenuus a nauium uelocitate dictus  
**N**asatena genus uasis aquarum axati et patentis.  
**N**assa est pistatorum uasis genus quo cum introenerit pisces exire non potest. Plautus. Numquam ex ista nassa hodie escam petam.  
**N**apure. feniculi.  
**N**austrubulum alueum ad nauis similitudinem factum  
**N**auia lignum cauatum ut nauis quo in vindemijs uti solent.  
**N**ansat cum granum fabae se nascendi gratia aperit quod sit non dissimile nauis forme.  
**N**enia silua dicta iuxta urbem quod nemy cuiusdam fuerit.  
**N**udius tertius compositum cum ex nunc et die tertio.  
**N**uptam a greco dicta. illi enim nuptam. g. dicunt.  
**N**imio dicebant pro nimium.  
**N**upta uerba dicebantur ab antiquis que uirgini dicere non libebat. Plautus. Virgo sum non dum didisti nupta uerba dicere. auo.  
**N**umerius pronome tractum ab  
**N**usciosus qui parum uidet propter uitium oculorum. quique plus uidet uespere quam meridie.  
**N**undinas feriarum die esse uoluerunt antiqui quo mercandi gratia rustici in urbem conuerteret.  
**N**uculas prenestinos appellabant quod inclusi a poenis cassillini famen nuabus sustentarent. vel quod in eorum regione plurima nux minuta nascitur. tut.  
**N**umus a greco numismate nascitur

**N**uncius et res ipsa et nuncius dicitur.  
**N**uper quasi nouiter tanquam diuini nouissime. I. stas.  
**N**umen quasi nutus dei ac potentia  
**N**umidas diuinus quos greci nomadas. siue quod id genus hominum pecoribus negotietur. siue quod herbis ut pecora aluntur.  
**N**umella genus uinculi quo quadrupedes deligantur.  
**N**uces flagrant in nuptus et iacuntur pueris ut noue nupte domum noui mariti intrati secundum auspiciu nime populi cuius in iaculo est sepulchrum.  
**N**onucium et trimum dicitur quod noue est uinculorum siue trimum.  
**N**ome dicitur quasi nouime quod noticiam facit.  
**N**octua a tempore noctis dicta que canit vel uolat.  
**N**oneole uocantur papule que ex facibus caprarum dependent.  
**N**octigulam Lucretius dixit cum obscenium significat.  
**N**ihili qui ne hili quidem est.  
**N**ouerca dicitur qua quis liberis sublati nouam uxorem ducat arce de familie gratia.  
**N**oualis ager noue relictus cura sementi.  
**N**oxia apud antiquos damnum significat. sed a poetis ponitur pro culpa.  
**N**oxa ponitur pro peccato aut pro peccati pena. cum lex iubet noxe dedere pro peccato.  
**N**othum greca natum ex uxore non legitima dicitur. quod apud nos spurzio patre natus dicitur.



**N**ota nūc significat signum ut i pecoribus. nūc litas singulas aut binas. nunc ignominia.

**N**obilem antiq pro notho ponebant. Plautus. peregrina facies atq ignobilis.

**N**oegenū amiciuli genus.

**N**oegrum candidum Lauuis. lacrimas de ore negro detersit a candido.

**N**oxidi appellabantur quos putabant presidere parietū mixibus.

**N**ictare et oculorū et aliorū mēbroxū nixu sepe aliquid conari.

**N**ictare et mictationē et mictum. Cealius. hunc tremulis palpebris percutere mictu.

**N**ictit canis ut odorandis ferarum vestigijs leniter ganniens. hemus. Nare sagaci sensit voce sua nictit ululatq. Vn et gannio.

**N**ingulus nullus. Martius uates. ne ningulus mederi queat.

**N**equam qui ne tanti quide est quā qd habetur minimi.

**N**auim greca vas aquarū dicitur humile et concauū quod greca uocant situlū barbati. Vn g appellat.

**N**ecem a greco dici certū est g. enim mortuū dicunt.

**N**equinates marnienses.

**N**egotium quod nō sit otū.

**N**auos a nauis celeritate dicunt.

**N**ouendiales ferie a numero deorum sunt dicte.

**N**aualis porta a uicina naualium dicta.

**N**onarū ydiū Kalendarū nuptis aliam habentur dies q hi dies

decreto pontificū atq iudicati sūt quod quotienscūq romāi duces belli gerendi gratia his diebus supplicauerūt male rem. pu. gessere.

**O**b prepositio alias ponitur pro arcū. ut tū dicimus.

urbem obsignari. obsignare obualaxi. Alias inuicē prepositionis q est propt. ut ob merita ob superatos hostes. Vnde obsides pro offides qui ob fidem patrie p̄randam dantur. Alias pro ad. ut henuus. ob romā noctu legiones dīcē cepit.

**O**culissimū carissimū. Plautus. Oculissimū hostiū amice.

**O**culatum pro presenti posuit. Plautus. Quē dixit oculata die. Item ipe Plautus. Est oculatus testis q auriti decem. i. q se uidisse dicat.

**O**culitus quoq dicit. ut funditus penitus. quod significat tā carum esse q oculū.

**O**defacit pro olfacit dicebant q vox a greco dicta est.

**O**gigia moenia thebana ob ogige conditore.

**O**casio oportunitas temporis casu prouenietis.

**O**casus interitus. vel solis in oceano mersio.

**O**casum a necato distinguitur nā occisum a cedendo dictum. necatum sine ictu.

**O**ctober equus appellabat. qui i campo marzio mense octobri marzi imolabat. de cuius capite maxia erat cōtemptio mixer sub ueranes & saramenses. ut hi i regie pariete. illi ad turcē ma-

Ob pro. Circum. Propter. Ad.

C. clarissimū.

Necatu.

Gannio.



milia id figerent. cuius cauda ut  
ex ea sanguis in focum distillaret  
magna celeritate perferrebat in  
regiam.

**O**ccidamus. Plautus posuit pro  
contracedamus.

**O**ccentare dicebant pro conui-  
tium facere cum id clare et cum quo-  
dam canore fieret ut procul e-  
xaudire potuisset quod turpe ha-  
bet quia non sine causa fieri puta-  
tur. Inde cantilenam dicit quia illa  
non cantus iocunditate puto.

**O**ccrem montem confragosum dice-  
bant antiqui. hinc orce sequaliter  
tuberate.

**O**ccrare et occrator ab occidendo  
dictum. quod grandes terre cedat globos.

**O**ccius et occissime positum lati-  
num non habent. sed ab eo veniunt  
quod est in greco. **I**tem dictum.

**O**ccymu grecum a celeritate nascendi

**O**ccupaticus ager dicitur qui deser-  
tus a cultoribus propriis ab alijs  
occupatur.

**O**rchitis genus deae ex greco di-  
ctum quod magnitudine sit instar  
tetivulorum.

**O**rcestra locus in sena.

**O**rcra genus maxime belue ma-  
ximam. ad cuius similitudinem vasa  
ficaria dicuntur orce sunt enim tere-  
tes atque in formam speciei.

**O**rciri nasci vel surgere.

**O**rcba significat apud poetas  
privatam aliquam personam cura.

**O**rcba est que patrem aut filios  
quasi lumen amisit.

**O**rtigia delos insula.

**O**rtatores ex greco dicti quod

missi ad reges nationesque deos so-  
lerent testari. hi modo appellantur  
legati.

**O**rata genus piscis a colore auri  
dicta quod rustici orum dicebant  
ut auricula oriculas.

**O**ree freni quod ore infrenantur  
dicti

**O**reus liber pater et oreades  
nimphae a motibus appellantur.

**O**rdinarius homo sacra et im-  
probis qui assidue in litibus mo-  
ratur ob eamque causam in ordine  
stat pretore aduentum. siue dictus  
per contrarietatem quia minime or-  
dine vivit.

**O**rnatus dicitur et bonis artibus  
instructus et honores adeptus  
appellatur. qui ornatus cultus ipse  
quo quis ornatur.

**O**rdiri est rei principium facere.

**O**rpaca umbrosa.

**O**rpalia dicebantur dies festi quibus  
opi supplicabatur.

**O**rbnubit caput operit. unde  
et nuptiae dicuntur a capitis operatione.

**O**ppidu dictum quod ibi homines  
opes suas confecerunt. dicitur et locus  
in arce unde quadrigae emittuntur.

**O**ppido valde multum. ortum est  
autem hoc verbum ex sermone in  
se confabulantium quantum quisque  
fecerit faceret ut que multitudo  
significaret sepe responderetur  
quantum ut oppido satis esset. hic  
in consuetudine venit ut diceretur  
oppido pro valde multum. Itaque  
si quis in alijs rebus eo utuntur  
ut puta si quis dicat oppido di-  
dia spectavi ambulavi eccant

*Cantilena.*

*Mupus.*



quia nulli eorum subia potest.

Opiterere e cuius pater auo viuo mortuus e ducto vocabulo aut q obitu patris genitus sit. aut quod auum post prem habeat idest pro patre.

Opitulus iuppiter et opitulatus dicitur est quasi opis lator.

Opturare ex greco trahitur ab eo qd illi dicunt.

Optio est optatio sed in re militari optio appellatur que decurio aut centurio optat sibi rex priuatarum ministrum quo famulus obeat publica officia.

Obestatio est cum in meliorem partem vocatur detestatio cum in deteriore.

Obyses pessuli seze.

Obruit obstupuit a bruto qd antiqui pro graui interdu p stupido dixerunt. Afranius. No possum verbu facere obrutum.

Obambulare aduersum alios ambulare et quasi ambulati sese opponere.

Obrogare est legis prioris infringende causa legem aliam ferre.

Obacerrari adloqui atq alterius sermone moleste impedire. quod sumptu videtur a paleis quas greges vocant. Itaq et frumentu et panis omnino sine paleis acerrosus dz. Item lutu aceratu paleis mix-

idem sup i dictione Acceratum.

Oblicteratus aly obliuioe tu. aly alictoze quod ibi notata fluctibus equari et tolli solent.

Opprobrazare probrum obysere.

Obacerbat exacerbat.

Obluuasse dicebant antiqui

monte exrasse quasi in luto deorum alicui occurrere.

Obedire obaudire.

Opperiri expectare.

Obtreccat contra sententia tractat.

Obtutu quasi obtutu a verbo tuor quod significat video.

Opis dicta est coniunx saturni per qua voluit fratri significare qa omnes opes humano generi terra tribuit. Vnde et opulenti terre sibus rebus copiosi et hostie opime precipue pingues et opi magnifica et ampla spolia.

Obsum dicitur significare sacrum vnde et leges obsate. i. sacrate.

Opicum quoque inuicimus pro osco osa semen frequentissimus vsus fuit libidinu spurcaru. vnde et verba impudetia appellantur obscena. Titinius. Osce et vsce fabulantur na latine nesciunt.

Obmunt obeunt.

Obigitat ante vagitat vt ambulat.

Obiurare iurciurando obstrigere.

Obitu dicebant pro aditu.

Opparatu magnaru opum apparatum. Obeset oberit l'aderit.

Offexumenta dicebat q offerebant.

Obserrare est opem a sacris petere.

Obesus pinguis quasi obediendum factus.

Oppertat sepe operit.

Obnoxius pene obligatus ob delictum. Opillo genus auis.

Opunculo quod opilioni genus causatus imitatur.



*Pauimenta.*

- *ppumat* verberat a puniendo .i. feriendo. vnde pueri puniendo coercentur .i. plagis. vnde et pauimenta.
- *bdere* opponere uel operire.
- *buos* sacro. pro vos obsecro. vt sub vos pluro pro supplico.
- *bbebescere*. herbam macescere.
- *portune* dicitur ab eo qd nauigantibus maxime utiles optatiq; sunt portus.
- *boritur*. adnasitur.
- *bnectere*. obligare.
- *pes* antiqui dicebant opulentum. vnde e contratio iops.
- *obsidionalis* corona dicebat. que ei qui obses liberasset ab hostibus dabatur. ea fiebat ex germine viridi ex eo loco decerpto in quo erat inclusi. que corona magne auctoritatis cuncta corona singularis virtutis salutis signum erat obsidionalis vniuersorum civium suatorum.
- *bsitum*. uiolatum.
- *bsitum*. obliquum.
- *bssequela*. obsequium.
- *bstinat*. obfirmat.
- *bsalutare*. salutandi gra offerre.
- *leagineis* coronis. ministri triumphantium utebantur. qd Minerva dea belli esse putabatur.
- *lenticra*. male odoris loca.
- *liuctu* dicebat. ab oleis. vt a vino vindemia.
- *ffitiosus*. ab effitendo dicitur.
- *ffudas*. fallatias.
- *ffutare*. aqua in fauces ad sorbendum dare.
- *ffectores*. colorum muentores.
- *Xime*. occasime.

- *emigenos*. vniigentos.
- *estrum*. furor. greco vocabulo.
- *men* velut oramen qd fit ore. Augurium qd auius aliove modo fit.
- *uem* masculino genere dixerunt. vt ouibus duobus non duabus.
- *uantes*. letantes. ab eo clamore que fatiunt. redeuntes ex pugna victores. geminata .o. lea.
- *ualis* corona e murtea. qua habebant qui ouantes introibant in bella non erant indicta. aut sine sanguine confecta.
- *buaricator* dicebat. qui cupia occurrebat quominus id rectum iter conficeret. | dicta.
- *ffentina* tribus. ab offente pl.
- *stentum*. ostentatum.
- *scinu*. augurium a cantu auium.
- *stinet*. pro ostendit. | tes.
- *stines*. aues auspitiu ore facien
- *stia*. vrbs ab exitu tyberis appellata.
- *sozem* dixerunt. qd aliquem odisset.
- *llie*. illic.
- *buurgatio*. post turpe factum castigatio. Monitio. ante commissum.
- *bstractator* e. qui facit qd contra recte tractantem.
- *bmanes*. pro diu manens.
- *ffringi* terra de. qno iterum transuerso sulco aratur.
- *orare*. antiqui pro agere. vnde et oratores. causarum actores. Oratores. qd nunc legati qui rei publice mandata peragerent.
- *si* sunt. vt possunt dicebat.
- *btimates* sunt. vt decurionatus siue pontificatus de.

*.Oratores.*



Ob ob. significat ad ob.  
 Obsomtauerere se obsonauerere. significat autē conuiuiaz. **Causa.**  
 Ostentab. sepe ostendis gtiandi  
 Opigenā junonē matrone colebant. quod ferre eā opē i partu laborantibus credebant.  
 Oletum. sterco humanū. Veramius sacerdotula in sacario facit oletum.  
 Oppidum dictū. qd opem p̄bet.  
 Orcus. ab urgendo dictus. c. enī pro. g. frequenter ponebat.  
 Offendices. dicebantur ligature. nodos quibus apex ligabatur retinebatur. id cum peruemisset ad mentū dicebant offendimentū.

**P**receptat. sepe precepit.  
 Plissima. pluzima.  
 Petilansuram. significat vregulam equi albam.  
 Pilate et copilate a greco trahit. greci ei pluzes piletas dicunt.  
 Pilat. pilos habere incipit. alias detrahit pilos.  
 Pila. que pariete sustentat. ab opponendo est dicta.  
 Pilentum. uehiculari genus quo matrone ferebantur.  
 Pilani. pilis pugnantes.  
 Pellicator. qui pellicat a fraude.  
 Pellicem. galexū qui fiebat ex pelle.  
 Pellexit. in fraudem iduxit.  
 Pelluue. qbus pedes lauant. vt malluue quibus manus.  
 Pellanus genus pisas dictū qd in luto moretur. qd gte dr.  
 Pellem habere hercules fingitur. vt hoīs cultus antiq admoneant

lugentes quoqz diebus luctus i pelibus sunt.

Pillea castori et polluci dederūt antiqui. quia lacones fuere quibus militare mos erat.  
 Pelta genus scuti.  
 Petrones rustici. a petrarū asperitate et duritia dicti.  
 Petoritū uehiculū gallicū. Alij oste putant dictū qd quattuor appellat. quattuor ei habet rotas. **Cera.**  
 Petimina i humeris iumētoz vl  
 Picta. que nūc toga dicit antea vocabat purpura eaqz erat sine pictura.  
 Pietatem. ut deos ceterosqz colebant Romani.  
 Pendere. penas solvere significat. ab eo qd ex graui cū vterentur romani pensis. eo nō numato. debitum soluebant. vnde etiā pensioes dicte. **Icearia.**  
 Penetralia sunt penatū deorū sacra  
 Penicule. spongie longe propter similitudinē caudarū appellate. penes enī vocabantur caude.  
 Penetrare. penitus intrare.  
 Pennatas in pennatasqz agnas i salari carmine spicas significant cū aristas et alias sine aristas. agnas nouas volūt intelligi.  
 Penora. dñe res necessarie ad victum quotidianū. et locus earum penarius.  
 Pentachū antiqui quinquastū dixerūt. id autē genus exeratacionis i his quinque artibz constat. iactu disti saltu cursu iaculatione luctatione. **abant.**  
 Pedam vestigiū humanū appella

**Pensiones.**

M. T. in epla ad papruū pactū. Caudum antiq penū vocabant ex quo est proptec similitudinē penicillj at hodie penis ē i obsens.

**Penarius.**



**P**isatilem Neuius dixit et pisis  
oriundum.

**P**edes dicunt quos dicimus dimi-  
nutiue pediculos. ab his pedecosi  
appellantur. ut e illud. pedecosis  
squallidus ubi me vidit caput sca-  
mit pedes legit.

**P**esestas. dicebat pestilentia.

*Pedū. i. baculū pastoralis.*

**P**edum. baculi genus. Virgilius.  
at sume tibi pedum.

**P**edem streuit dicebant. pro eo  
quod est fugit.

**P**istatorij ludi dicebant. qui sic-  
bant per questū piscantiū.

**P**ectenatū tectū dicitur. ad similitu-  
dinē pectinis i duas partes de-  
uexum. ut testudinatū i quatuor.

**P**eculatus. furtū publicū a peco-  
re dictum sicut et pecunia. ab eo  
quod antiq̄ romanorū nil preter pe-  
cora habebant.

**P**iatrix dicebatur sacerdos que  
expiare erat solita quā alij sagam  
vocabant.

**P**iamentū quoq; dicebatur qui-  
bus utebantur i expiando.

**P**iacularis porta rome. dicta pro-  
pter aliqua piacula q̄ ibi fiebant.

**P**erigere. interdū pro tardare.  
interdū pro penitere poi solet.

**P**angere. fingere. vnde plante  
pangi dicunt cum i terrā admit-  
tuntur. Inde etiā versus pangi  
vel fingi i terra dicuntur.

**P**egudes muse dicitur a fonte que  
pegasus ictu ungule fingit ape-  
ruisse. ob quā causam et grece ap-  
pellate sunt ypporena.

**P**ipatio. clamor plorantis. Im-  
gua oscorum.

**P**epreides muse. a fonte macedo-  
nie dicte propter liquoris eius  
vnicā subtilitatē.

**P**etiscere. petere.

**P**it pit. osce quicquid.

**P**reditum. est quod interit ac  
recuperari nō potest. posuit.

**P**rebitere. Plautus pro perire

**P**eregre. dicebat experefare.

**P**ergite. agite. Virgilius. Pergite  
pyerides.

**P**ergere. est epulis et potatio-  
nibus inservire. Titinius. hōiem  
iprobū nūc ruri pergeratur.

**P**ermissus. appellatur azies qui  
anis copluribus tonsus nō ē.

**P**ierides muse. a pyerio monte  
dicte sunt.

**P**ercontatio videtur dicta. ex usu  
nautico. quā altitudine aque con-  
to pertendat. Alij uolūt pconta-  
tionē dici. quod scilicet is qui curiosus  
ē percontata interroget.

**P**erfuga et transfuga dicitur. quod  
ad hostes perfugiat et transfugiat.

**P**erfacil et per se facul. antiqui  
dicebant quod nūc facile et psiale  
dicimus. vnde permansit i con-  
suetudine facultas.

**P**erediam et bebisiam Plautus  
cum dixit intelligi voluit cupidi-  
tatem edendi et bibendi.

**P**eremere. alij posuerūt pro ph-  
bere. alij pro viare.

**P**erpetem. perpetuo dixerūt poete.

**P**ersillum. dicebat vas quoddā  
fictum vnde arma quā ungebāt.

**P**ersicum portū. mare cuboicum.  
quod in eo steterit classis persarum.

**P**ersitū Plautus dixit peracitū.

Facultas



**P**erpetat. peragit. perficit.  
**P**erpulit. persuasit. impulit.  
**P**ertisum. pro pectusum dixerunt.  
**P**uticuli. sunt appellati quod vetu-  
 stissimum genus sepulture ut puteus  
 fuerit. et dicti puticuli quia ibi cada-  
 uera putrescerent.  
**P**utus antiqui dicebant pro puro.  
 Unde putare vites et arbores quod  
 decisis impedimentis remanerent  
 pure. Aurum quoque putatum dicitur  
 solet. id est expurgatum. et ratio pu-  
 tata id est pura facta.  
**P**uticum Plautus dixit pro stulto.  
**P**ubes adolescens. quoniam etiam pluvium  
 numerus eiusdem etatis.  
**P**ugnus a punctione. idem per-  
 cussio dicitur.  
**P**rendanea porta dicebant. quam  
 imolare erant soliti antequam no-  
 uam frugem precaderent.  
**P**orriciam. porro iactam.  
**P**orce in agris sunt dicte quod  
 parant. id est prohibeant aquam fru-  
 mentis nocere. nam cebriores sulci-  
 limi solent vocari.  
**P**ostliminium receptus est is qui  
 extra limina hoc est terminos pro-  
 uincie captus fuerit. rursus ad  
 propria reuertit.  
**P**osticum hostium. dicitur in posteriore  
 parte edium. Ceterum antiqui etiam  
 vicinum habitantem ad posteriorem  
 partem edium sic appellauerunt. Denique  
 et que ante nos sunt antica. et que  
 post nos sunt postica dicuntur. et  
 dextra antica sinistra posticam di-  
 cimus. Sic etiam ea celi pars que sole  
 illustratur ad meridiem antica utique  
 nominatur. que ad septentrionem est.

Inde computare.

Percussio.

Antica.  
Postica.

postica. Rursum que diuiduntur in  
 duas partes orientem atque occidentem.  
**P**alacium. mons Rome appellatus  
 est quod ibi pecus pascebat palare  
 consueuerit. Vel quod palare id est  
 errare ibi pecudes solebant. Vel quod  
 ibi hyperborea filia palanto habi-  
 tauit. que ex hercule latinum pe-  
 perit. Alij eundem quod pallas ibi se-  
 pulchrum sit existimant appellari.  
**P**almites. vitium sarmenta appel-  
 lantur. quod in modum palmarum hu-  
 manarum virgulas quasi digitos  
 edunt.  
**P**almule. appellantur remi ad simi-  
 litudinem manus humane.  
**P**allas. minerva. sic dicta quod  
 pallantem gigantom interfecit.  
 Vel sic ut putabant quod in pallate  
 palude nata est.  
**P**appi. carduorum flores. Lucanum.  
 Vestem nec pluma auium papposque  
 volantes.  
**P**apille capitula mammarum. dicte  
 quod papularum sunt similes.  
**P**auperies. damnum dicitur quod qua-  
 drupedes fecerit.  
**P**alpax. blandiri. Plautus in Am-  
 phitruone. Obseruatoque que blande  
 mulieri palpabitur.  
**P**aucaens. dicebant pro raro. Ti-  
 tinius. Uxorē paucaens videbo.  
**P**anus. facit diminutiuum panucula.  
**P**andana porta dicta est Rome  
 quod semper pateret.  
**P**andiculari dicitur quod toto corpore  
 osatantes extendunt. eo quod pandi  
 fiunt.  
**P**andicularis dicebatur dies idem  
 et comitarius in quo omnibus diebus

E. Palatinus.

vide latinum ex  
hercule matrem  
hyperborea filia



comunitet sacrificatur.

**P**ancarpie dicitur corone ex vario genere florū facte.

**P**ambus redimebant caput equi imolati ydibus Octobris. In campo marcio sacrificiū fiebat ob frugū euentū. et equus potiusq̄ bos imolabatur. qđ hinc bos frugibus parciendis captus.

**P**atulum: bouem Plautus appellauit. cuius cornua diuisa sunt ac

**P**atagiū est quod late patent. ad summam tunicā assiu solet. q̄ et patagiata dicitur. et patagiarij qui eiusmodi fatiunt.

**P**atagus: morbi genus.

**P**atricius: uicinus romae dicitur eo quod ibi patricij habitauerunt iubente Sexuo tullio. ut si qui moliretur aduersus ipm ex locis superioribus opprimerentur.

**P**agani: a pagis dicti.

**P**agi dicti a fontibus quod eade aqua uterentur. aque ei lingua dorica pagie appellantur.

**P**agine dicte quod in libris sua quae qua obtineat regionem ut pagi. vel a pangendo qđ in illis versibus panguntur. i. figuntur.

**P**azens: uulgo pater aut mater appellatur. sed iuris prudentes auos et proauos auias et proauias parentū nomie appellari dnt.

**P**arret: significat apparebit.

**P**aribus equus. i. duobus romani utebantur in pzelio. ut suadete alto transirent in sicū

**P**aracū es appellabat id quod equitibus duplex pro binis equis dabatur.

**P**arrici questores appellabant q̄ solebant reari causa rerū capitaliū querendarū. Nam parricida nō utiqz is qui parentē occidisset dicebatur sed quaecumqz hominē. <sup>unde</sup> Unde autē fuisse iudicat lex Nume popili regis his composita uerbis. Si quis hominē liberū facient mortū dedit parricida esto.

**P**arumper: significat paulisper q̄ per paruū. refertur autē ad tempus.

**P**arasange: apud persas uiazum mensure.

**P**emuria ē: quod penē minus sit q̄ necesse est.

**P**ellices: nunc qđem appellantur alienis succubentes: nō solū femine sed etiā mares. Antiqui proprie eā pellice nōiabant que uxore haberi nubebat. cui generi mulierū etiam pena constituta ē a Numa Popilio hac lege. Pellex azam junonis ne tangito. si tanget junoni simibus dimissis agnū femina redito.

**P**edidos: sordidos significat atqz obsoletos. tractū uocabulū a greco quia pedes. i. pueri talis sint etatis ut a sordibus nesciant abstinere.

**P**ean: appollinē uocauerunt quod sagittarū ictu eū nocere putarunt. est enī peim ferire. Alij qđ remedianis morbis sine faceret talis grauitas.

**P**eligni: ex illirico orti. Inde enī profecti ductu uolsim regis cui cognomē fuit Lucullo partem italie occupauit. huius fuerunt nepotes

**P**acinus a quo pacinates et pellicus a quo Peligni.

**P**ales dicebatur dea pastorum

Lex de parricidys.

Lex de pellicibus.



cuius festa palilia dicebant. Vel  
ut alij uolunt dicta pallia qm̄  
pro partu pecoris eidem sacra fie-  
bant.

Partus. et pro nascendo ponitur  
et pro parate. Neuius. Male mala  
parta male dilabunt.

Parones. nauium genus.

Pasate lingua in sacrificijs. i. co-  
herceto contineto, taceto.

Pastillus. forma panis paruiq;  
vtiq; diminutiui e de pane.

Passales. et oues et galline nomi-  
nant qd passim pascunt.

Pretoria choors dicta e qd a pre-  
tore no discedebat. Sapius ei afe-  
canus primus fortissimu quenz  
delegit qui ab eo no discederent et  
certo munere uacaret. et sexquplex  
stipendiui aciperet.

Proorsum ponebat pro prandium

Prandiu ex greco dictu est. nam  
meridianu cibui tena uocabat.

Pretexte. appellant que res geste  
romanozu continet scripte.

Pretoria porta foris appellatur.  
qua exeat i prelu deducatur.  
qua inicio pretores erat qui nunc  
consules. et hi bella administra-  
bant. quoz tabernaculu quoq; dice-  
bant pretoriui.

Presidere de cu maturius hiber-  
na tempestas mouet. qm̄ ante fide-  
ris tepus. prestinare. apud

Prestinare apud Plautu emere e  
i. emendo tenere.

Prestitem i eadem significatione  
dicebant antiqui que nunc diamus  
antistitem.

Prestolari dicit qui ante stando

ibi quo venturu exapere uult mora-  
tur.

Presice dicunt mulieres cōducte  
ad mortuu lamentandu que dant  
ceteris modu plangendi. quasi in  
hoc ipm presicte. Neuius. hac qd  
mercede opinor presica e que sic  
mortuu conlaudat.

Presagire e preduinazo presipere  
sagax em̄ et acutus et solers.

Preadanea agna uocabatur que  
ante alias cedebatur. Item porta  
que cereri mactabat ab eo qui  
mortuo iusta no fecisset. i. glebam  
no obieisset. quia mos erat eis fa-  
cere priusq; nouas fruges gustaret.

Preca dicebantur qui a flammis  
bus pmittebatur vt denuncarent  
opifibus manus abstineret ab o-  
pere. ne si uidisset sacerdos aliquē  
faciente opus sacra polluerent.

Preiurationes facere dnt hi q ante  
alios conceptis uerbis iurant post  
quos i eadem uerba iurantes tm̄  
modo dnt idem i me.

Pronurus. nepotis vxor.

Preneste. dicta quasi locus quo  
condita est motibus prestet.

.als. lucus.

Promissum capillu dicimus lon-  
gum. Item barba promissa uelut  
porro missa.

Promistam dicebat p promissue.

Pro monstra. prodigia.

Primordia. prinapia.

Promulgari leges dnt cu primu  
i uulgus educunt qm̄ pro uulgari.

Promulto agi dicit nauis cum  
stapha duatur fune.

Prinapalis castroz porta noiat.  
quod in eo loco e in quo prinapes

Pretores.  
Consules.



ordines ordines tendunt.  
**P**renomibus feminas esse appel-  
latas. testimonio sunt Cealia et  
Taratio que ambe Caye solite sunt  
appellari. parimodo Luca et Licia.  
**P**rimesiis palus ad que finis  
nauticus religat. que aly tofillam  
dicunt.  
**P**recare. postere. vnde proceres me-  
retruces ab assidue petendo. et proa  
uxore postentes in matrimoniu.  
**P**rocellunt. prociunt.  
**P**roculum. inter cognora esse dicunt  
qui natus e patre peregrinante  
a patria procul.  
**P**roculos sunt qui cedant. ideo  
ditos quia patribus semibus quasi  
procul progressi et antea nati.  
**P**rocapis. progenies que ab vno  
capite procedit.  
**P**rocincta classis. dicebatur cum  
exercitus cinctus erat. Gabmo tunc  
to confestim pugnaturus. vetustiq  
ei fuit multitudinē hoim q nauu  
classē appellari.  
**P**rociat. pro vocatant. Citare ei  
vocitare est. vnde prociat et piciat.  
prociat dicebant pro posuit.  
**P**rocalare. prouocare ex greco  
.i. vorare. vnde Kalende Kalendia  
calones et calatores.  
**P**rocera. proluxa et in longum pro-  
ducta quasi excera et ob eius facul-  
tatem.  
**P**rociatū testamentū dicit. velut  
prociatū prouocatiū. i. recitum et  
ruptum.  
**P**rociatū cum prima syllaba corru-  
pitur significat petitiū. Lullius. Ma-  
trem prociatū plurimi venerunt.

**P**rocestia. dicitur quo proceditur  
in muro. Aelius. procestia edificia.  
dixit esse extra portā. Antonius.  
procastria loca que sunt ante castra.  
etiā qui nō hnt castra. propugnacu-  
la. quibus pro castris vtuntur. *Propugnac.*  
**P**rosapia. progemes. i. porro spar-  
sis et quasi iactis liberis. quia suta-  
re significat iacere et disijcere.  
**P**rosium. qd proseratiū proicit.  
**P**rossequiū. a prosequendo. obsequiū  
ab obsequendo dicitur.  
**P**rocedas. meretrices Plautus ap-  
pellat que ante stabula sedant.  
**P**rosententia. ac si dicitur in sen-  
tencia. vt p rostris. i. i rostris.  
**P**rosomia. genus nauigij specu-  
latorum paruum.  
**P**rosita. pro posita.  
**P**riuos priuasq dicebant antiqui  
pro singulis. ob quā causam et pri-  
uata dicunt que vniuscuiq sunt. *Priuata.*  
hinc et priuilegiū et priuatus dicitur. *Priuilegiū.*  
mus. et tamē et priuatum nū qd *Priuati.*  
est ademptum.  
**P**riuignus. dicitur qd anteq mater  
secundo nuberet est progenitus.  
priū antiq pro pre dixerunt.  
**P**reuaricatores. a preter gradien-  
do sunt vocati.  
**P**risti. latinū proprie appellati sūt  
hi qui priusquā conderet Roma  
fuerunt.  
**P**ristus Tarqnus ē dicitur quia  
prius fuit q Superbus Tarqnus.  
**P**ristinus. ab eo venit quod est  
prius. parimodo et prior.  
**P**rolitaciū. capite censum. dicitur  
qd ex his ciuitas constet quasi  
proles progeme. itē et pletanei. *Prolitaciū.*



**Pro**litare. sepe prolicere. i. pducere.

**Pro**logium. principium. proloquium.

**Pro**uincius. Quid e quod me exami-  
nasti prologio tuo?

**Pro**lugere dicunt qui solito diu-  
tius lugent.

**Pro**liaces dies appellantur quibus  
fas est hostem bello laessere. erat  
et quedam ferie publice quibus ne  
fas fuit id facere.

**Pro**uinae appellantur. quod plus  
romanus eas prouinciat. i. ante dicit.

**Pro**tinam. protinus. Terentius.

**Pro**tinam conijcia me i pedes.

**Pro**uma. dicta quod fruges et bre-  
gulta perurat.

**Pro**pages. progemes a propagan-  
do. ut faciunt rustici cum vitem ve-  
tulam supprimunt. ut ex vna plures  
faciant.

**Pro**petare. mandare quod perficiatur.  
nam impetrare exorare est. et per-  
petrare perficere.

**Pro**pudum dicebant. <sup>cum</sup> que maledico  
nudare turpitudine volebat. quasi  
pocro pudenda. Quidam propudum  
putant diu a quo pudor et pudicia  
procul sint.

**Pro**patulum. late patens atque apertum.  
Vnde patuli boues quorum cornua  
in diuersum patent.

**Pro**perus. relex. Vnde aduerbiu  
propeze.

**Pro**etas dicebant ueteres anti-  
stites phanorum oraculorumque inter-  
pretes.

**Pro**fectura viam herculi sacrafi-  
cabant.

**Pro**digere est consumere. Vnde  
et prodigus fit.

**Pro**diuunt. procedunt. Ennius. Pro-  
diuunt famuli cum candida lumina  
lucent.

**Pro**bru. stuprum flagitium.

**Pro**bi. uelut prohibi qui se a de-  
linquendo prohibent.

**Pro**digatores. prodigiorum inter-  
pretes.

**Pro**dit. memorie dat. et fallit. Ite  
ex interiore loco procedit. Ite pdit.  
Ut Ennius. non desperando cupide  
rem prodeze sumam.

**Pro**mu. genus libi tractatum a poe-  
tis id etiam appellabant probum  
quia erat extercis suauissimum.

**Pro**phanum. id quod non est sanctum.

**Pro**phanus. Sarcu aut prophanu habe-  
as parumpenditur.

**Pro**ponitur. pro amplificando ac  
palam faciendo. ut prodi pro nota.  
protrabe pro pelle. alias pro priuadi  
facultate. ut in propudio prohibendo.  
quia utriusque abnuunt in his esse pudore  
atque potestate. Alias pro aliud. ut  
pecunias pro predio. Alias pro ad-  
miracione. ut pro iuppiter. Alias  
ante. ut pro hostia. Alias pro im-  
mittere et promitte capillum et  
barbam. profundum. quod longe habet  
fundum.

**Pro**festi dies. procul a religione  
numinis diuini.

**Pro**fusus. super modum sumptuosus.  
Terentius. Profundat perdat pe-  
reat nihil ad me attinet. Alias  
abiecius iarens. Pacuuius. Pro-  
fusus gemitu murmuro.

**Pro**laudi. appellantur canes quorum  
aures languide sunt ac flamde.  
et latius videntur patere.

Terentius.

Propudum.

Properus.  
Propetas.

Prodigus.

Pro.

Profundum.

Fl.



**P**lante semina olearu quod plana sunt. ut appellantur etiam ex simili plante rororum pedu.  
**P**lante tabule plane. ob qua causam et planti appellantur qui super modum pedibus planis sunt.  
**P**lebeum magistratum nemini capere licet nisi qui ex plebe est.  
**P**lutei ceates ex corio crudo hute te que solebant opponi militibus opus fanentibus et appellabantur milites. nunc etiam tabule quibus quid prescribitur eode nomine significat.  
**P**lebei ediles. dissidente plebe a patribus. sunt creati.  
**P**lexa. colligata. inde perplexa.  
**P**roximum capsum dixerunt.  
**P**ax. dicta est a pactione.  
**P**enem. cauda vocabatur. unde et offam porcum cum cauda offam dicebant. penicam dicebant. hic et peniculos dicebant etiam dicimus quibus calciameta teruntur quod de caudaru extremitate sunt.  
**P**enis demum a pendendo vocata est.  
**P**ropius sobrino mihi est consobrini mei filius et patris mei consobrini.  
**P**ossessio est usus quidam agri aut edificij. non ipse fundus aut ager.  
**P**ortum. frequenter maiores pro domo posuere.  
**P**arcorum appellari cepta sunt cum plebs distributa est inter patres ut eorum opibus tuta esset.  
**P**ostica linea in agris diuisio ab oriente ad occasum spectat.  
**P**ontina tribus a pontia urbe est dicta.  
**P**apiria tribus. ab agro papirio.

**P**apiria tribus ab agro pupinio.  
**P**opilla tribus a progenitrice traxit uocabulum.  
**P**roximi. milites appellantur in agrorum mensuris qui ad orientem sunt directi.  
**P**ugio dictus. eo quod punctum pugnatur. **P**rebia. remedia.  
**P**remetum. quod prelibationis causa ante premititur.  
**P**rotelare. longe propelleze ex greco. videtur quod significat longe.  
**P**riuato sumptu se alebant milites. pene id ad tempus quo Roma capta est a Gallis.  
**P**orti effigies inter militaria signa quintum locum optinebat. quia confecto bello inter quos pax fieret res porca foedus firmare solebat.  
**P**olimenta. testiculi porcorum dicuntur cum castratur a pollinone vestimentorum quod similitur ut illa curantur.  
**P**ater patrimus deus qui cum ipse pater sit adhuc patrem habet.  
**P**orticulus est qui in portu modum dat classi. est autem maleus.  
**P**roscapulis cum dixit Cato. significat pro iniuria verberum.  
**P**rimanus tribunus erat qui prime legionis tributum scribebat.  
**P**roperare aliud est. et aliud festinare. qui unumquodque mature tractat is properat. qui multa simul mapit neque perstat is festinat.  
**P**roximus. porco versus.  
**P**eregrina. sacra sunt dicta que ab alijs urbibus religionis gratia sunt aduecta.  
**P**lebeie pudicie sacellum Rome ut sacra cetera colebantur.  
**P**rimigerius sulcus deus qui in con-



denda noua Vrbe tauzo et vatta  
 designationis causa impunit.  
**P**axilibus Romulus Vrbe con-  
 didit. que diem festu pceptue  
 habebant minores.  
**P**retexta. pulla. nulli alij licebat  
 vti q' ei qui funus facebat.  
**P**ilates. genus lapidis. Cato. la-  
 pis candidior q' pilates.  
**P**ile effigies vriles et muliebrs  
 ex lana compitalibus suspedebant  
 i compitis qd' eet deoz mferozu  
 quos vocant lazes putaret. qbus  
 tot pile quot capita fuozu. tot  
 effigies quot essent liberi pone-  
 bantur. vt viuis parrent. et esset  
 his pilis et simulacris cotenti.  
**P**loti dicuntur qui sunt planis  
 pedibus. vnde est et poeta Plau-  
 tus. qui vmbex saranas erat et  
 planicie micio plotus. postea plau-  
 tus est dictus soleas quoq' dmi-  
 diatas quibus vtebant' m vena-  
 do quo planius pedem ponerent  
 semiplonia appellabant.  
**P**orcas que m agris fiunt aut  
 varro dia qd' frumentu porrigat.  
**P**umia dicunt' poem. quauis a  
 phoemice sint ozuindi.  
**P**ortunus qui et Palemon a  
 romanis inter deos colebatur.  
**P**enas pendere proprie dunt.  
 qui ob delictu pecunia soluit.  
**P**ullazia Plautus dixit manu  
 dextera.  
**P**rocedere dicebat' interdū p  
 succedere. interdū p porro cedere.  
**P**ertusum dolum dunt' cu ven-  
 tem significat.  
**P**ollit. pila ludit.

Plautus.

**P**etrea vocabat' que pompa pre-  
 cedens i colomye aut numicius  
 mutabat' anu ebra ab argi iuc-  
 tio. s. petris appellata.  
**P**eruilatus sum. Cato e' vsus. i  
 dicendo.  
**P**arsi. idem Cato dix' no peperci.  
**P**erem singulariter.  
**P**ulchraribus. pro pulchris.  
**P**ugnatuolas. leues pugnas.  
 identidem ipe dixit.  
**P**roedificatu dicit' quod ex pri-  
 uato loco processit i publicum  
 solim.  
**P**rodidisse. tepus loquus fuisse.  
**P**rolato ere. apud Enniu signifi-  
 cat scuto ante se protento.  
**P**ruate vocabant' feue sarcoz  
 propriozu. velut dies natales.  
**P**udicie signu Rome colebat'.  
 quod nefas erat attingi nisi ab  
 ea que semel nupsisset.  
**P**atru et matru pueri tres ad-  
 hibebant' i nuptijs. vnus qui  
 facem preferret ex spina alba  
 quia noctu nubebat. duo q' nu-  
 bentem tenebat.  
**P**ronube adhibentur nuptis  
 que semel nupsent' ta auspicij  
 vt singulare pseueraret matrimo-  
 nium. pretestatis nephas erat  
 obsceno verbo vti. ideoq' ptextu  
 appellabant sermone qui nihil  
 obscenitatis haberet.  
**P**alatialis flamen ad sarasira  
 dum ei dee constitutus erat. m  
 cuius tutela palariu putabat' ee.  
**P**uer qui obscene ab aliq' ama-  
 batur eius a quo amatus esset  
 pullus vocabatur. vnde et. Q.



fabius cui eburno cognomine erat  
propter candorem quod eius natis sul-  
mine icta esset pullus Iouis dicitur.  
**P**ublica sacra que pro populo fie-  
bant. Priuata que pro singulis  
hominibus ac familiis appellabantur.  
**P**rodit. non solum in apertum exit,  
sed etiam porro it.  
**P**ortenta sexu fieri dicitur. cum soli-  
ta raro se ostendunt. ut comete.  
turbines. baratra. sereno celo  
facta tonitrua.  
**P**uls. potissimum dabantur pullis in  
auspiciis. quia necesse erat aliquid  
decedere quod tripudium faceret  
i. terripunium.  
**P**auire enim ferire est. bonum enim  
augurium esse pulli pro quos suspi-  
cabantur si comedissent. postquam  
si eis edentibus aliquid ab ore de-  
cidisset. si autem omnino non edisset  
arbitrabantur periculum imminere.  
**P**edestria auspicia arbitrabantur  
que dabantur a vulpe serpente equo  
ceterisque animalibus quadrupedibus.  
**P**iacularia auspicia appellabantur  
que sacrificiis tristia portende-  
bant. que aut hostia ab ara pro-  
fugisset. aut percussa mugitum  
dedisset. aut in alia parte corporis  
quod oporteret cecidisset.  
**P**estifera auspicia esse dicebantur  
cum cor in extis. aut caput in ie-  
core non fuisset.  
**P**repetes aues dicitur. que se an-  
te aspirantes ferant. nam pre-  
petere dicebantur pro ante ire.  
**P**ecunia fieri sacrificium diceba-  
tur. cum fruges fructusque offer-  
rebantur. quia ex his rebus con-

stat quae nunc pecunia dicitur.  
**P**olubrum. peluenum vas quod peluum  
vocamus.  
**P**atres. Senatores ideo appellati  
sunt quia agrorum partes attri-  
buerat tenuioribus ac liberis  
propriis.  
**P**eculium suorum a pecore dicitur  
sicut et pecunia nobilium.  
**P**uelli. pueri per diminutionem.  
**P**recamitatores dicebantur. qui  
flaminum diali. i. sacerdoti Iouis  
antecedebat clamantes ut homines  
se ab opere abstineret. quia his  
opus faciente videre Irreligio-  
sum erat.  
**P**edum. pastorale baculum  
dicitur quia illo oves pedibus com-  
prehenduntur.  
**P**one graui sono pomeum pro  
significatione.  
**P**ure lautum. aqua pura lauatum.  
**P**ura vestimenta sacerdotes  
ad sacrificium habebant. i. non obsita  
non fulgurea. non funesta. non ma-  
culam habentia.  
**P**roculato. prouocato.  
**P**refexiculum. uas eneu sine  
ansa patens sumum velut peluum  
quo ad sacrificia utebantur.  
**P**atelle. vasa picta parua sacri-  
ficis faciendis apta.  
**P**antices. feus ventris.  
**P**roanctam classem. i. paratam  
ad bellum multitudinem. diali  
flaminum videre non licuit.  
**P**ostmurtium. pontificale pome-  
rium. quod promurtium. i. proximum  
muro.  
**P**enus. uocabatur locus in ede.



Dee veste intimus.  
**P**ubes. puex qui iam genare potest is incipit ee ab anis quatuordecim. femina vo vixi potens a duodecim.  
**P**randitula. gentacula.  
**P**rodigie. hostie vocant que consumunt. Vn hoies quoque luxuriosi prodigi dicuntur.  
**P**etronia nome annis i Tyberim defluentis.  
**P**enetrabile sacrificiu dicebatur quod in interiore parte cofiabatur. Vn et penetralia cuiusq dnt et penes nos qd i potestate nostra est.  
**P**actione antiqui dicebat quod nunc pactione dicimus. Vnde et patisa adhuc et patio i vsu remansere.  
**P**ateram proluere, cu dire signficabant pertusam ee. tundi.  
**P**astillum i sacris libi genus ro.  
**P**aludati. armati. ornati. oia militaria ornamenta paludamenta dicebant.  
**P**rox. bona vox vt existimo quasi proba vox.  
**P**enates. alij volut vt heant notm singulare penas alij penatj.  
**P**rocubitores dicit qui noctu custodie causa ante castra excubant cu castra hostiu i ppmquo sunt.  
**P**ropera. relete strenuaqz signifrat.  
**P**rocudere. antedecere. i. ante immolare. pube p'sente. hoc e populo presente.  
**P**riueras. mulieres priuatag.

parto.

**P**romellere. litem promouere.  
**P**ristina. velut pristina.  
**Q**uirinalis porta dicta e. quod ea i collem q'uinale itur. seu quod proxie ea est Quirini sacellum.  
**Q**uirinalia dies. qui Quirino fiebant sacra eadem et stultorum ferie sunt appellata.  
**Q**uirinalis collis dictus e. qui i eum comigrauerunt gabmy a curibus venientes. quib qdam a templo q'cini dictum putet.  
**Q**uirinum fosse dicte quod eas Ancus Marcius cu urbem arau dedit. quiritu opa feat.  
**Q**uinquagesimus festiuus dies dictus quod post diem qntu ydiu celebraretur. vt triages et sexages et septenages et decemages.  
**Q**uinquertiu greci vocant q. quo die qnqz genera artu ludo exercebantur ipsos quoqz athletas Linius qnquertiones appellat.  
**Q**uisquille putant dici quicqd ex arboribus minutis succuloz foliozqz cadit. Veluti quicquid cadit.  
**Q**uintipor. sexuile nome frequens apud antiquos a prenoie dmi dictum. vt marapor. s. a. Q. et marzo.  
**Q**uia nam pro quare. Ennius. Quana dicitis meis snia flexa e.  
**Q**uictalis. dicebatur ab antiquis iocus.  
**Q**uiritana appellat porta in



castris post pretorium ubi rerum vestrum  
solum forum sit.

**Querquera:** frigidam cum tremore  
a greco. **Q**erum est dicitur. Unde et  
cantat. Lucilius. Jactas me ut fe-  
bris querquera. Et alibi. Querquera  
consequitur capitisque dolores. Plau-  
tus. Is mihi erat vilis querqueratus.

**Quercus** de quod genus arboris  
grauis sit et durum tamen etiam quod  
ingentem euadat amplitudinem.

**Querquera** ei quidam graue et ma-  
gnam putant dicitur.

**Quadruplatores** dicebantur qui eo  
questu utebantur et eas res per-  
sequerentur quare ex legibus qua-  
drupla erat amo.

**Quando** exit cominiuit fas in  
fastis notari solet. et hec videtur  
significare. quoniam rex sacrificulus di-  
uinis rebus perfectis in comitum  
venit.

**Quando** cum graui voce pronuntiat  
significat quod quoniam. et est conuic-  
tio. quoniam acuto anctu est temporis  
aduerbiu.

**Quatuorbe** Athenas Actius  
appellauit. quod ex quattuor urbi-  
bus in una illa se homines contulere.

**Queso.** significat id quod rogo.  
Quiescere tamen Ennius pro quiescere  
posuit.

**Quadrantal** vocabatur antiqua am-  
phora. quod vas pedis quadrati  
octo et quadraginta sextarios capi-  
at. Plautus in Astellaria. Anus  
hec sicut capit quadrantal.

**Quartarios.** appellabant milio-  
nes mercemarios. quod parte  
quarta capiebatur questus.

**Quatenus** significat qua fine.  
ut hactenus hac fine. Quatinus  
vero quoniam. sed antiqua quatenus dicebatur.

**Quam** mox significat quod cito. sed  
si per se ponas mox significat po-  
stea vel paulo post.

**Querquetulane** dicebantur in prope  
querquero virenti presidentes.

**Querquetularia** porta dicitur roma  
quod querquetu in tra muris urbis  
iuxta se habuerit.

**Quonia** significat non solum id quod  
quia. sed etiam id quod postquam. ac de  
causa quod grece utriusque significatio-  
nem retinet.

**Quinque** genera signorum obseruat  
augures. ex celo. ex aibus. ex  
tripodibus. ex quadrupedibus. ex  
druis.

**R**uffuli appellabantur tribum  
militum a consule facti non  
a populo. de quorum iure quod Ruti-  
lius Ruffus lege tulere Rufuli  
ac post rutuli sunt vocati.

**Rima** genus teli significat. En-  
nius. xunata recedit. id est. preliata.

**Rictare** non rictari dicitur est.  
flaccus. videtur alios rictare ac  
respueere pulcherrima. Cicero in  
rictaretur dixit.

**Resparsum** vinum dixerunt. quia  
sepulchrum vino spargebat.

**Rubidus** apud Plautum panis  
vocalur parum coctus.

**Romana** porta apud Romam a  
Sabini appellata est quod pro ea pro-  
ximus eis aditus esset.

**Rutabulum** a proxiendo igne vo-  
catum quo panis eo coquitur. In



uenitur tamē postū et pro vtili membro.

**R**utiliū ruffum significat. cuius coloris studiosē etiā mulieres fuerunt. vnde et rutilie dicte sunt.

**R**utū dictū qđ eo arena eruit.

**R**otundā faciēbant edem veste ad pile similitudinē qđ eandē celebant terrā esse.

**R**upina. damnu dederit significat.

**R**udus vl' raudus cū dicit' res rudis et imperfecta significat. hominē quoq; impitū rudem vocant.

**R**udentes. vestes nautice. et asini quādo vocem mittunt.

**R**uspari. est crebro querere.

**R**ustica vinalia. xiiij. kl's Septēbris celebrantur. quo die vīnū ī vībe primū deferebat.

**R.** pro. s. luttā sepe antiq; posuerunt. vt maioribus. melioribus. lasibus. festis. pro maioribus. melioribus. larys et feris.

**R**orarios milites vocabat q' leui armatura primi preliū comitebant. qđ ut ante imber ferē rorare solet. sic illi ante graue armaturā qđ prodibant rorari dicti.

**R**obum rubro colore et qđ ruffo significari. vt bouē quoq; rustici appellant māifestū est. vnde et materia que plurimas venas eius coloris habet dicta ē rubor. hinc et hoies valentes et boni coloris rubusti. Robus quoq; ī carere dicitur is locus quo precipitatur maleficorū genus qđ ante arceis robustis includebatur.

**R**obigalia. dies festus septno hīs maias quo robigo deo suo quem

putabant robiginē auertere sacrificabant.

**R**orariū. vīnū qđ oratoris datur.

**R**ogatio ē. cum populus cōsultat de vno pluribus ue hoibus qđ nō ad omēs ptineat et de vna pluribusq; rebus de quibus nō omib; sanctat. nā qđ ī oīs hoies resq; populus sanctat lex appellatur.

**R**omulus et Remulus a virtute hoc ē a robore appellati sunt.

**R**oma Romulus de suo nomine appellauit. sed ideo Roma nō romulam vt ampliori vocabuli significatioe prosperiora patrie sue ominaretur.

**R**omulea tribus dicta qđ ex eo agro censebatur que romulus cepit ex virginibus.

**R**umex genus teli simile spartu gallia.

**R**umitant. rumigerat. Meuius. simul aliud aliunde rumitat m' se.

**R**uminalis dicta ē ficus quod sub ea arboze lupa mamam dederit remo et remulo. māmā autē rumis de. vñ et rustici appellant edos sub rumos quia adhuc sub māmīs habentur.

**R**umen ē pars collis qua esta deuoratur. vñ rumare dicebatur qđ nūc ruminare.

**R**umentū. a rupio.

**R**egium appellatur id municipiū quod ī feto sialie ē. qm id a rūpendo dictū est.

**R**edhibetur. cū id proprie dicitur quod redditū est improbatūq; et qui dedit cursus coactus ē habere id quod ante habuit.

.i. Reiolis uulgarit.



**R**edhostire. est patria referre.  
na et hostire pro equare posuerunt.  
**R**ediuu. ex vetusto renouatum.  
**R**eus. dictus a re quia promissit  
ac debet. reus stipulando e. i. qui  
stipulatur reus promittendo e. q. suo  
nomine alteri quid pro alio promi-  
sit. **R**itus. mos uel consuetudo.  
**R**ite. autem significat bene & recte.  
**R**etractare. est rursus tractare.  
**R**abidus a rabie. q. morbus cani-  
nus est.  
**R**aiu. colores appellantur qui sunt  
inter flauos et cesios. quos Plau-  
tus appellat rauistellās. Quis igit  
hec mulier et ille rauistellus qui  
venit.  
**R**ates. uocantur ligna colligata q.  
per aqua agantur. quo uocabulo in-  
ter etiam naues significantur.  
**R**abula. dicitur in multis metibus  
negotij paratusq. ad radendum  
quid auferendumq. Vel quia e in  
negotij agendis arrior. q. rabioso.  
**R**afores. fiduines dicitur quia vi-  
dentur cordas ittu radere.  
**R**antum. quadratam dictam pu-  
tant quod in eo ex tueri ratis fue-  
rit effigies. ut nauis in asse.  
**R**auim dicebant. pro rauitate  
unde et uerbu rauio. ab.  
**R**atus sum. significat putauit.  
item ratus certus ac firmus.  
**R**anilie. a ramis oculis. quemadmo-  
dum a cesijs cesule.  
**R**eciperatia est. quo in ciuita-  
tes peregrinas lex conuenit. ut res  
priuate reddantur singulis reape-  
renturq.  
**R**eciprocare. pro utro utroq. po-

stere ut sunt antiq. quia procare  
est postere. unde ea q. gremijs sub-  
lectare ac figere.  
**R**ecelleze. reclinare. excellere i  
altum extollere  
**R**eciuiu. omne uestimentu quadra-  
tum. unde reuamati numy.  
**R**ite et uicile uocantur parua ri-  
cina ut palliola ad usum capitis  
facta.  
**R**ecte appellantur uestimenta uicilia.  
que astantibus et in altitudine te-  
xuntur.  
**R**ienes. antiqui dicebant nescun-  
dmes. quia greci eos nescos dicunt.  
Plautus. Glaber erat taq. rien.  
**R**escina dicebantur ex segete causa  
auspicij domu ad sacrificiu refer-  
rebant.  
**R**emeare. redire. ut comeare ut  
tuo utroq. re. ut comeatus dicitur  
dicitur. i. tempus quo re et redire q.  
possit.  
**R**emeligenes et remore a mo-  
rando dicitur. Plautus. Quod ille reme-  
ligenes. et Lucretius. Quena uox  
ex te resonas meo gradu remo-  
ram facit.  
**R**emurmus ager dicitur quia pos-  
sessus e a Remo et habitatio re-  
mi romana. Sed et locus in summo  
auentino remoria dicitur ubi remy  
de urbe condenda fuerat aspiratus.  
**R**emores aues in auspicio dicitur  
que actum aliqd remorare com-  
pellunt.  
**R**imari. e valde querere. ut  
meuus quoq.  
**R**emillum dicitur. quasi repandu.  
**R**emorbestat. in morbu uendat.



**R**esutare. redarguere copositum a fando verba. a. lita m. v.

**R**enastritur significat rephenditur. unde adhuc nos dicimus nascitur. ut natus. i. adeptus.

**R**eor. existimo. et quecumq; ab eo declinantur.

**R**emuleo. est cu scapha e remis nauis magna trahitur.

**R**igidum. et preter modum frigidum significat etiam durum.

**R**egifugium sacrum dicebant q die rex Tarquius fugerit a roma.

**R**egia. domus ubi rex habitat.

**R**egrescit apud Plautum significat reficit.

**R**e absce. est re ipa. Pacuuius. si no est migratum re ab se qd fecit.

**R**epotia postredie nuptus apud nouum maritum renat qd qd redifinitur potatio.

**R**epagula sunt. q patefacendi gratia ita fingunt ut contrario oppugnantur. hec et repages dicuntur.

**R**epudium. quia sit ob re pudendam appellatum.

**R**epedare. recedere.

**R**epastinari ager is dicitur cuius natum fodiendo mutat.

**R**eluere. resolvere repignerare.

**R**esignare. antiqui dicebant p rescribere. ut adhuc subsignare dicimus p subscribere.

**R**esidiare. sepe resiliare.

**R**istibilis ager fit qui biennio continuo fertur farreo spico. i. acistato. quod ne fiat solent qui predia locant exaperere.

**R**eses. ignauus qui residet.

P. m. p. n. s.

Subsignare.

**R**esecare. soluere religione utiq; cum zeus populum comitibus onat per deos ut eo periculo liberaret iubeat magistratus eum resecare. Plautus. Resecroq; mater qd dudum obsecrauerat.

**R**es comprehendere nota significat iudicium in die tertia constitutum.

**R**ana. uox rauca et paru ligda proxiie canu lateatu sonas. Vn etia cauidicus pugnant loques ramilla.

**R**osca. in agro reatino campus appellatur quod in eo arua rore humido semper seruntur.

**R**ediaculi phanum. extra porta capena fuit. quia accedens ad vrbe Hamibal ex eo loco redierit quibusdam perterritus visis.

**R**eserari. a sera dictum e.

**R**idiculus. qui in rebus turpibus ridet.

**R**etricibus Cato ait ea aqua eo noie significari qua orti irrigat.

**R**ecrepticius seruus e. qui ob vicium redhibetur.

**R**ogat est consulit populum. ut petit ab eo ut id scisciat qd fecit.

**R**estat Ennius posuit p distat.

**R**uri ee non rure dicendum est. testis est Terentius cu ait. Ruri se continebat.

**R**eciano pugnatu aduersus mirimilione cantatur. no te peto pitem peto quid me figis galle. qa mirimicu genus armature galli cum e. Ipsi q mirimilioes ante galli appellabant in quoz galeis piscis effigies mezat. qd genus pugne institutum est a Pitaco vno.

at. orat

E. fugis.



ex septē sapientibus qui aduersus  
Phirone dimicaturus propt̄ contro-  
uersias finium que inter Acthices  
et Malenthos erant recte occulte  
lato **h** impediuit Phirone.

**R**esignatum es dicitur militi. cum  
ob delictū aliquod iussu tribuni  
militū ne stipendiū ei detur i ta-  
bularum refectur. signare ei dicebat  
pro scribere.

**R**ituales. dicuntur Etruscorum libri  
i quibus scriptū est quo ritu verbes  
condantur. are edesq̄ sacrentur.  
Curie tribus et centurie distribu-  
antur.

**R**edinūt. redeunt.

**R**egū. qd̄ est aut fuit regis.

**R**egale. est dignum rege.

**R**ecipie. recipiam.

**R**edemptitauerē. ut dormitauerē.

**R**epulsior. Cato dixit comperatū  
ā repulso.

**R**atissima quoq̄ ab his q̄ dicimus  
rata. Vn̄ etiā rationes dicte.

**R**api simulatur virgo ex gremio  
matris aut si ea non est ex pro-  
xima necessitudine tū ad vtrum-  
teaditur. quod videlicet ea res fe-  
liciter Romulo cessit.

**R**api solet fax. qua prelucente  
nova nupta deducta est ab utrisq̄  
amicis. ne aut vxor eā sub lecto  
viri nocte ponat. aut vire i sepul-  
cro combuzenda tuzet quo utroq̄  
mors propinqua ab alterutris ca-  
ptari putatur.

**R**ecreptus mos est. que sua sponte  
ciuitas alienū adsciuuit.

**R**egalia extra appellabat. que po-  
tentibus insperatū pollicebantur

honore. humilioribus hereditates  
filio familie dominatione.

**R**ostri appellabantur in omnibus  
perfecti quod Rostius qd̄a p̄fectus  
vnius i arte sua. i. comedia agen-  
da iudicatus sit.

**R**ica est vestimentū quadratū  
fimbriatū purpureū quo flami-  
nice pro pallido utebantur. Alij di-  
cunt quod ex lana fiat surda al-  
ba quo consistunt virgines inge-  
nie patime et matime cōnes  
et m̄fiat̄ ceculeo colore.

**R**epertum dicitur quasi reparatū et  
reparatum.

**R**ictus rixē rixiose. rīngitur di-  
ci videntur quia in diuersū rum-  
pantur. contraq̄ sint recto. quod  
vocabulū dici videtur ā regendo.

**S**usque deque significat plus  
minusve. Plautus idq̄  
susq̄ deq̄ me habiturā putat.

**S**upum. antiqui dicebant quem  
nunc supinū dicimus.

**S**eculius lacus rome ā condi-  
tore vocatus.

**S**onticum. iustum. Neuius. Son-  
ticam eē oportet causam q̄obrem  
perdas mulierem.

**S**acca via Rome appellat̄ quod  
in ea foedus iētū sit inter Romu-  
lum et T. Taciū Regē albanorū.

**S**olitaurilia hostiarū trū dūsi  
generis imolatione significat tau-  
ci arietisq̄ quod om̄s et solidi inte-  
griq̄ sint corporis. Solū ei ligua  
oscorū significat totū et solidū.  
Vn̄ tela quedā solifereā vocatur  
solifereā tota ferrea. Et homo



bonarū artū solers. et que nulla parte laxata cauāq; solida nominatur. Solers etiā in omni re prudens. et Solemne quod omnibus anis prestatari debet.

**S**ecordiam. quidam pro ignauia posuerunt. Cato pro stultitia posuit. Compositū autem videtur ex se quod est sine et corde.

**S**emis semodius semiuincia ex greco trahuntur sicut et alia nonnulla que .s. litera pro aspiratioe eorū habent ut epta septem.

**S**uperuacaneū. superuacuum.

**S**erufertarios dicebant. quod que dam sacrificia ad arbores fulguritas facebant a seruo. s. quodam sacrificij genere.

**S**ilicernū. erat genus facinorū quod a fletu familia purgabatur. dictū autē silicernū quia cuius ratione ea res instituebat is iam silencium tenebat. Cealius. excedidi silicernū eius me esse esurū.

**S**ecurus. sine cura.

**S**ublestia. infirma et tenuia.

Plautus. Grauior sit fides sublestior. i. infirior. Idem ait. vnu sublestissimū quia infirmos faciat vel corpore vel animo.

**S**ecus. aliter. haud secus non aliter.

**S**tipem. esse nūmū signatū testimonio est. et id quod datur in stipendiū militi et tū spondetur pecunia quod stipulari dicit.

**S**obrinus est patris mei consobrinus filius. et matris mee consobrine filius.

**S**ororiare mamme dicitur puellarum tū primū tumescunt.

**S**uregit et ortus pro surrexit. et quasi possit fieri surrectus frequenter posuit Luuius.

**S**ors et patrimonij significat. unde consortes dicimus et dei responsum et quod cuius accidit in sortiendo.

**S**eratum est quo ornamenta stercorum portantur.

**S**obrium vicū Rome dictū vel quod in eo nulla taberna fuerit. vel quod in eo lacte non vino supplicabatur.

**S**odales dicti quod vna sederent vel essent. vel quod ex suo datis uesti soliti sunt. vel quod inter se inuicem sua darent quod utile esset.

**S**odes. si audes. et illuc per in loco. Terentius in Andria. Dic sodes quis heri habuit cecidem.

**S**urcum. dicebant ex quo per diminutione sit surculus.

**S**uremit. sumpsit. Inq; manu suremit hastam.

**S**urempsit. sustulit.

**S**ummissi. murmuratores. Meius. Odi inq; summissos promde aperte dice quid sit. Terentius. mussare pro tacere posuit quo ait. Sale cela occulta tege tace mussa.

**S**ola sedilia in quibus singuli tamen possunt sedere. Ideoque sola sternere dicitur qui soli sternui habent et solaria vocantur babillonica quibus eadem sternuntur.

**S**olum. terram.

**S**olea. uel ea dicitur que solo pedibus subyatur. vel genus pisces. vel materia robusta super quam parues caticus excreuitur.



**S**olox: lana crassa. vel pecus lana  
na contextu. Titinius. Lana sola  
ad purpura data. et Lucius. Pa  
scali pecore ac montano hircu atq  
solox.

**S**ultas: si vultis. Plautus. Sequi  
mini me hac sultas. et Cato. Audi  
te sultas milites.

**S**olipugna: genus bestiole male  
fice quod accius coata eiusq fer  
uore solis vnde et nome traxit.

**S**ospes: saluus. henuus tn sospi  
tem pro seruatore posuit.

**S**ospitare: bona spe affice. aut  
bonam spem no fallere.

**S**ucutilla: vox tenuis et alta.  
Titinius. femia fabula sucutilla  
nocula.

**S**uctingulum: balteum.

**S**ucceda: stercus suillum

**S**uccedanea: hostia dicebatur q  
secundo loco cedebatur. s. sic appel  
lata a succedendo.

**S**ugillatum dicit e greco qd ca  
pars que sub collo est. g. dicit.

**S**ucrophantas appellatos ea de cau  
sa dicunt athnicos qndam iuvenes  
solitos ant i ortos recuperare si  
cusq deligere. quao bre lege est  
constitutu. vt qui id fecisset caput  
ferretur. qua pena qui perse  
querent ob paruula detrimenta  
sucrophantas appellatos.

**S**uasus: color appellatus qui fit  
ex stilladio fumoso i vestimento  
albo. Plautus. Suaso infersti pro  
pudiosa pallula. Sunt qui omne  
colore suasum velint appellare qd  
qi persuadentur i alium ex albo  
transire.

**S**uperfit: supererit. Ennius. Du  
qdem vnus homo Rome superfit.

**S**ub uigum mitti dicit hostes  
cum duabus hastis i tra defixis  
terraq superligata mexmes sub  
cas coguntur transire.

**S**ubites. Ennius p subiectis po  
sunt.

**S**uperstites: antiquis appellati  
sunt testes.

**S**uperuaganea. Dicebat ab augu  
ribus auis. q ex sumo cacumine  
uore emisisset. dicta quia sup oia  
vagatur aut canit.

**S**upercalia i Junois tutela ee pu  
tabant quod his protegant oculi  
per quos luce feruimur qua tribue  
re putabant Junone. vnde et  
Lucina dicta est.

**S**uperma. dicit quibus semina  
sunt subasa i modu stillaru par  
uaru. Ennius. his paruas succi  
dit in qua supernia poem.

**S**upermu: modo significat sum  
mum: modo extremum. modo ma  
ximum.

**S**uballi. Dicebantur queda la  
melle sacrificijs necessarie.

**S**ororuu sigillum appellabatur  
loas sacer in honore Junois. que  
horatius quidam statuerat i causa  
sororis a se interfecte ob sua ex  
piationem.

**S**ubstillum: tempus ante pluuiam  
iam penie et post pluuiam no per  
sistum qd ia stillaret. aut no du  
desisset.

**S**ubscudes: appellantur tabelle  
quibus tabule inter se cofiguntur  
ga quo imittunt succiditur. Pa  
cuius. nec vlla subscus cohibet  
compage.



fe.

**S**ub corona venudari dicitur cap-  
tuy quia venudabantur coronati.  
Cato. Ut populus potius ob rem  
bene gestam supplicatum eat q̄ re  
male gesta coronatus veneat.  
**S**ublimen est in altitudinem  
elatum. id autem dicitur a l'impne  
superiore quia super nos e.  
**S**urrenturiare est explende re-  
turie gratia supplere. Cuius.  
Nunc me maline asturia opus est  
surrenturia.  
**S**ubrumari. dicitur edi cum ad  
mamam admouentur quia eorum  
rumis vocatur. vel quia rumine  
trahunt lacte sugentes.  
**S**ubule tuste. tubicen dicitur.  
**S**ubuxra. regio rome a pago  
sane vocabulum traxit. quod ei vi-  
cinum fuit. significat.  
**S**ubuerbustam. verubus vstam  
**S**oboles adolescendo. i. crescedo  
dicitur. ut adolescentes et adule  
et imdoles.  
**S**ubcula. est genus libi dicitur  
ex alua et oleo et melle et genus  
vestimenta.  
**S**ub uos placo. pro supplico.  
**S**uffisus. folliculus testium arca  
tinorum quo utebatur pro marsu  
pro a fisa similitudine dicitur.  
**S**ubartus. modo significat molli-  
tus. modo ruptus. modo copulsus.  
Ut quomodo dicitur perus sub arbo-  
re subactu. modo coactus.  
**S**upplicia. veteres quedam sacri-  
cia a supplicando vocabant.  
**S**ufes. consul lingua poenorum  
Caldius. Senatus inquit referen-  
tibus suffectis.

**S**ubintere. hastas iacere dicitur  
velles cum eas cum manu sursum mit-  
tit. Lucius. Ut veles onus sub-  
intere qui supsit hastas. veles at  
velatis facit.  
**S**ubintere preliari dicitur milites  
cum sub vinea militari pugnare.  
Lucius. neq̄ prodire i altum pre-  
liari procul sub vite.  
**S**ub vinea iacere dicitur milites  
cum stantibus centurionibus iacere  
coguntur sudes.  
**S**upparum. uestimentum puellarum  
lmeum quod et subula. i. camisia.  
De. Afranius. puella non sum sup-  
paro si induta sum.  
**S**ipat. iacet. inde dissipat et in-  
sipat. hoc e inyat et dissipat.  
**S**utele. dolose astute. a similitu-  
dine suentium dicitur.  
**S**uspectus a suspicio venit et a  
suspirare.  
**S**uopte. suo ipius. ut meopte meo  
ipius. tuopte tuo ipius.  
**S**teui. dicebant omnium eorum  
instructioes. Igere.  
**S**teuere. antiqui dicebant pro au-  
**S**teoppus. quod grece g. de pro msi-  
gni ponebatur i capitibus sacerdo-  
tum. Alij id corona ee dixerunt.  
**S**teuteum. membrum vrcile a sa-  
litate affertis.  
**S**tebula lingua vmbrozy appel-  
labant partes carnisu sacrificatorum.  
**S**elata genus nauigy latum magis  
q̄ altum sic appellatum a latitudi-  
ne. sed ea consuetudine qua seloni  
pro lonu. et selite pro litem dicebat.  
**S**elembu. grauis tardus sic Lucius.  
Pedibus selembu equum dixit  
I pigrum.



**S**tipatores. corporis custodes. quos antiqui latrones vocabant. stipati enim ferro circumdant regum corpora.  
**S**tipes. fustes terre defixus.  
**S**tritauium. dicebat antiqui per etazio.  
**S**trigores. densarum virtuum homines.  
**S**trige. appellantur ordines rerum inter se coniuncte et collocata a strigendo dicte. **S**ta constitutus.  
**S**tatus. dies vocatur iudicij causam.  
**S**atura et ceteri genus dicitur ex variis rebus conditum. et lex multis alijs conferta legibus. et genus carminum ubi de multis rebus disputat.  
**S**tate. martis simulacrum in foro celebratur.  
**S**tolidus. stultus.  
**S**tuprum. pro turpitudine dixerunt antiqui.  
**S**tura. flumen in agro laureti.  
**S**terilam. sterilem.  
**S**tultorum ferie appellabantur quiritalia. quia eo die sacrificabant in qui solemnem die aut non potuerunt rem divinam facere. aut ignorauerunt.  
**S**anqualis. appellabant mustum quod libero sacrificabat pro vineis et vasis et ipso vino consecratis. sic premestium despicis quas primum messissent sacrificabat cereri.  
**S**acrificulus. rex appellatus est qui ea sacra que reges facere assueverunt fecisset.  
**S**acella. dicitur loca dijs sacra sine tecto.  
**S**arcosantum. dicebat quod iureiurando interpositum erat institutum. ut qui violasset illud morte penas penderet.  
**S**acrate leges. dicebantur quibus

santum erat ut si quis aduersus eas fecisset sacer alicui deorum esset cum familia pecuniaque **S**ant.

**S**clusa. sacra dicebat quod gratia appellat.

**S**cena siue sacra. dolobria pontificalis.

**S**axissa. hasta macedonica.

**S**acer lapis. monstras amone fluyum vltra texam miliarium appellat. quia Ioui fuerat consecratus

**S**aceram. appellati sunt reate orti qui ex septimono ligures siculosque exegerunt. dicti saceram quod vere sacro sint nati.

**S**anguinima. dicebat herbas verbenas quia ex loco ardebant legatis proficiantibus ad fedus faciendum. Vel a sacramento. i. confirmando. Neuius. Scabos atque verbenas sanguina suspenderit.

Sanguinima  
sacra.

**S**agaces. appellantur solertis acuminis. Unde et canes indagatores sagaces sunt appellati.

**S**aga quoque dicitur mulier perita sacrorum. et vox sapientis. producta prima syllaba propter ambiguitatem vitandam.

**S**arpa. vinea putata. i. purafacta. Unde et virgule asperse samenta. Sarpere enim antiqui pro purgare ponebant.

Sacra.

**S**arte. pro integre. ob quam causam opera publica que locantur ut integra presententur sarta tecta vocantur. ceterum sartare est integrum facere.

Sacra.

**S**arra. epidos Insula.

**S**ardare. intelligere. Neuius. Quod bruti ne sans sardare queunt.

**S**arato. damnum soluito.



fe.  
74

**Sargus**. piscis in mari egyptio.  
**Sateurnus**. saturnus.  
**Sas** pro suas. Ennius. Virgines  
na sibi quisque domi romanus ha-  
bet sas. **Sam**. eam. Idem Ennius.  
**Sapsa**. ipsa. Idem Ennius. Quo-  
res sapsa loco sese ostentat.  
**Scena**. res dicitur mala quasi  
sinistra. g. grece sinistru dicitur.  
**Saperda**. genus pessimi piscis.  
**Sandra**. genus coloris. Meuij.  
Merula sandraano ore.  
**Sambina**. organi genus. a quo  
sambinastris dicitur. machina  
quoque qua vrbes expugnat simili-  
ter vocatur. na vt in organo cor-  
de. sic in machina utendiunt funes.  
**Sannites**. ab hastis appellati sunt  
quas greci g. appellant. has eni  
ferre assueti erant. Sive a colle  
Sano vbi ex sabinis aduentates  
confederunt.  
**Salaxia**. via rome appellata qa  
per eam sabinj sal a mari dese-  
rebant.  
**Salaxiam**. dicebant dea aque.  
qua putabant salum crete. hoc e  
mare mouere. Vn Ouidius. Nim-  
phe que salates. Quo vocabulo po-  
ete pro aqua vsi sunt. Pacuuus  
hinc seuicem salane fugimus.  
**Salutaris porta** appellata e ab  
ede salutis q ei prima fuit.  
**Spondere**. putatur dictu quod  
sponte sua. i. voluntate pmittat.  
**Salentim**. a salo sunt appellati.  
**Seculares iudi**. apud romanos  
post centu annos fiebant. qa secu-  
lum i centu annos extendi existi-  
mabant.

**Scultum**. tenue et macru et in  
quo tm exilis pellicula cernitur.  
**Squalidum**. macru et sordidu.  
quod pxime similitudine habet  
squame piscu sic appellatu.  
**Squarrofi**. ab earu squamatu  
similitudine dicti. quoru cutis  
exurgit ob assidua illuys. Lu-  
cilius. Varronu ac rapidu squa-  
mosa itondita rostra.  
**Schoemiale** appellant meretri-  
ces. quia et pellic propter vsu  
vnguenti schoem quod est pessi-  
mi generis.  
**Schoorta**. appellant meretrices.  
quia vt pellicule subiugant oibz  
omia. namq ex pellicibus facta  
schoorta appellantur.  
**Scandulata**. genus herbe scugi-  
bus mimica. quod eas velut  
edera implicando noceat.  
**Scaprensula**. locus vbi argentu  
effoditur in macedonia. dictus  
a fodiendo. namq grece fodere  
dicitur. Lucetius. Quales ex-  
ret scaprensula subter odores.  
**Spara**. minimi generis iacula  
a spargendo dicta. Lucilius. Tum  
sparatum murices portant tra-  
gula porro.  
**Sprea**. dicitur et basis columpne  
vnius thoci aut duocu. et genus  
operis pistori. et finis nauticus  
i orbem conuolutus ab eade omis  
similitudine. Ennius vo hominu  
similitudine sprea vocauit.  
**Sperile**. caro quedam propri  
cuiusdam habitus infra umbilicu  
suis. tur.  
**Spirulum**. barba capre appella

.i. multitudme.





**S**pinterrix. genus auis turpis  
figure. ea grece dicitur. g.

**S**arte. nugatorie ac despinede  
mulieres.

**S**tortutillus. uenter suille con  
dito farre expletus.

**S**pinter. armille genus quo  
mulieres utebantur brachio sumo  
sinistro.

**S**ocupi dicuntur aspera saxa et  
distantia a tactu. Vn scrupulosa  
rem dicimus qd aliquid in se hnt  
asperi.

**S**canteu. pelliceu i quo sagitte  
conduntur. appellatu ab eadem ra  
qua scortum.

**S**celeratus campus appellatur  
proxime i portam collina in quo  
vregmes vregmes vastales que  
incestum fecerunt defosse sunt.

**S**celeratus vicus Rome apptat  
quod cu Tarqnus supbus inter  
ficiendu curasset Seruiu regem  
pocetu suu corpus eius iacens  
filia Carpenta superuecta sit pro  
perans i possessione domy pnie.

**S**celerata porta que et carme  
talis dicitur vocata quod p eam  
sex et trecenti fabry cu clientibus  
milibus qnqz aggressi aduersus  
teustos ad amnem icemera omis  
sunt interfecti.

**S**chedra. genus nauigy icondi  
tum. i. trabibus tm inter se nexis  
factu. Vnde mala poemata sche  
clia appellantur.

**S**exus. natura vt habitus ex  
greco vocatur.

**S**impludearia funera quibus  
ludos adhibebant.

**S**extertiu dr qrtta pars denary  
quo tepore his deauffis valebat  
.i. dippondius et semis.

**S**ex miliu et ducentoru hom  
primus. C. Marus descapfit le  
gione quis antea quattuor miliu  
fuisse. Vnde etia appellabat qua  
drata.

**S**ibus. callidus uel acutus.

**S**ed pro siue inueniuntur posuisse  
antiqui.

**S**abinam appellat illiria telum  
venabili silue. Ennius. Illiria re  
stant sicut sabmisqz fodentes.

**S**edricula. sedile.

**S**eduailu genus flagelli dictu  
quod vapulantes sudantes facit.

**S**ectarius. uerueqz qui gregem  
agnoru precedens dicitur.

**S**ecespitam. aly securim. aly do  
labru gneu. aly cultellu putant.

**S**ilicum dictum quod semivncia  
scet.

**S**ecessiones. narrationes.

**S**ialides. hastatu spicula lata  
Ennius. Incedit veles vulgo fia  
libus latis.

**S**etio. persecutio iuris.

**S**ecunde res. no a numo dicitur  
sed quia qd velimus sequantur.

**S**icama. cantannonc solitaria.

**S**ectores. et qui secant dicitur et  
qui sua persecuntur.

**S**taconia. genus calciamenti. Lu  
cilius. Et pedibus leua staconia  
demit honesta.

**S**imultas. i. odium dicta ex con  
trario quia minime sunt simul.  
pot et a simulanoe dicta existima  
ri qa simulata loquitur admyrem.

.at. Scheclia.

at. Siales.



Sementine ferre fuerat institute  
quasi ex his fruges grandescere  
possent.

Simpulum. vas paruum no diffi  
mle racho quo vinu i sacrificijs  
libabatur. vnde et mulieres reb  
diuynis dedito simpulatrice dnt.

Senaculum. locus senatoru.

Sentinare. sat agere. dictuma  
sentina nauis. quam quis vt aqua  
liberet euacuare satis agit. Itaq  
sentinare subtiliter periculū vita  
re. Cealius. Caput consiliū postq  
sentinat.

Sentes. spine. Africanus. Quam  
sentiosa verba ptorqt turba.

Scenas sabini. cenas dicebant  
que aute nūc prandia sunt cenas  
habebant. et pro cenis vespernas  
appellabant.

Scenitiam dicit quod sine inten  
do vtile aut honestū. Terentius.

Eniuzo daue nihil loci est signi  
cie atq scordie.

Signare. significat modo scribe.  
modo anulo signa imprimere. in  
peco signis notare.

Septimonium appellabat diem  
festum quod in septe lonis facebat  
sacrificiu. Palano. Velia. faguta  
lia. saburra. cernalo. celio. oppio  
et cispio.

Sipariu. genus veli mynicu.

Seliquastra. genus sediliu.

Silus. appellatur nasus sursum  
versus et repandius. vnde galce  
quoq ad similitudine salee dicitur sut.

Serilla. nauigia histrica q lino  
et sparto condensantur. a conse  
rendo et cotexendo dicta.

at fecerat.

Serius. Actius a sero coparauit.  
Aut ei. ne si forte paulo q tu venia.

Spondere. ponebatur pro dicere.  
vnde et respondere adhuc manet.  
sed postea vsurpazu ceptu e in pro  
missu.

Subditus dicit iudex qui loco  
mortui datur. his qui eu habuerut  
iudicem in lite.

Scaptia tribus a nomine vrbis  
scaptie appellatur.

Sabatina. a lacu sabate dicta.

Sabini a cultura deoru diti. i.  
a greco. g.

Silere. tacere significat ficto vbo.  
ab. s. lita que nota silency est.

Striadu. quasi stiliadu. cum  
stille concretete frigore cadut. Stria  
ei principale e. stilla diminutiuu.

Sexuoru dies festus erat idibus  
Augusti. quia eo die rex Tullius  
filius analle natus e.

Sacramentu de. quod iurifuradi  
sacranone interposita gerit.

Siremps. de quasi similiter res  
ipsa. habetur hoc i libris Catonis.

Spaciatore p erratore rato posuit.

Stata. dicebant sacrificia que  
certis diebus fiebant. Cato. sacra  
stata solenia sacra seruisti.

Solenia sacra dicunt. que certis  
temporibus fiunt.

Serra preliari dicit cu assidue  
acreditur. recedereq neq villo co  
sistitur tempore.

Sacramentu. es significat quod  
pene nomine pendere.

Schole. dicte sunt a greco a vaca  
tione. quod ceteris rebus missis va  
citate liberalibz studijs pueri debet.



**S**ilatū antiqui pro eo quod nūc  
gentaculū dicimus appellabāt. q̄a  
ieram vniū sili cōditū ante meri-  
diem assorbebat.

**S**tuppi vocabant̄ in puluinaribz  
fasiauli de verbenis facti qui pro  
deorū capitibus ponebantur.

**S**erespita. cultū ferrēū oblongū  
manubrio eburnio rotundo solito  
iuncto ad capulū argento auroq; fi-  
xo clavis eneis. exceprio quo fla-  
mines flamīneq; virgines ponti-  
ficesq; ad sacrificia utebant̄. dicta  
autem ē serespita a scetando.

**S**ectū libum ē quod serespita se-  
cabatur.

**S**uffimenta. dicebant q̄ faeibat  
ex faba milioq; mollito mulsō spar-  
sō et dys eo tempore dabantur q̄  
vne calcate pile p̄mebant̄.

**S**uffibulū. vestimentū album  
pretextū quadrangulū quod i ca-  
pite vestales virgines sacrifican-  
tes habebant. idēq; fibula compre-  
mebatur.

**S**umanalia liba farinana i mo-  
dum zote futa.

**S**anates. dicti sunt qui supra  
m̄fraaq; Romā habitauerūt. quod  
nomē ideo ē m̄ditū. quā cū de-  
fessent a Romanis breui post  
i amiana q̄i sanata m̄ete redierūt.

**S**ex veste sacerdotes constitute  
erant. ut populus pro sua quisq;  
parte haberet ministrā sacrorum  
quā Ciuitas Romana i sex p̄tes  
distributa erat. i p̄imos sc̄un-  
dosq; Ticienses Pānes et Luceres.

**S**uluraze arbores. est ramo eaz  
subputare. et veluti subtus litem

mittē coculcare succis arboribus  
locū luce implece.

**S**purcū. vinū dicebant cū aqua  
admixta. aut igne tactū erat mu-  
stum ne anteq̄ defecuescat.

**S**arcificiū quod fiebat Rome in  
monte palatino palatura dicebat̄.

**S**istere phana cū dicent signifi-  
cabatur lectisternia ceteris in fa-  
no locis componere.

**S**erpula. serpsērit. cū legit̄ apud  
Massalam significat serpens. re-  
cepserit.

**S**olmo intelligitur consulto.

**S**tipatores. i. custodes corporis  
cuiusq; dicti sunt a stipite quam  
accipiebant mercedis nomine.

**S**oliatare ē solo citare. i. ex suo  
loco mouere.

**S**olum autē cū significat locum  
quos dubitat. cum exules q̄ dicat̄  
loco patrie sue pulsi.

**T**erentium. locus in campo  
Mazno dictus qd̄ eo loco  
ara ditis p̄is i trā occultaretur.

**T**auri appellabant̄ iudi i honore  
deorū inferorū facti. Instituti autē  
vident̄ hac de causa. Regnante  
Tarqno Supbo cū magna m̄adisset  
pestilencia i mulieres grauidas  
q̄ fuerat facta ex carne diu ven-  
dita p̄lo taurorū ob hoc dys in-  
feris instituti et tauri vocati sūt.

**T**alassione i nuptijs Varro ait  
signū esse lamfici. Talassione  
enim vocabant̄ quasillū qui alio  
modo appellat̄ calathus. vas vtrq;  
sacrificijs aptum.

**T**auras vacras steriles dicit̄ exi-



stimant hac de causa quod no ma-  
gis pariant q' tauri.  
**Todi.** genus auu' paruaz. Plau-  
tus. Cum ex totis talis tu todilis  
reusculis.  
**Tibilustria.** dies appellabantur  
in quibus agm tubas lustrabat.  
**Tuditantes.** negotiu' tundentes  
i. agentes. Nec tuditista re cessat  
extrinsecus vllam.  
**Tudites.** mallei a tundendo dicti.  
Vnde et quidam tuditano cognome  
fuit. quod caput malleo sile huerit.  
**Tullios.** alij dixerunt esse Sillanos  
alij tuos. alij vehementes proiec-  
tiones sanguinis tepidi tullii effla-  
tes. **Torper.** cito.  
**Torrens.** et partiapiu' et nome.  
**Torru.** torridum aridum.  
**Turma** equitum dicta q' tertia. q'  
terdem equites ex tribus tribub?  
**Titinensiu'** rariuz luxuz fiebat.  
itaq' primi singulazū decuriazū  
decuriones dicti quia ex eo singlis  
sunt etiam nūc term.  
**Torere.** a torto deductū proprie  
significat siccare atq' aserere.  
sed vsurpatū est ia pro eo qd sit  
ignescere.  
**Tyranni** trusa dicti a Tyreno du-  
ce Lidorum. a cuius gentis perpe-  
tua crudelitate et tyranni sut dicti.  
**Toruicias.** a ferocia tauroru' q'si  
tauri acerbitas est vocata.  
**Turbellas.** apud Plautū turbas  
significat.  
**Tutulū** dicebant flaminiaru'  
capitis ornamentū vincta purpēa  
Inuexa rimbis et in altitudine  
exteuctū. Ennius. futores algeos  
**et tutulatos.**

at Topper.

**Tuor** video. tueor defendo.  
**Tustus.** vicus Rome e' dictus qd  
ibi habitauerūt tusti. qui recedete  
ab obsidione Porsema remanse-  
runt Rome.  
**Tusa.** a Tusto rege filio heradis  
diti sunt. vel sacrificando studiose  
ex greco g' dictum est.  
**Tusculū.** dictū quod aditu' diffialem  
habeat.  
**Thomicos.** greco nomine apellant'  
canabo. mpolito et sparto leuiter  
torte restes ex quibus fines fuit  
puluilli quoq' quos habet ne arestis  
ledantur thomicos vocat.  
**Tongere.** noscere e' na prenestim  
tongione dnt notione. Ennius.  
Alj rhetozira tongent.  
**Testa.** loca augurio designata. Ci-  
cero. Aspera esse aut et difficilia.  
**Tonsilla.** palus dolatus i acumi-  
ne tu cuspide prefferatus. q' nauis  
religande causa i litore figitur.  
**Actius.** Tarete et tonsillas i lito-  
ra edite.  
**Tonsa** remus qd quasi tondeat'  
ferro. Ennius. pone petuit exm  
referūt ad pectora tonsas.  
**Tymbreus.** apollo a monte Tym-  
breo dictus e' in agro Troiano.  
**Toles.** tumor fauū. que p di-  
minuione dnt tonsille.  
**Taxat** et taxano a verbo tango  
dicūt. Vn et taxatores a scemias  
dnt q' alterutru' maledas tangūt.  
**Tablinū.** locus proximus atrio.  
a tabulis appellatus.  
**Tagax.** firmuculus a tangendo  
dictus. Lualus. Prescribere posse  
tagarem multoib' manu.



**T**aminia. dua siluestris dicta  
 q̄ tam mira sit q̄ inusu.  
**T**alus. prenomen erat Sabmoz.  
**T**amne. eo usque. Afframq. ta  
 ne arcula tua plena e azenearu.  
**T**alipedare. est vacillare pedibz  
 et quasi talis insistere.  
**T**ammodo. antiqui dicebant p  
 modo. **T**alia. folliculus cepe.  
**T**armes. genus vermiculi raz  
 nes exedens. **||** bili.  
**T**artarino. horrendo et terri  
**T**am. significatione habet po  
 situā. cui subiugimus q̄. Ut tā  
 bonus Virgilius q̄ bonus home  
 rus. Tam etiā p tantū vsi sunt.  
**T**andem. cū significat aliquādo  
 intexdū tamē p supuatio poit.  
 Ut Terētius i phormione. Itane  
 tandē vxore duxerit. Cū etiā  
 duplicat teporalem significationē  
 cū ait. Tandē aliquādo.  
**T**ama. dicitur cum labore vie san  
 guinis in crura descendit et tu  
 more fant. Lucetius. Juguen  
 ne existat papule tama neboa  
 nescit. **||** est tedium.  
**T**ediuū. fastidiosū. siue q̄ oibus  
**T**apula. dicta e lex quedam de  
 coniuys. **||** num.  
**T**ermione. Ennius dixit termi  
**T**ersum. diem serenū.  
**T**eres. rotundus et i longitudie.  
**T**ermentū. apud Plautū detri  
 mentum. **||** ter dixerūt.  
**T**empestate. pro tepore frequē  
**T**empesta. tempestua.  
**T**ima. vasa vinaria.  
**T**hensa. uehiculū argenteum  
 quo exuue deoz ludis accensit

bus i arcu ad puluinar uehebāt.  
**T**emerare. violare sacra et con  
 taminare. dictū vidēz a temitate.  
**T**emetum. vinū. vnde et temu  
 lentus et temulencia.  
**T**intinnire. Neuius dixit pro  
 sonitu tintinabuli. **||** torum.  
**T**entipellū. genus calciamen  
**T**egillum cuculli. vinculum ex  
 arpo factū. Plautus. Tegillum  
 mihi daret id si vis dabo. at. cupula  
**T**iberis fluiuius dictus a Tibe  
 rino rege albanorū quod in eo  
 cendisset.  
**T**iberis. a Tiberi rege Tuscorū.  
**T**ibicines. in edificijs dia existi  
 mantur a similitudie tibys canē  
 cūm q̄ ut cantates substinet ita  
 illi edificiorz tecta edificat.  
**T**ipulla. bestiole genus sex pe  
 des habentis sed tante leuitatis  
 ut sup aqua curres nō desinat.  
 Plautus. Neqz tipulle leuius pon  
 dus est q̄ fides leuonia.  
**T**esticulari. est iūmetis maribz  
 feminas. vel mares femis admo  
 uere. licet abj dicat testulari.  
**T**ifata iuxta rome autē Itifata  
 curia. tifata etiā lacus iuxta ca  
 puam.  
**T**utuli. milites appellant quod  
 patria tueant. vnde et titi pre  
 nomen ortū est.  
**T**iasitas. sodalitas.  
**T**itiensis tribus a pnoie Tacy  
 regis appellata videtur. **||** dita.  
**T**itia quoqz curia. ab eode rege  
**T**etinj. pro tenui.  
**T**hereres. gladiatores a simili  
 tudine pariuularz. theranaru.



Triga. antiqui huius appellabat  
unde trigenis adhuc dicitur.

Tuctuillia nulliū nullius sig-  
nificatio est. ut apud grecos. Plau-  
tus. Non ego istud verbum empsi tū  
tuctuillio.

Trabs quoque de et prope duo lig-  
na compacta. poris.

Tragus. genus chonche mali sa

Trabica. nauis quod sit trabibus  
constituta. Pacuuius. Labitur trabica  
i alueos.

Trachali. appellant muri tū  
ac purpure superiores partes. Vn  
armunenses maritimi hoies cogno-  
men traxerunt trachali.

Troya. et regio Priami et Iulius  
pueroru et equestris dicitur. et locus  
italie i agro Laurenti quo primū  
constitit Eneas tū suis.

Triphax. telū longitudinis trium  
cubitoru quod catapultā mittitur.  
Emmūs. Aut promaceret partes  
percutissus trifaci.

Tributu. quia ex privato i publi-  
cum tribuitur. Plautū.

Trochum. genus selle habet apud

Trogema. minerua a ripo trito-  
nis fluiuius dicta. quod ibi primi-  
tus sit visa.

Truo. auis onecralus. Cealus.  
veridens magnitudinē nasi. Pro-  
dy mortales unde prexit truo.

Trepat. vertit. unde trepido et  
trepidatio. quia turbatione mens  
vertitur.

Triumphales corone sunt. que im-  
peratori victori auree preferunt.  
que temporibus antiquis propter  
paupertate lauree fuerunt.

Templū significat. et edificū deo sa-  
cratum. et tignū quod in edificio tras-  
uersum gignitur.

Transstra. et tabule nauis dicitur.  
et tigna q per pariete in pariete  
porriguntur.

Tromentina. tribus a campo tro-  
mente dicta.

Tragula. genus teli dicta qd scuto  
infixa trahatur.

Thenum. deam putabat ee que  
preceperet hoibus id pete qd fas  
esset. eamq id ee existimabat qd  
et fas est.

Terres. ramus decerptus ex  
arboze. nec folijs repletus nec mi-  
nis glaber.

Tenus. significat sine. ut tū dia-  
mus hactenus.

Trossule. equites dicti qd oppidū  
Tuscorū trossulū sine opa peditu  
coeperint.

Tacturnus. qui facile tacet.

Tacitus. etia argutus qd pot tace.

Temte. cedebant esse sortū dec  
dicte qd tenendi habeat potestate.

Termino sacra facebant qd i eius  
tutela fines agroū esse putabant.

Deniq Nūma popilius statuit eū  
qui terminū exarasset et ipm et  
boues sacros esse.

Terminus. quo loco colebat sup  
eum forame patebat in tecto quod  
nefas ee putarent terminū in tra-  
terminū consistere.

**V**lcinia. vicinorū conuersatio.

Vesperna. apud Plautū ce-  
na intelligitur. stus e.

Vestrepus. puer q iā pubertate ve-



**V**eia apud oſcos dicebat̃ plauſtrū.  
inde veiare ſtipites ī plauſtro. et  
vectura veiatura.

**V**rbanas tribus appellabat̃ m̃ q̃  
vrbs erat diſtributa ā Seruo tul-  
lo rege. i. ſuburana. palatina. eſqui-  
lina. colina.

**V**eſtis ſimiliter dē vt ſtragula  
forenſis muliebres.

**V**eſtimentū. pars aliqua vt pal-  
lum tunica penula.

**V**eſtus. ſaſtidioſus. ve em̃ p̃ pu-  
ſillo vtebant̃. Lucretius veſtam  
dixit edace cū dixit. nec mare que  
impendent veſco ſale ſaxa per eſa.

**V**eſcor. paſcor.

**V**eſperugo. veſper ſtella. Plautus  
ī Amphitruone. Nec veſperugo ñ  
vergilie occidunt.

**V**eſpe et veſpiliones. dicūt̃ qui  
ſunexandis corporibus officium  
gerūt nō amittunt illis volucibz.  
ſed quia veſperino tēpore eos eſſe-  
runt qui ſinebri p̃p̃a p̃p̃t̃ mo-  
p̃iam nequeūt hi eī veſpiliones  
vocantur. Marcialis qui fuerat me-  
dicus. nūc ē veſpilio dianlus.

**V**eſpices. ſcuteta dicta ā ſimili-  
tudine veſtis.

**V**elati appellant̃ veſtiti et iermeſ  
qui ex exercitū ſequebant̃. quoz̃ m̃  
mortuoz̃ militum loco ſubſtitueba-  
tur. Ipi ſunt et ferentarij q̃ ſin-  
dis ac lapidibus pugnabant que  
tela ferunt̃ nō tenentur. Cato  
eos ferentarios dixit qui tela ac  
potiones militibus pugnātibus  
miſtrabant.

**V**elitatio dicta eſt vltro citroqz  
probroz̃ obiectatio. ab exēplo ve-

litaxis pugne Plautus. Neſcio qd̃  
velitati eſtis inter vos.

**V**eternoſus dicit̃ qui graui pre-  
mitur ſomno. Cato. Vernoſum  
hidropicū intelligi voluit q̃no ait.  
vernoſus q̃plurimū bibit tā maxie  
ſitit.

**V**eteratores. callidi dicti ā mltā  
reū gerendazū vetuſtate. Cānius  
mulieri nō aſtute facile p̃ſuaſit.

**V**entina beſtiam iumentū. Cato  
appellat ā vehendo. Opilius vete-  
tinam dia voluit q̃ vaterina ve-  
lut vtinam quod ad ventre onus  
reſigatum gerat.

**V**itulans. letans gaudio vt partu.  
Emilius. hēt his corona vitulans  
victoria.

**V**iduertas. calamitas dicta quod  
viduet bonis.

**V**itiligo. m̃ corpore hoīs macula  
alba. quam greci alphon vocant  
ā quo nos album. ſiue ā vitio dīa  
etiam ſi nō ledit. ſiue ā vitulo p̃p̃t̃  
eius mēbrane candore qua naſti-  
tur muolutus. Lucretius. hēt odi-  
oſa m̃hi vitiligo ē nō dolet iquit.

**V**el. colligatio quide ē diſiunctua  
ſed earū reū que natura diſiuncta  
ſunt ī quibus aut cōiunctione re-  
ctus vtimur. vt aut dies aut  
nox. ſed earū q̃ nō ſunt contrarie  
cū ligantur nihil m̃tra ē. Emilius  
vel dictator vel equozū equitūqz  
maſter eſto vt conſul.

**V**ibices. plage verberū ī corpore  
humane dicte quod vi ſunt.

**V**ibriffe. pili m̃ naribus hoīm  
dicti quod his euulſis caput vibrat̃.

**V**ibriffe ē uocem ī cantando ci-

ē. veſpere et veſpiliones.

ferentarij.

l'victo.

Vel.  
Aut.



spare. Titinius. si erit tibi cantan-  
 dum facto utiq; exiubrisse.  
 Viget dictū est a vigendo sed in  
 agendis hostilibus rebus verū is  
 qui concitato animo ad bonū tendit.  
 Viatores appellat q̄ magistrati-  
 bus parebant. eo quod plexuq; ex  
 agris hoies euocabant a magistra-  
 tibus. et frequens eoz ab agris ad  
 urbem via.  
 Vexiculas ai dixit Lucretius arti-  
 culos intelligi voluit.  
 Vole. uestigiū medij pedis conca-  
 uum. sed et palma manus vola dr.  
 Volones. dicti sunt milites. q̄ post  
 canensem cladem vsq; ad octo milia-  
 cum essent sexū voluntarie se ad  
 militiam obtulere.  
 Versuti. dicunt quozū metes re-  
 bro ad malicia vertunt.  
 Verne. appellantur ex ancillis ci-  
 uium romanorū vere nati quod  
 tempus anni maxime nalis for<sup>ne</sup> e.  
 Vexilie dicte quod eazū ortu  
 vex finem fant.  
 Vexitanus. ager dicit qui virenti  
 populo distribuitur.  
 Vexucent. uertant Pacunius.  
 Vastum. pro magnū ponit. tamē  
 et pro mani. Actius. hac urbem  
 ferro uastam faciet. unde vastitas  
 et vastitudo.  
 Vexande significat malegrande.  
 et Vexors Vexanus malicordis.  
 malesanus. aly parū siue mynū  
 intelligit. ut vexande feimentū.  
 Vexors. est turbati ac mali cordis.  
 Vaxeram dicunt p̄ stipitem ad  
 quem equos solebant religare. aly  
 dicit hoc noie maledictum signi-

Vastitas.  
 Vastitudo.

ficari magne acerbitatis. ut sit ve-  
 cors et vexanus.  
 Vagorem pro vagitu hemus posuit.  
 Valuoli. folliculi fabe.  
 Valgos Aurelius intelligi voluit  
 qui diuersas sircas habet. sicut e  
 cotrario vaty drant marcia cu-  
 ra habentes.  
 Vere. alligare. unde vumma et  
 vasa vmaria.  
 Vermina dicit dolores corporis  
 tū quoda minuto motu quasi a ver-  
 mibus sandant. hic dolor grece g.  
 dicitur.  
 Veruptaria dicit quod velut verua  
 habent prefxa. anulum.  
 Ungulum. oscorū lingua significat  
 Vinalia. diem festum habebant  
 quo die nouū vinū Joui libabant.  
 Venerari verbum compositum  
 ex venia et orando.  
 Vermalis. porta et collis appel-  
 labatur qd̄ ibi vimprū silua fuisse  
 videtur. dicuntur.  
 Vuuatus et viuudus a vi magna  
 Vmbre vocabant neptunalibus  
 case feondee pro tabernaculis.  
 Vallexit. perierit a vallo milita-  
 ri quod sit circa castra. quod quo  
 eo reuertunt p̄ perditis habentur.  
 Vexillū. diminutiū e a velo.  
 Vinulus dicit mollit se gerens et  
 minime quide vrciliter agens.  
 Plautus in Asmaria. Oracione  
 Vinula aut venustula.  
 Victus. languidus sine vi et na-  
 turalibus priuatis vrcibus.  
 Vngustus. fustus vnus.  
 Vadem. sponsorem significat  
 datum i re capitali.

Vexors.  
 Vexanus.

Vadem.



**V**ictualaria vita dicitur eorum qui  
vectibus parietes perfodiunt alie  
nos furandi gratia. Cato. Vecticu  
lariam vitam viuere repente nihil.  
**V**icitim dicitur dari quod datur  
per singulos viros. Cato. Præda  
que capta est vicitim diuisa.  
**V**xorium pependisse dicitur qui  
quod uxore non habuit res populo  
dedit. **V**is cato pro ultra posuit.  
**V**olturnalia volturino deo sua  
sacra faciebant.  
**V**estuli male curati et graciles  
homines. de enim syllaba rei parue  
preponebant. unde velone. et de  
gradem fabam minutam dicebant.  
**V**aticanus collis appellatus est  
quod eo potitus sit. po. Ro. vatu  
responsis expulsis et cufas.  
**V**iuissimus suplatiuus a viuo.  
**V**ngulatos. Ungues magnos  
ac asperos. Cato appellauit.  
**V**erberitate idem Cato seque  
tatiue ab eo quod est verbero dixit.  
**V**opte pro vos ipse Cato posuit.  
**V**ersacrum vouendi mos fuit  
italis. magnis tamen periculis adducti  
vouebant quecumque proximo vere  
nata essent apud se animalia immola  
turos. sed cum crudelis videretur  
pueros ac puellas innocentes mit  
tere perductos in adultam etate  
velabant atque ita extra fines suos  
exigebant.  
**V**ersuram facere mutua pecunia  
sumere. ex eo dictum est quod micio  
qui mutuabantur ab alijs non ut  
domum ferrent sed ut alijs solue  
rent velut verteret creditore.  
**V**e vobis. dicebatur ab antiquis

est in vobis.

**V**inciam dicebant continere.

**V**ernis exames. salua auguria.

**F**esti Pompei de verborum  
proprietate abstractiones.









Caja  
B-3

UGR BIBLIOTECA